

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 40 (1235) 1973 SPALIO - OCTOBER 4

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA

Tel. 368-6813

Sostinė ir pilis

Turėjome švietimo metus, jaunimo metus, o dabar turime Vilniaus metus. Tiesa, oficialiai tų metų šį kartą niekas nepaskelbė, tačiau visuomenės dėmesys savaime palinko Vilniaus link. Kaip kadaise šaukėm "Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim", taip ir dabar iš esmės tą patį ilgės išreiškiame. Tiesa, Vilnius nebėra Lenkijos okupuotas, tačiau jis vis tebėra nelaisvas. Anot labai taiklios Pupų Dėdės pastabos, dabar yra tokia būklė: "Vilnius mūsų, o mes rusų". Taigi, jei nerimstame dėl Lietuvos pavergimo, lygiai sielojamės ir dėl Vilniaus okupacijos. Tikslai aklas gali šiandieną to fakto nematyti. Jei kam šiandieną Lietuva ir jos sostinė Vilnius yra laisva, tai to mintis tikriausiai yra nelaisva. Toks žmogus turėtų sakyti, kad ir kalėjimas yra laisvės institucija, nes ten laikomieji gauna ir valgyti, ir pamiegoti, turi pastogę, gali mokytis, rašyti, skaityti, piešti, saviveikloje dalyvauti, gydytis... Ir visa tai nemokamai! Ar gali tad būti geriau? Vis dėlto joks normalus žmogus kalėjimo laisvės institucija nelaiko. Visi jo vengia, bijo, kovoja teisinėmis priemonėmis, kad tik jį nepakliūtų. Net ir tuo atveju, jei kalėjime medžiaginis gyvenimas būtų geresnis, niekas jį nesiveržtų, nes tai nenormali būklė, kurioje žmogus nustoja būti pilnu žmogumi, tampa vergu, kad ir gerai maitinamu. Yra dalykų, kurie žmogui daug svarbesni, esmingesni nei duona. Vienas tų dalykų yra laisvė.

O Vilnius iš seno yra mūsų tautos laisvės kovos simbolis. Nuo pat pirmųjų sostinės dienų Vilnius buvo tas centras, kuriame reikėjo budėti, kad valstybinė Lietuvos laisvė nebūtų sunaikinta. Nėvelti Vilnius pradėjo savo statybą nuo pilies strateginėje vietoje. Kai atsirado tvirtovė, galėjo plėstis ir pats miestas, augti valstybinis, visuomeninis ir kultūrinis gyvenimas. Pilis reiškė apsaugą ne tik anais sostinės įsteigimo metais 14 šimtmečiu. Vilniui teko budėti krašto sargyboje visą laiką, nes besikėsinančių į Lietuvos valstybę niekad netrūko. Nė kartą jis buvo gerokai sunaikintas, prieš nusiaubtas, tačiau visuomet atsigavo. Jis atsigavo ir po II D. karo. Nežiūrint okupacinių sąlygų, miestas pakilo iš griuvėsių naujam gyvenimui, nors ir nelaisvam. Sakoma, kad dabar Vilniuje esama 410.000 gyventojų, kad padaryta nemaža pažanga. Jei Vilnius sugebėjo atkurti kalėjimo sąlygomis, nepalyginamai didesnę pažangą būtų padaręs pilnos laisvės sąlygomis. Jei sakoma, kad Vilnius dabar yra lietuviškesnis nei lenkų okupacijos laikais, tai nepalyginamai jis būtų lietuviškesnis pilnos laisvės sąlygomis. Nebūtų tos masės rusų, kuri šiandien yra įsitvirtinusi Vilniuje su savo administracijos tarnautojais, kareiviais, mokytojų, studentų, teatro ir kitomis institucijomis. Jie yra okupaciniai ateiviai, priklauso Rusijos, o ne Lietuvos gyvenimui. Jie lietuviams sudaro grėsmę, nes yra tapę tais legendos vilkais, tykiojančiais praryti visą kraštą. Dėlto yra ko nerimti — pavojus Vilniui ir visam kraštui nėra praėjęs.

Šiuo metu lietuvių kolonijose rengiami Vilniaus 650 metų sukakties minėjimai. Bene plačiausiai ta sukaktis bus paminėta Kanadoje, nes Lietuvių Dienos rengėjams atėjo pagrintina mintis visą programą pakreipti Vilniaus link. Dėlto spalio 7 d. Toronte turėsime progos išgirsti poetą Kazį Bradūną, kalbantį ir skaitantį poeziją Vilniaus tema. Ką tik išėjo iš spaudos naujiausias jo poezijos rinkinys apie Vilnių, iš kurio autorius galės paberti rinkinių deimaniukų. Jie pažadins klausytojų masėje dėmesį senajai Lietuvos sostinei, kurioje telkiasi šimtmečių lobiai, kovos, rūpesčiai, kuni-gaiščiai ir ateities viltys. Ciurliono ansambliis, glaudžiai susijęs savo pradinėje veikloje su Vilniumi, atliks meninę programą. Tuo būdu ne tik Kanados Lietuvių Dienos dalyvių, bet ir visų kitų sąmonėje, palietose minėjimų bangos, vėl nušvins Vilnius kaip Lietuvos valstybės praeities karūna ir ateities viltis. O tai yra svarbu, nes, neturėdami gyvos vilnietiškos sąmonės, negalėsime išlaikyti savyje to tradicinio nerimo, skatinančio nuolat budėti, nuolat kovoti ne tik už Vilnių, bet ir visą Lietuvą. Šiandieną yra populiaru tendencija nurimti dėl visko: dėl Lietuvos pavergimo, dėl Vilniaus, dėl lietuvių išlikimo, dėl spaudos ir t.t. Bet toks nurimimas reiškia lėtą tautinę mirtį. Ten, kur nebėra lietuviško nerimo, nebėra ir lietuviškos gyvybės. Mums reikalingas nuolatinis nerimas, kurį simbolizuoja Vilnius. Jį turi žadinti visi mūsų žygiai — didesnieji ir mažesnieji, kad nenurimtume viską laidojančioje apatijoje.

KANADOS ĮVYKIAI

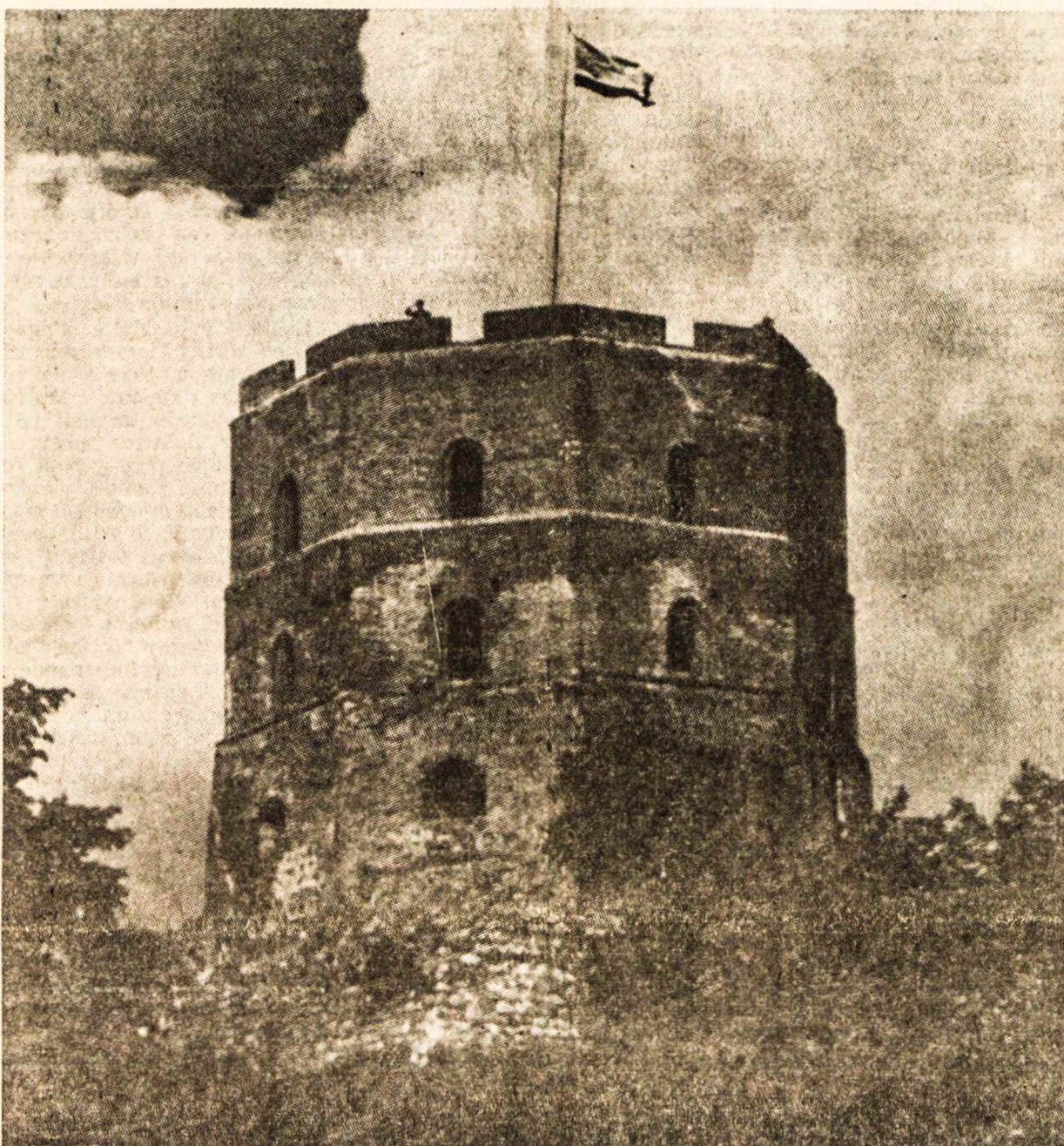
RINKIMAI KVEBEKO PROVINCIJOS

Kvebeko provincinio parlamento rinkimai šį rudenį, spalio 29 d., nors premjero R. Bourassa vyriausybės iki mandato užbaigos dar turėjo pusantros metų. Per televiziją tartu žodžiu netikėtus rinkimus jis teisingai rinkimuose duotų pažadų įgyvendinimu. Rudens rinkimuose R. Bourassa galės pabrėžti, kad pastarųjų vienerių metų laikotarpį jo vyriausybė yra parūpinusi 155.000 naujų darbų ir atskleisti eilę pažadų ateities. Spėjama, jog pagrindiniu liberalu varžovų rinkimuose bus ne tautinės vienybės partija, bet kardinistai, vadovaujami federacinio ministro Otavoje buvusio liberalo Y. Dupuis. Rinkimai taipgi turės išryškinti separatistines Kvebeko partijos populiarumo kritimą ar jo padidėjimą. Jos vadars R. Levesque šį kartą tikisi žymiai geresnių rezultatų nei 1970 m., kai rinkimu vajui pradėti buvo turėta tik \$20.000. Dabar partija savo ižde jau turi \$100.000.

Kvebeko liberalu premieras R. Bourassa pasiskelbė socialinės gerovės bilijono dolerių metinę programą, kurioje pagrindinis dėmesys skiriamas vaikų priedų padidinimui. Ją bus galima įgyvendinti tada, kai federacinė vyriausybė nuo 1974 m. sausio 1

d. įves visiems vaikams vieno-
dėlto turės mokėti pajamų mo-
kesčius. Premjeras R. Bourassa
suos vaikų priedams skirtus fe-
deracinio įsidu pinigų planuoja
paskirstyti atviro masteliu. Kve-
beke gyvenančios šeimos kas
mėnesį už pirmą vaiką gaus \$15,
už antrą — \$22, už trečią — \$33,
už ketvirtą ir visus sekančius
vaikus — po \$37. Provincijos iš-
dala 12-17 metų vaikams dar
prieš po \$5. Gerovės pašalpas
gaunančiom šeimom jos bus at-
tinkamai sumažintos dėl vaikų
priedų padidinimo. Pavyzdžiui
pateikiama keturis vaikus tu-
rinti šeima, kuri lig šiol gauda
nuo mėnesinę \$342 gerovės pa-
šalpą ir \$42 vaikų priedą. Pa-
gal naująjį projektą tokia šeima
gaus \$313 gerovės pašalpą,
o už vaikus — net \$117. Atrodo,
ši premjero R. Bourassa nu-
matytą reformą skatina labai
panašus Kvebeko partijos nu-
matytas vaikų priedų paskirsty-
mas. Kvebeko provincinis par-
lamentas jau suteikė principinį
pritikimą valdinei politinių par-
tijų finansinei paramai. Ją tu-
rės teise gauti tos partijos, os
rinkos parlamento rinkimuose su-
renka 20% balsų arba praveda į
parlamentą nemažiau kaip 12 sa-
(Nukelta į 8 psl.)

Sveikiname Kanados Lietuvių Dienos dalyvius!

Lietuvos sostinės Vilniaus pagrindinis simbolis — Gedimino bokštas, ant kurio dabar plevėsuoja okupacinė vėliava. Per 650 m. sostinė matė ne vieną svetimą vėliavą. Ateis laikas ir laisvosios Lietuvos vėliavai, kuri pakeis okupacinę

Atleisti žmonėms, kovoti su sistema

Lankydamasis Kanadoj, kardinolas Mindszenty priėmė spaudos atstovus. Jo sekretorius sutiko daug lietuvių Sibire, kur išbuvo aštuonerius metus

Kanados vengrai, rengdami savo krašto krikščionybės tūkstantmečio sukakties minėjimą, pasikvietė tremtyje gyvenantį Vengrijos kardinolą J. Mindszenty. Pastaruoju metu jis gyvena Austrijos Vienoje, kur viešia vengrų kunigų seminarija. Vos pasiekęs Torontą, kardinolas su savo palydovais atvyko į arkivyskupijos patalpas, kur jo laukė televizijos, radio ir spaudos atstovai. Pirmasis prabilo Toronto arkivyskupas Ph. Pocock, pasveikindamas svečią kaip Vengrijos kovos simbolį. Kardinolas, 82 m. amžiaus, išvargusio veido, bet žvalios galvos, pareiškė:

— Esu dėkingas Kanadai už suteiktą galimybę joje atsilankyti ir už priėmimą daugelio vengrų tremtinių. Ši kelionė sudaro man progą išskirti Vidurio Europos klausimus bei priminti vakariečiams, kad Vengrija yra ne Rytų, o Vidurio Europos dalis. Vengrija praieityje daug yra sudėjusi aukų, gynusi Europą nuo mongolų ir turkų invazijų, bet kartu patyrusi skriaudų iš daugelio kraštų. Šis mano vizitas Kanadoje yra antrasis, surištas su Vengrijos krikščionybės tūkstantmečio iškilimėmis.

CBC atstovė pirmoji pareiškė esanti vengrų kilmės ir pamėčiusi garbingąjį svečią vos neapsiverksusi. Esą plačioji visuomenė laiko jį kankiniu ir didvyriu. Ku jo pats save laikęs — paklausė žurnaliste. Kardinolas tyliu balsu, trumpais sakiniiais pareiškė:

— Kol kas esu gyvas, taigi — ne kankinys. Į klausimą, ar esu didvyris, ne man atsakyti. Tai padarys istorija.

Kitas spaudos atstovas teiravosi apie dabartinę kardinolo poziciją komunistinių kraštų, jų tarpe ir Vengrijos, atžvilgiu dabar, kai prasidėjo santykių atsilimas su Vakarais.

— Mano nuomonė šiuo klau-

simu per pastaruosius 25 metus nepasikeitė — ji dargi sustiprėjo. Ją patvirtino naujausioji istorija ir kiti Vengrijos vyskupai savo ganytojiniame laiške.

Čia kardinolas priminė, kad komunistinė Vengrijos vyriausybė kaltinusi vyskopus opozicija žemės reformai. Tai netiesa. Vengrijos vyskupai pasisakė ne prieš žemės reformą, o prieš kerštą, neteisę, smurtą, žmonių daromas skriaudas. Taip pat komunistinė vyriausybė kaltinusi vyskopus reikalavimu bažnytinų žemių neliečiamumo. Tai irgi netiesa. Vyskupai pareiškė, kad Katalikų Bendrijos veiklai būtinos yra institucijos: šventovės, vienuolynai ir pan., o ne žemė. Institucijos ir žemė nėra tas pats.

Vienas paklausėjas priminė kardinolo teismą, surengtą komunistinės Vengrijos vyriausybės 1948 m., ir pasiteiravo apie spaudoje skelbtą kardinolo Mindszenty prisipažinimą kaltu. Tuomet jis buvo kaltinamas sąmokslu, šnipinėjimu, svetimos valiutos spekuliacija. Kardinolas trumpai atsakė paklausėjui:

— Komunistiniai teismai remiasi ne kaltinamojo prisipažinimu, o slaptosios policijos siekiama tikslu. Jų vartojami metodai yra labai skirtingi nuo vakariečių. Jie gauna tai, ko siekia.

Šį trumpą pareiškimą reikia papildyti spaudos atstovams išdalinta informacija, kurioje ištuojamas kardinolo Mindszenty pareiškimas prieš suėmimą:

— "Aš nedalyvavau jokiam sąmokslui. Aš neatsisakysiu arkivyskupo pareigų. Neturiu ko prisipažinti ir nieko nepasirašysiu. Jei kada nors skaitysite, kad prisipažinau ar atsisakiau savo pareigų, jei matysite netgi mano parašą po tokiu pareiškimu, — atsiminkite, kad tai buvo tiksliai žmogiškos silpnybės padarytas. Iš anksto pareiškiau, kad

toks veiksmas yra negaliojantis."

Kardinolas pasirašė "prisipažinimą" 1949 m. sausio 11 d., bet prie savo parašo pridėjo raišes "c.f." Jos reiškė "coactus feci" (priverstas padariau). Saugumiečiai išaiškino jo lotyniškų raidžių reikšmę ir vėl tęsė žiaurų kardinolo tardymą. Pagaliau sausio 19 d. komunistai paskelbė kardinolo "prisipažinimą".

"The Toronto Star" atstovas paprašė kardinolą pasisakyti dėl Vatikano laikysenos jo paties ir komunistinių kraštų atžvilgiu, bet svečias atsisakė tai padaryti, motyvuodamas tuo, kad jau anksčiau tuo klausimu yra kalbėjęs ir dėlto dabar nebekartosias.

Dar išliko klausimas dėl kardinolo atsiminimų. "Free Europe" radio atstovas, vengras, pasiteiravo, ar minėtų atsiminimų paskelbimas nebus palaikytas sulaužymu dabartinės Vengrijos vyriausybės sutarties su Vatikanu. Kardinolas pareiškė:

— Mano atsiminimai dar nėra atspausdinti — jie tebėra ruošiami spaudai. Aš nesu politikas. Kovoti už žmogaus teises. Kad savo asmens gynimas yra politinis aktas, tai tėra jų nuomonė. Kažkurio laikraščio korespondentė paklausė, ar žmogiškai žiūrint įmanoma atleisti tiems, kurie taip žiauriai kankino. Į tai kardinolas taikliai atsakė:

— Žmonėms — taip, bet ne sistemai.

Taip pasibaigė spaudos konferencija, trukusi 45 minutes. Kardinolas kiekvieną dalyvį atsisveikino, paspausdamas ranką. Visi turėjo progos iš arti pažvelgti į veidą kardinolo, kuris nacių ir komunistų kalėjimuose bei apšaukimo izoliacijoj praleido 23 metus.

Baigus spaudos konferenciją, priėjo prie manęs kardinolo (Nukelta į 9-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

PRIES SEPTYNIAS SAVAITES PRADĖTAS TIRTI JAV VICEPREZIDENTO SPIRO AGNEW įsivėlimas į kvišų ėmimo aferą pasiekė kulminacinį tašką, kai buvo gautas teisingumo ministerio E. Richardsono sutikimas kaltinimus perduoti federacinei prisiėkusiųjų tarybai. Viceprez. S. Agnew pareikalavo, kad sprendimą padarytų ne prisiėkusiųjų taryba, bet JAV kongreso atstovų rūmai, tačiau šį reikalavimą atmetė demokratų daugumos vadas C. Albert. Viceprez. S. Agnew advokatai dabar bando teismo keliu sustabdyti kaltinamosios medžiagos perdavimą prisiėkusiųjų tarybai ir neleisti jai padaryti sprendimo, motyvuodami argumentu, kad viceprezidento apkaltinimo bei pašalinimo iš pareigų siekia pats teisingumo departamentas ar bent kaikurie jo augštieji pareigūnai. Tai liudija oficialiai dar nepaskelbtų kaltinimų pasirodymas spaudos puslapiuose. Pats S. Agnew pareiškė, kad tokias nelegalias žinias spaudai pateikia teisingumo viceministeris H. Petersen. Šį teigimą tuojau pat paneigė teisingumo ministeris E. Richardsonas. S. Agnew advokatai įrodinėja, kad jis negali būti teisiamas civilinio teismo, kol nėra oficialiai pašalintas iš viceprezidento pareigų. Kiek galima spręsti iš spaudoje pasirodžiusių kaltinimų, lig šiol oficialiai dar neįrodytas kvišų ėmimas liečia 1963-67 m., kai S. Agnew buvo Baltimorės valsciaus pareigūnas, ir 1967-69 m., kai jam teko būti Marylando gubernatoriumi. Taigi, jeigu tie kaltinimai ir būtų teisingi, jie neturi ryšio su S. Agnew dabartinėmis viceprezidento pareigomis. JAV kongresas 1872 m. panašią problemą turėjo su prez. U. S. Grantu viceprezidentu S. Colfax ir atsiskė jį pašalinti iš pareigų, nes kvišius jis buvo ėmęs prieš išrinkimą į viceprezidentus, būdamas JAV atstovų rūmų pirmininku. Dėl kaltinimų viceprez. S. Agnew verčia susimąstyti iš tikrųjų keistos aplinkybės. Jeigu jis kvišius buvo pradėjęs imti prieš 10 metų, tai kodėl tie kaltinimai iškelti tik dabar? Koks yra tikrasis jų iškėlimo tikslas?

Iš kur spauda gauna nepaskelbtų kaltinimų duomenis? S. Agnew greičiausiai nebus kongreso pašalintas iš viceprezidento pareigų, jeigu teismas ir įrodytų kvišų ėmimą. Tačiau šis incidentas jam pastoja kelią į prezidentus 1976 m. rinkimuose. Net ir išteisinimo atveju spaudos padarytos žalos S. Agnew asmeniui nebus įmanoma visiškai atitaisyti. Dėl to ir kyla įtarimas, kad už pavėluotai iškeltų kaltinimų yra paslėptas nešvarus politinis žaidimas. S. Agnew paneigė spaudos paskleistus atsisistatydinimo gandus ir žada kovoti iki galo.

GRIZO ASTRONAUTAI

Amerikiečiai astronautai A. Bean, dr. O. Garriott ir J. Lousma, praleidę erdvių laboratorijoje "Skylab" beveik 60 dienų, laimingai nusileido Ramiajame vandenyne, 225 mylios į pietryčius nuo San Diego, nors buvo sutrikusi jų erdvėlaivio valdymo viena sistema dėl pradėjusio tekėti kuro. Kai sutrikimas buvo pastebėtas astronautų misijos pradžioje, buvo kilusi mintis paruošti kitą erdvėlaivį astronautams gelbėti, bet vėliau jos buvo atsisakyta. Gydytojus stebina nepaprastai greitas grįžusiųjų organizmo prisitaikymas prie žemės atmosferos. Jie daro išvadą, kad žmogus besvorėje būklėje gali būti beveik neribotą laiką ir atlikti tolimus skrydžius erdvėje. Žemės astronautai parsižėję vorą Arabella ir keletą mažų žuvelių. Arabella ir Anita, kitas vėliau nugalėjęs voras, erdvių laboratorijoj pradžioje turėjo sunkumų su tinklu mežgimu, bet greit prisitaikė prie besvorės būklės ir išlaikė voratinklams įprastas geometrinės figūras. Žuvytės, pradžioj praradusios lygsvarą, vėliau vėl išmoko plaukioti žemės stiliumi. Didelės mokslinės vertės gali turėti apie 93.000 saulės ir žemės nuotraukų. Erdvės astronautai praleido 59,5 dienas, aplink žemę apskrisdami 859 kartus ir padarydami 24,5 milijonų mylių.

BANDO ERDVĖLAIVI

Praėjus porai dienų nuo amerikiečių astronautų grįžimo, į erdves pakilo sovietų "Sojuz XII" erdvėlaivis su kosmonautais plk. lttn. V. Lazarevu ir inž. O. Makarovu. Šio skrydžio tikslas — išbandyti pakeitimus erdvėlaivyje, kurie buvo padaryti po to, kai 1971 m. birželio 30 d. žuvo erdvėlaivio "Sojuz XI" trijų kosmonautų įgula dėl nusilei-

dimo metu atsidariusios įėjimo angos. "Sojuz XII" laimingai nusileido Kazachstano stepėse.

PROPAGANDINIS PASIŪLYMAS

Sovietų Sąjungos užsienio reikalų ministeris A. Gromyko Jungtinių Tautų visumos posėdyje pasiūlė didžiosioms pasaulio valstybėms sumažinti ginklavimosi išlaidas 10% ir vieną dešimtadalį šios sumos atiduoti nerutulingiesiems Afrikos, Azijos ir P. Amerikos kraštams. Pasiūlymą jis taiko Sovietų Sąjungai, Britanijai, Prancūzijai, JAV ir komunistinei Kinijai. Kaip teisingai pastebėjo Britanijos užsienio reikalų ministeris A. Douglas-Home, panašų pasiūlymą Maskva jau yra padariusi 1958 m. Britanijos dabartinė parama užsienio kraštams yra apie 10% karinio biudžeto, o Sovietų Sąjungos vis dar keletą kartų mažesnė. Didžiausia kliūtis tokiam didžiųjų valstybių susitarimui — Sovietų Sąjungos karinių išlaidų slėpimas. Oficialus karinis sovietų biudžetas yra tik \$24 bilijonų vertės. Londono strateginio instituto duomenimis, pilnos Sovietų Sąjungos karinės išlaidos 1972 m. siekė net \$77 bilijonus. Taigi, 10% būtų sumažintas kitų valstybių ginklavimasis, o sovietų nepasikeistų, panaudojant nuslėptas sumas. Jungtinėse Tautose pirmą kartą žodį tarė ir V. Vokietijos kancleris W. Brandtas, ragindamas siekti visuotinės taikos jėgos panaudojimo atsisakancio mis tarptautinėmis sutartimis. Dvi į JT priimtas Vokietijas jis tebeįlaiko viena vokiečių tauta ir pranašauja Bendrosios Rinkos išaugimą į Jungtines Europos Valstybes.

SUKTAS MANEVRAS

Sovietų Sąjunga ratifikavo 1966 m. Jungtinių Tautų paskelbtą žmogaus teisių deklaraciją. Viena dalis liečia pilietinės ir politinės, kita — ekonominės, socialinės ir kultūrinės teises. Tačiau "Pravda" bei kiti laikraščiai deklaracijos tekstą ėmė savaip interpretuoti, aiškindami skaitytojams, kad emigraciją ir keitimasi idėjom valstybė turi teisę tvarkyti pagal savo įstatymus. Ratifikavimas tėra suktas manevras įsisteikti JAV kongresui, kurio komitetas yra atsisakęs ratifikuoti JAV prekybos sutartį su Sovietų Sąjunga, kol bus varžoma žydų emigracija į Izraelį. Labai galimas dalykas, oficialus žmogaus teisių priėmimas Maskvos diplomatu bus panaudotas ir kaip atsvara vakariečių reikalavimams Europos saugumo konferencijoje Zenevoje. Suktas Maskvos kėslus atskleidžia nutarimas neratifikuoti pridėto papildomo protokolo, kuris leidžia Jungtinių Tautų žmogaus teisių komitetui priimti paskirų asmenų skundus dėl teisių laužymo jų kraštuose. Sovietų spauda vėl atnaujinu akciją prieš dr. A. Sacharovą, paskelbdama jį puolanciu V. Europos komunistinių laikraščių ištraukas, kuriose jis pristatomas kaip Čilės karinio režimo rėmėjas.

UŽDARĖ STOVYKLĄ

Du arabai teroristai, Cekoslovakijos-Austrijos pasienyje pagrobė du sovietų žydus ir austrų sargybinių, pareikalavo, kad Austrijos kancleris B. Kreisky uždarytų prie Vienos esančią Schoenau nau žydų pereinamąją stovyklą. Kancleris ultimatumą patenkino, teroristus išleido Libijon ir uždarė stovyklą, nors ir jis pats yra žydų kilmės. Dabar triukšmą dėl šios nuolaidos kelia Izraelis, atšaukęs savo ambasadorių iš Austrijos. Per pastaruosius dvejus metus Schoenau stovykla pasinaudojo didžioji dalis 60.000 žydų, Sovietų Sąjungos išleistų Izraelin.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$7, pusmetinė — \$4. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$7 per year, \$4 per 6 months. Deadline for
advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ont., Canada
M6J 1W4 Tel. 368-6813

RELIGINIAME GYVENIME

* **Jauni žmonės** pastebi eilę moralinių trūkumų mūsų bendruomenėje ir nori atstatyti autentiškąsias dorybes — pareiškė popiežius Paulius VI, kalbėdamas jaunimui. Tokie dalykai kaip tiesa, nuoširdumas, susivaldymas yra nepažinomi žmonių gyvenime. Tačiau, bandydamas juos atstatyti, jaunimas turi surasti dar augštesnes vertybes, dėl kurių ne tikta verta gyventi, bet ir mirti.

* **Consortium Perfectae Caritatis**, moterų vienuolių federacija, kuriai priklauso 99 vienuolių, turėjo savo šeštąjį metinį suvažiavimą Vašingtone. Iškilmingų pamaldų metu, kuriose dalyvavo 8 vyskupai ir 35 kunigai, pamokslą pasakė arkiv. Fulton Sheen. Jis priminė, kad ne tik vienuolių, bet ir visa Bendrija dabar išgyvena bandymo laikotarpį. Tokie bandymo laikotarpiai Bendrijos istorijoje pasitaikę kas 500 metų. Pirmasis bandymas įvyko teologinių klausimų srityje, antrasis — popiežystės, trečiasis — Bendrijos narių, o dabartinis — santykių su moderniuoju pasauliu srityje. Suvažiavimo tema — pabrėžimas šventumo šiame dešimtmetyje.

* **Arkiv. Atenagoras**, graikų ortodoksų vadovas Anglijoje, pareiškė, kad Pasaulio Bendrijų Taryba esanti praradusi savo dvasinę orientaciją ir per daug įsivėlus į politiką. Grynai sociologinės pažūros užviešpatavo Tarybą, nustumdamos į šalį pažiūras ganytojų, teologų ir tų, kurie šį ekumeninį sąjūdį kūrė. Dabar Taryba esanti įtakoje tų, kurie krikščionybę laiko vienu iš socialinių sąjūdžių žmonių istorijoje. Jie krikščioniškąjį išganymą sutapdina su medžiagine gerove, kurią bando sukurti finansine parama bei pagalba atsilikusiose kraštuose. Jis įspėjo, kad Ortodoksų Bendrija, kuriai jis Pasaulio Bendrijų Taryboje atstovauja, galinti iš Tarybos pasitraukti ir visai nesistebėti, kad Katalikų Bendrija suabejojo, ar verta į šią Tarybą įstoti. Arkiv. Atenagoras ir kiti ekumenistai yra labai pasipiktinę dabartiniu Tarybos elgesiu. Tarybos pinigai, skiriami kovai su rasine diskriminacija, yra duodami kairiųjų partizanų grupėms, kariaujančioms prieš Pietų Afrikos, Rodezijos ir Portugalų Afrikos valdžias.

* **Anglikonų Bendrijos** pasauliečiai ir dvasiškai išsiskiria savo pažiūromis ir galima susijungimą su kitais krikščioniškais vienetais. Pasauliečiai, užklausti su kuriais krikščionimis turėtų pirmiausia jungtis, atsakė: pirmiausia su kongregacionalistais, paskui baptistais, presbiterininkais ir tik tada su katalikais. Už susijungimą su katalikais iš jų pasisakė 57.85%. Iš kitos pusės, anglikonų dvasiškų net 87.7% pasisakė už susijungimą pirmiausia su katalikais ir tikrai 27.7% pasisakė už susijungimą su kongregacionalistais.

* **Čekoslovakijoje** šiais metais įšventinta 112 kunigų. Tai didžiausias skaičius nuo to laiko, kai Čekoslovakija perėmė komunistai, ir dvigubai didesnis skaičius nei pernai. Nors katalikų spauda tame krašte didėja, tačiau stojančių į kunigus skaičius nepaprastai auga.

* **Indijos katalikams** išleisti nauji įstatymai, kurie tvarkys santykius tarp trijų krikščioniškųjų apeigų, kurioms Indijos katalikai priklauso: lotynų, siromalabariečių, siro-malankariečių. Pagal tuos naujuosius įstatymus miestuose skirtingų apeigų institucijos, kaip misijos, ligoninės, mokyklos ar vienuolynai, negali būti stotami arčiau vieni kitų kaip vienas kilometras. Kaimuose skirtingų apeigų institucijoms toks nuostatas: tarp ligoninių — 5 km, tarp misių — 3 km, tarp mokyklų — 2 km.

* **Japonijos katalikų** 1971 m. buvo 357,478, o 1972 m. — 362,539. Japonijoje yra 21 vyskupas ir 1,907 kunigai, kurių tik 835 yra vietiniai. Daugiau kaip 281,000 japonų jaunuolių mokosi katalikiškose mokyklose bei universitetuose.

* **Kanadoje katalikų** 1961 m. buvo 8,342,000, o po dešimtmečio — 9,975,000. Šiuo metu katalikai sudaro 46.2% visų Kanados gyventojų.

* **Dr. Gino Papola**, tarptautinės katalikų medikų draugijų federacijos generalinis sekretorius, kalbėdamas gydytojų suvažiavime Naujojoje Zelandijoje pareiškė, kad visi krikščionys gydytojai turi susijungti prieš bendrą priešą — tradicinės moralės griovėlius. Gydytojai esą nebegali daugiau slėptis savo asmeniniuose kiaučiuose ir daryti sprendimus, liečiančius žmogaus gyvybę pagal per prievartą užkraunamus vietinės bendruomenės reikalavimus. Medicininė etika turi būti visuotinė. Gydytojai negali būti verčiami daryti sprendimus pagal situacinę etikos filosofiją, kaip tai daroma abortų atžvilgiu. Gydytojai negali būti verčiami vykdyti betodairiški sterilizavimo programą žmonių skaičiaus kontrolei vardan. Gydytojai negali būti kaip avelės vedami į genetinės inžinerijos sritį žmogaus kūno tobulinimo vardan. Žmogiškoji gyvybė negali būti naudojama kaip žaidimo priemonė. Gydytojai negali būti bendruomenės prievartaujami tapti blogais ir be sąžinės gydytojais. Medicina yra žmogaus gyvydumų ir gyvybės apsauga, o ne žmogaus žudymui. Koks gali būti gydytojo kilnumas, kai mokyklos gelbėti žmagiškąją gyvybę jis pradeda ją žudyti? Psichiatras, kuris pataria nešiai pacientė dėl psichinių priežasčių imtis aborto, aiškiai prisipažįsta, kad jis nemoka ir nesugeba gydyti savo pacientės psichinių pakrikimų. Toks psichiatras iš viso neturi kvalifikacijų psichiškai nesveikų žmonių gydyti.

* **Teodora Gonzalez**, gyvenanti Nitape kaimelyje, Peru valstybėje, pranešė mačiusi Mariją m. gegužės 31 d. ir kad ji vėl pasirodysianti liepos 18 d. Tą dieną susirinko tūkstantčiai žmonių, jų tarpe eilė kunigų ir mokytojų. Jie visi tvirtina tikrai tą dieną matę Marijos apreiškimą. Maldininkai jau yra suaukoję apie \$55,000 koplyčios statybai apsišventinimo vietoje.

* **Mahometonų misijonieriai** labai sparčiai darbuojasi afrikiečių tarpe. Jų skaičius Afrikoje nepaprastai auga, pasak Madrido dienraščio "Pueblo". Tie misijonieriai yra remiami Libijos ir Ugandos valstybių. Praeitų metų statistikos rodo, kad iš 345 milijonų Afrikos gyventojų 115 milijonų yra mahometonai, o 100 milijonų krikščioniu, kurių tarpe 35 milijonai katalikų.

* **Dr. Joseph Flechter**, episkopų kunigas, kurio skatinama situacinė etika prieš 10 metų padarė daug žalos protestantų ir katalikų moralinei teologijai, naujausios savo knygoje "To Live and to Die" siūlo paliegių ir senelių žudymą. Jis aiškina, kad legalizavus abortus, natūralus sekantis žingsnis yra eutanazija. Jo manymu, tradicinė etika, kuri remiasi žmogiškosios gyvybės šventumu, turi būti pakeista etika, kuri remtųsi gyvybės kokybe. Tai reiškia, kad žmogus, kuris nebera tvirtas ir vikrus, yra žemiau savo žmogiškosios kokybės lygio ir nebeturėtų teisės gyventi.

* **Pasaulio katalikų vyskupų sinodui**, įvyksiančiam 1974 m. rudenį Romoje, Kanados vyskupų konferencija išrinko šiuos atstovus: vysk. Gerald E. Carter iš London, Ont., arkiv. Jean Marie Fortier iš Sherbrooke, Que., arkiv. Henri Legare iš Grouard, McLennan, Alberta, ir vysk. William E. Power iš Antigonish, N. S. Reikalui esant, jiems pavduoti išrinkti: vysk. Remi De Roo iš Victoria, B. C. ir arkiv. Paul Gregore iš Montrealio, Que.

* **Ortodoksai teologai** perspėjo Episkopatų Bendriją, kad jų bandymas įšventinti moteris kunigais turės nepaprastai neigiamą poveikį bandimui užmegzti santykius su Ortodoksų Bendrija.

Kun. J. Stš.

MEDUS —
reikalingas
sveikata!
Natūralus, nepasterizuotas
Induše ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Maskva iševijai rašo lietuviškai

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pavergėja vadinama gynyba

Liepos 23 d. savaitėje Balys Vitas rašo: "Tarybų Sąjunga — Lietuvos nepriklausomybės gynėja." Kaip patį antrąsį, taip ir visas rašinys yra klasikinis komunistų melas. "...1919 metais ginkluotos imperialistinės intervencijos remiamai buržuazijai pavyko nutraukti tarybų valdžios veiklą. Lietuva tapo buržuazinės valstybės..." Jis nedrįsta išvardinti tos nebuvusios imperialistinės intervencijos, nes lietuviui savanoriui teko pačiam vienam kariui prieš raudonąjį tvaną, vokiečius ir lenkus. Kai rusai buvo išvyti, vadinama intervencija, bet kai rusai 1940 m. okupavo Lietuvą su tankais, tai jau nebuvo intervencija, bet "išgelbėjimas", "apgynimas". Tame pačiame straipsnyje sakoma, kad Hitleris užėmė Klaipėdą ir nė viena valstybė nepagelbėjo Lietuvai. Nors pavėluotai, bet: "Tik Tarybų Sąjunga, vadovaudamasi tautų apsisprendimo teise ir suvereniteto gerbimo principais, stengėsi ginti mažąsias tautas nuo imperialistinės agresijos." Pasaulis gerai žino, kiek ta Sovietų Sąjunga yra prarijus laisvų tautų, pradedant rytų Azija ir baigiant Čekoslovakija.

"1939 m. rugsėjo mėn., Tarybų Sąjungos vyriausybės pasiūlius, Lietuva pasirašė su TSRS savitarpio pagalbos sutartį. Sios sutarties dėka buvo sulūgdytas hitlerinės Vokietijos planas okupuoti Lietuvą..." B. Vitas nežino ar nenori žinoti, kad dar rugpjūčio 23 dieną buvo pasirašyta sutartis tarp hitlerinės Vokietijos ir komunistinės Rusijos (Ribbentropo ir Molotovo), pagal kurią buvo sutarta, kuris ir kiek Lietuvos okupuos, pridedant žemėlapius. Tokiu būdu sutartis su Lietuva buvo tik apgaulės raštas. Be to, tenka prisiminti ir 1920 m. liepos 12 d. Lietuvos sutartį su komunistine Rusija, kuri atsisakė betkokių teisių į Lietuvą, pripažino Lietuvos suverenines teises ir garantavo Lietuvos sienas, pasiūstusias žymiai toliau ir rytus nuo dabar Lietuvai priskirtų. Ir tai nėra visos Lietuvos žemės, kaip tvirtina Balys Vitas ir Vytautas Kancevičius.

Vytautas Kancevičius, istorijos mokslų kandidatas, rašo, jog paastrėjus klasių kova išsiliėjo į fašizminio režimo pavojingą laisvies sąjūdį. 1940 metais Lietuvoje įvyko taiki socialistinė revoliucija ir atkurta tarybų valdžia. Juk pagal sutartį su Hitleriu rusų tankai įvažia-

S. UŽGIRIS

vo į Lietuvą, bet tai nebuvo jokia revoliucija. Teisingiau tvirtina B. Vitas kitame puslapyje, kad buržuazinis režimas Lietuvoje žlugo dėl galiojusios Lietuvos-TSRS sutarties ir pagal ją išlokuotų Lietuvoje tarybinės armijos dalinių. Jis, žinoma, nemini, kad 300,000 rusų kariuomenės ir aviacijos papildomai iš Rusijos užplūdo Lietuvą. Jų apsaugoje ir prievartoje iš Maskvos buvo parinkti seimui kandidatai. Visi jie buvo "išrinkti", nes nė vieno kandidato nebuvo daugiau, kiek reikėjo išrinkti. Utenos mieste balsavo net 102%, nes ruseliai buvo įpratę išpildyti planą su pertekumi. Visi žmonės buvo suvaryti balsuoti. Rusiška komedija — seimo rinkimai buvo įvykdyti. Seimas susirinko Kauno teatre, kad patvirtintų iš Maskvos asmenis, kurie turi prašyti Lietuvos įjungimo į Rusiją. "TSRS Aukščiausioji Taryba patenkinus Lietuvos liaudies seimo Įgaliotosios komisijos prašymą, 1940 m. rugpjūčio mėn. 3 d. Lietuva tapo lygiateisiu tarybinių tautų sandraugos nariu." Taip rašo istorijos mokslų kandidatas Vytautas Kancevičius. Iš pateiktos "tiesos" galima spėti, kokios istorijos ten reikalaujama. Melas nėra tiesa, o sovietiška propaganda nėra istorija. Mokslo laipsnis duodamas už istorijos pavertimą rusiška pasaka.

Balys Baranauškas toliau "kuria" savo istoriją: "1944 m. nacionalistai siūlėsi okupantams sumolibizuoti 150,000 vyrų, kurie užimtu atskira fronto barą prieš Tarybų Armiją." Tam istorikui nežinoma, kad lietuviai buvo vokiečių gaudomi, bet vieningo pogrindžio dėka buvo išvengta masinės mobilizacijos. Tas "istorikas" fabrikuoja net siūlymą. Nenuostabu, nes reikia kuo nors rusui įsiteikti.

Švietėjai

Vilius Baltėnas kelia kaip ant šakių Lietuvos švietimo lygį ir lygina su nepriklausomos Lietuvos lygiu, nurodymams šimtais kartų daromą pažangą. Tačiau žinome iš statistinių rusų duomenų, kad Lietuvos švietimas dabar yra žemiau vidurkio Sovietų Sąjungoje. Antra, kodėl lietuvių švietimo lygio nereikėtų palyginti su ankstesniu rusų valdymo laikotarpiu, kai buvo uždraustos net lietuviškos knygos ir mokyklos? Korikas Muravjovas uždarinėjo Lietuvos lietuviškas mokyklas, o iš uždėtų baudų buvo sudarytas patricijų fondas, kurį naudojo rusiškų mokyklų steigimui ir jų

išlaikymui Lietuvoje. Taip lietuviai turėjo išlaikyti ir rusų mokyklas.

Nepriklausomos Lietuvos švietimo pažangumą rodo objektyvi statistika. 1919 m. buvo 1232 mokytojai ir 4554 mokiniai; 1923 m. — 2483 mokytojai ir 117,466 mokiniai, t. y. 25 kartus daugiau per 4 metus; 1933 m. — 4822 mokytojai ir 235,033 mokiniai, t. y. 2 kartus daugiau per 10 metų; 1940 m. — 6944 mokytojai ir 341,299 mokiniai, t. y. 1,5 karto daugiau per 7 metus. Privalomas mokslas buvo įvestas dar pirmame dešimtmetyje laisvo gyvenimo, tad Lietuvoje beraščiais buvo likę tik rusų laikų švietimo priespaudos likučiai. Taigi, Stalino "saulė" Lietuvą neapšvietė, o tik sutrudė ir tebetrukdo lietuvių kultūrai klestėti.

Cenzūra

Sovietiniai propagandistai keikia spaudos cenzūrą nepriklausomąjį Lietuvą, bet dabar esanti cenzūra yra ne tik knygos, spaudai, bet ir laiškam, ir viešam žodžiui, net pokalbiuose su kaimynais ar šeimoje. Ar yra žinoma pasaulyje kita tokia kultūros priespauda? Kur? Paskaityk "Education in Soviet Ukraine", parašytą Kanados komunistų partijos nario J. Kolasky, kuris praregėjo studijuodamas Ukrainoje. Ten plačiai ir dokumentaliai aprašo visos Sovietų Sąjungos tautų ir Lietuvos rusinimą per švietimo įstaigas.

Liepos 2 d. savaitėje Danguolė Repšienė, "Tiesos" redakcijos darbuotoja, rašo: Adolfas Gadliauskas Ukmergėje "nepalūžo: prenumeravo tarybinių laikraštį (nepr. Lietuvos laikais, S. Užg.), domėjosi, kuo gyvena Tarybų Sąjungos žmonės, pasakodavo draugams apie spalio revoliuciją." Rugpjūčio 20 d. savaitėje Paulius Beresinevičius, partijos istorijos instituto vyresnysis mokslinis bendradarbis, rašo: "Komunistų tiesos žodis dažnai pasirodydavo ir legalioje Lietuvos darbininkų spaudoje. Nebodami valdžios persekiojimų, apeidami cenzūrą, komunistai pasakojo apie socialistinę santvarką... Lietuvos darbininkų spauda dažnai spausdindavo žinias apie pramonės įmonių ir elektrinių statybą Tarybų Sąjungoje..." Taigi, Lietuvos cenzūra nebuvo tokia, kokia yra dabar, kai laisvo ir teisingo lietuviško žodžio negalima į savo kraštą perduoti apie lietuvių kultūrą laisvame pasaulyje. Taip patys meluoja ir nejuokiamis parodo, kad vienas puslapis prieštarauja kitam.

Žibancios jaguaro akys**B. Stundžia**

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Atgal į salas

Grįžęs į Meridą, pernakuvoju ir išvykau autobusu į Puerto Juarez, o iš ten motorlaiviu pasiekiau Isla de Mujeres, atseit, Moterų salą. Spėjama, kad sala gavo tą vardą todėl, kad ten ispanai rado daug moterų statulėlių. Pati sala yra mažesnė už Cozumel, todėl greičiau galėjau apžiūrėti.

Miestelis, kurio vardo nepažinau, buvo nedidelis. Didesnįjį viešbutį nepertoliausiam. Šalia miestelio yra pakėnimas paplūdimys. Apisotauja mažame, jaukiame viešbutelyje miestelio pakraštyje. Viešbutėlių plečia... vienas mūrinių. Įdomus buvo tas mūrinių, nes kiekvieną vakarą, baigęs darbą, pasiimdavo gitarą ir dainuodavo. Prieš paliekant viešbutį, teko atšvesti šeimininko vardines. Buvome vaišinami "tekila", džiūnu ir vaisvandenis. Programą atliko mūrinių, kuris gėrė "tekila", skambino gitarą pageduodamas melodijas ir dainavo. Ir taip jis dainavo iki vidurnakčio, truputį nusenudo ir vėl dainavo. Šeimininkas pasakojo apie savo šeimą ir verslą. Jis Puerto Juarez turėjo dar ir restoraną. Sakėsi galėtų didesnę apyvartą padaryti, bet jam užtenka to, ką turi. Iš tikro, atrodo, kad meksičiai daugiau domisi pramogomis, negu pinigų kalimu. Visus rūpesčius dažniausiai atideda rytdienai arba "manana".

Autobusu pasiekiau Playa Carmen (carmen — paplūdimys). Ten buvo kelios lūšnos, tiltas ir jūrą ir tikrai puikus pakrantės smėlis. Niekas tikrai nežinojo, ar koks nors motorlaivis plaukia iš Cozumel salos.

Man belaukiant, atėjo pora amerikiečių jaunuolių. Jie pasipasakojo, kad šioje pakrantėje "stovyklauja" ant smėlio po atviru dangumi. Iš pasakojimo supratau, kad yra iš pasiturinčių šeimų, bet nusibodusios jiems materialinės gėrybės ir atvyko į Meksiką laisvai pagyventi. Mūsų tautiečiai turbūt juos vadinatų "bytnikais".

Visdėlo motorlaivis atplaukė. Kadangi buvo atoslūgis, tai

vos galėjo prie tilto pīplaukti. Grįžęs į San Miguel miestelį, vakare išėjau pasivaikščioti ir sutikau nevieną anksčiau matytą veidą.

Aerodrome belaukdamas eilės išgirdau lietuviškai kalbant.

(Pabaiga)

KRAŠTO TARYBOS SUVAŽIAVIMAS

Kanados Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba savo bendraraščiu paskelbė, kad krašto tarybos trečiosios sesijos suvažiavimas šaukiamas Londone, Ont., š.m. spalio 27-28 d.d. Posėdžiai vyks "Holiday Inn" viešbutyje, kur atstovai galės ne tik maistintis, bet ir nakvoti. Šeštadienio vakarienės išlaidas (atstovams) apmokės vietinė apylinkės valdyba.

Numatyta gana plati darbo tvarkė. Šalia įvairių organizacijų reikalų, bus simpoziumas tema "Kanados Lietuvių Bendruomenė sekančiame dešimtmetyje". Tuo būdu bus bandoma mesti žvilgsnį į ateities veiklą, ir dabarties jaunimą ir kitas problemas.

Šeštadienio vakarą rengiamas rudens balius, kuriame dalyvauti yra pakviesti ir tarybos nariai.

Sekmadienio rytą 9 v. numatytos pamaldos lietuvių šventovėje ir 10.30-1.00 v. užbaigiamasis posėdis.

Nors tai bus tik rinktų atstovų suvažiavimas, bet jis bus vie-

šas, prieinamas visiem suinteresuotiem tautiečiam. O tokių, ypač iš Londono ir jo apylinkių, turėtų atsirasti, nes Kanados Lietuvių Bendruomenės taryba yra lyg ir parlamentas, sprendžias visus svarbiuosius gyvenimo krašto tautiečių reikalus. Ypač daug ką vilios simpoziumas bei jo temos aktualumas.

KLB valdyba, pirmininkaujama inž. E. Čuplinsko, išsistatinėdama informaciją apie būsimą krašto tarybos suvažiavimą, pridėjo atskirą raštą, skatinantį apylinkių valdybas ir visus tautiečius rašyti padėkos laiškus J. Diefenbakeriui už iškilimą Kanados parlamente pavertę valstybių, jų tarpe ir Lietuvos, o premjerui P. E. Trudeau — angailestingum laiškus, nes nesutiko su J. Diefenbakerio pasiūlymu protestuoti Kremliuje.

LIETUVISKAS LAIKRASTIS — LAUKIAMAS SVĘCIAS TAVO NAMUOSE AR JAU ATNAUJINOT "TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" PRENUMERATA?

TORONTO MIESTAS PRANEŠIMAS
atmatų išvežimo reikalu

Kadangi pirmadienis, **spalio 8**, miesto tarnautojams yra **nedarbo diena**, todėl tą dieną atmatos nebus išvežamos.

Pirmadienio išvežimas bus atliktas **antradienio**, o antradienio — **trečiadienį**.

H. F. Atyeo, P. Eng.,
gatvių priežiūros viršininkas

P A D Ė K A

Staiga išsiskyrus iš Hamiltono lietuvių bendruomenės a.a. **Pranui Malukui**, reiškiamo nuoširdžią padėką Lietuvoje likusias dukters Aldonos ir Australijoje gyvenančio sūnėno vardu: prelatui dr. J. Tadaraušui, kun. L. Januškai, klebonui kun. P. Azubaliui, kun. J. Staškevičiui, vargonininkui, "Aldonai", "Miško Draugams", karsto nešėjams ir visiems, kurie velionį lankė bei palydėjo į amžino poilsio vietą. Taip pat nuoširdžiai dėkojame už šv. Mišias velionies intencija ir gėles, gražiai papuošusias Jo vienišką kapą.

Velionies testamentą vykdytojai —

V. J. Mačioniai**A + A**

BRANGIAM SŪNUI

EDVARDUI STANKAIČIUI

tragiškai žuvus, mieliems tėvams BRONEI ir JONUI

STANKAIČIAMS reiškiu nuoširdžią užuojautą bei kartu

liūdžiu —

Stefa Paškonienė**Pirmosios dienos lietuviškoje mokykloje**

Rugsėjo 5 d. buvo suauktas pirmasis šių mokslo metų Toronto mokytojų posėdis. Jis įvyko Priskikimo parapijos parodų salėje, dalyvaujant mokytojams, vedėjui J. Andriui ir šių metų mokyklos tarybos pirmininkui kun. Placidiui Bariui, O. F.M. Pastarasis pradėjo posėdį, dėkodamas visiems, kurie sutiko talkinti, ir linkėdamas sėkmingų metų. Po to buvo pasiskirstyta skyriais: darželis — R. Birgelytė ir R. Cepaitytė, I sk. — sesuo Loreta, II — L. Nakrošienė, III — R. Sapockinaitė, IVa — I. Meiklejohn, IVb — D. Saltmirienė, Va — R. Urbonaitė, Vb — E. Draudvilienė, VI — L. Senkevičienė, VIIa — M. Abromaitis, VIIb — B. Cepaitienė, VIIla — M. Gudaitienė, VIIlb — Z. Didžbalienė (aštuntųjų skyrių mokytojų padės R. Underlytė), IXa — V. Bireta, IXb — S. Butelienė, Xa — sesuo Dalia, Xb — R. Ublienė, lietuviškai nekalbančių klasė — A. Abromaitytė, tautinių šokių I grupė — D. Nausėdienė (I-IV sk.), II grupė — A. Byszkiewicz (V-VIII sk.), dainavimo I grupė — R. Bukšaitytė (darželis-IV sk.), II grupė — D. Garbaliuskienė (V-VIII sk.), tikyba VIII-X sk. — kun. Antanas Prapapas, OFM, II-VII sk. — kun. J. Staškevičius, istorija IX-X sk. — A. Kuolienė, biblioteka — P. Jušenas. Mokyimo priemonės ir žemesniųjų skyrių priežiūra — A. Abromaitienė. Mokyklos vedėjo pareigas ir toliau sutiko eiti J. Andrius.

Pasiskirstius skyriais, buvo susitarta, kad mokyklos laikraščiu "Kibirkštis" šiais metais rūpinsis R. Underlytė ir R. Sapockinaitė, o technišką darbą atliks I. Meiklejohn.

R. Ublienė ir toliau pavesta rūpintis mokinių kūrybos pristatymu "Tėviškės Žiburiams" ir "Draugui".

Buvo iškelti įvairūs klausimai, liečią tvarkos palaikymą mokykloje, kaip pamokų neparuošimas, vėlavimasis į pamokas, mokykloje esančių daiktų gadinimas ir t.t. Būtų gerai, kad tėvai atkreiptų į šiuos dalykus didesnę dėmesį ir ateitų mokytojų pasitikėjimą.

Užduotų pamokų neparuošimas labai trukdo darbą. Turint labai nedidelį skaičių šeštadienių, sunku išėti nustatytą programą. Neparuošę pamokų mokiniai dažniausiai nebėgali sekti ir suprasti, kas daroma klasėje. Jei tėvai dažniau pasiteirautų, kas užduota ir kas padaryta, darbas mokykloje duotų žymiai geresnius rezultatus.

Didelė dalis mokinių vėluoja į pamokas, nes laukia kada bus atidaryta netoliese esanti krautuvėlė. Tie ėjimai į krautuvėlę.

Jei pirmosios mokslo metų dienos geras nuotaika ir netingėjimas dirbti būtų mūsų mokykloje visą laiką, džiaugstis mokytojai ir nesiskųstų mokiniai...

B. C.**MOHAWK****FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS****ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI****SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI****ĮVAIRŲS KILIMAI • ŠALDYTUVAI****VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.****SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS**

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Kardinolas Jozas Mindszenty, lankas Kanados ir JAV didžiąsias vengrų kolonijas. Jam pagerbti rengiamos plataus masto šventės

MOKSLEIVIAI DABARTIES LIETUVOJE

Sovietinės propagandos 1973 m. sausio-balandžio laikotarpio apžvalga, paskelbta "Lietuvos Bažnyčios Kronikos" 6 nr.

Pastaruoju metu kompartija ypač domisi moksleivių ir akademinių jaunimo auklėjimu. Spaudos puslapių mirgė mirga straipsniais, raginančiais labiau rūpintis jaunimo materialine pasaulėžiūra, "tarybinio patriotizmo" ir "proletarinio internacionalizmo" principų skiepijimu.

1. Lietuvos praeities neigimas bei niekinimas

Per Lietuvos TSR istorijos pamokas reikia ryžtingai šalinti viską, kuo vienaip ar kitaip pasireiškia reakcinių praeities reikišnių idealizavimas. Aiškinant istorinius įvykius Lietuvoje, turi būti konkrečiai pavyzdžiai įrodyta, kad tikroji istorijos kūrėja buvo laudis, o ne kunigaikščiai — išnaudotojų klasės atstovai ("Tarybinė Mokykla", 1971, Nr. 3).

LKP CK pirmasis sekretorius A. Sniečkus kovo mėnesį kalbėjo respublikos partinio aktyvo susirinkime:

Nerimą kelia tai, kad, nagrinėjant istorinę praeitį, kartais neišvengiamai tam tikro jos idealizavimas... Antai, kai kurie Istorijos Instituto etnografinių sektorių darbuotojai, užuot gvilidinė suolaikinę tematiką, pradėjo bemaž išimtinai nagrinėti praeities problemas... Kritiškai savo darbą turėtų ivertinti ir leidyklos. Kartais jų veikloje buvo pastebimas aiškus nuolaidžiavimas kai kurių asmenų perdėtam, dažniausiai dirbtinam sušizavėjimui žila senovė...

"Tiesa" (1973, III. 27) primygtinai reikalavo: "Būtina kovoti prieš pasitaikančias senovės idealizavimo tendencijas."

J. Jurginio ir V. Merkio "Lietuvos TSR istorija", apimanti vos 105 puslapius, be to, iškrepinti daug Lietuvos istorijos faktų, "tiesoje" (1973, III. 10) buvo kritikuota, kad per mažai kėlus "idejinius klausimus", kad "klasinius požiūrius i istorinius įvykius vadovėlyje kartais paskęsta antraeiluose dalykuose."

2. "Patriotinis" ir "internacionalistinis" moksleivių auklėjimas

Tarybinė spauda ypatingai susirūpinusi "internacionalizmo" ugdymu moksleivių tarpe. "Vi-soje auklėjimo sistemoje ideolo-ginio poveikio priemonių kompleks pirmą vietą užima tarybinis patriotizmas ir socialistinis internacionalizmas" ("Tarybinis Mokytojas", 1973, III. 21).

Kas gi yra tas "patriotizmas" ir "internacionalizmas" tarybinėje propagandoje?

A. Sniečkus partinio aktyvo susirinkime kalbėjo, kad "stiprinami ryšiai tarp mokyklų lietuvių ir rusų dėstomomis kalbomis" (pab. Red.).

Labai svarbi priemonė, auklėjant mokinius draugystės dvasia, — rusų kalbos mokymasis. Visos TSRS tautos ir tautybės laiko rusų kalbą antrąja gimtąja kalba... Rusų kalbos mokymasis ugdymo mokyklų meilę ir pagarbą šiai kalbai, formuoja tautų draugystės, tarybinio patriotizmo ir internacionalizmo jausmus. Dėl to išskyla uždavinys nuolat tobulinti rusų kalbos mokymą ("Tarybinė Mokykla", 1973, Nr. 3).

"Tarybinis Mokytojas" (1973, II. 14) išgyrė Kalesnikų vidurinės mokyklos direktorę S. Lokit ir rusų kalbos mokytojas L. Supron ir V. Voitkun, kurios ypač stengiasi visomis galimomis priemonėmis mokiniams skiepyti meilę rusų kalbai. Tam tikslui šioje mokykloje rengiami revoliucinės dainos koncertai rusų kalba, atmintinai skaitomi rusiškai kūrinių ir t.t. Visose mokyklose įvestas karinis parengimas rusų kalba. Jo tikslas — moks-

leivių "patriotizmo" ugdymas. "Mokyklų kariniai vadovai su didele meile diegia jaunimui patriotizmo jausmą" ("Tarybinis Mokytojas", 1973, III. 21).

3. Ateistinis moksleivių auklėjimas

A. Sniečkus, kalbėdamas partinio aktyvo susirinkime, reikalavo stiprinti ateistinį darbą:

Negalima taikytis su tuo, kai paskiros partinės organizacijos paskutiniū metu pastebimai susilpnino ateistinį darbą. Mūsų laikmetis reikalauja ne tik plačios, bet ir nuolatinės, gilios ateistinės propagandos.

"Tiesa" (1973, III. 4) ragina, kad "ateistinį darbą dirbtų visi komunistai, komjaunuoliai, inteligentai."

Kodėl pastaruoju metu tiek daug dėmesio skiriama ateistinei propagandai? Filosofijos mokslų kandidatė I. Galickaja nurodo, kad jaunimo tarpe yra platinama rankraštine religinė literatūra, kad kunigai su jaunimu kalbasi želiginėmis temomis, lanko tėvus, kad jaunimas pernelyg domisi bažnytine senove, kolekcionuoja šventus paveikslus bei kryžius (straipsnis "Jaunimas ir religija" įvairiuose respublikos laikraščiuose).

"Tarybinis Mokytojas" (1973, III. 30) rašo:

Dvasiškią aktyvina savo veiklą tikintįjį tarpe... organizuoja vaikų religinę katekizaciją, patarnavimą bažnyčioje atleidų metu, net praktikuoją bendras vaikų ir tėvų ekskursijas...

I klausimą, kodėl reikia Lietuvoje kovoti su religija, bene teisingiausiai atsakė A. Sniečkus:

Religiniai prietariai labai dažnai glaudžiai susiję su nacionalistiniais. Tamsybiniškai dargi stengiasi pastaruoju metu bažnytnines tradicijas vaizduoti kaip nacionalines.

Ateistinei propagandai keliau nauji uždaviniai:

1. Atlikti sociologinius tyrimus apie žmonių religingumą ir jo priežastis ("Tiesa", 1973, III. 4).

2. Individualiai dirbti su kiekvienu tikintiu moksleivių ("Tarybinis Mokytojas", 1973, III. 30).

3. Įtikinti tėvus, kad jie nekludytų bedieviniai jaunimą (T. p.)

Kaip atsakas į sustiprintą moksleivių bedievinumą ir nutautinimą atsirado Lietuvos tikintųjų ir vaikų pareiškimas LTSR Švietimo Ministerijai.

"T. Žiburiams"aukojo

\$10: Vyt. Sekanauskas; \$8: Vyt. Martinaitis; \$5: Juoz. Leiberis; \$4: Vl. Rušas, V. Kačinskis; rėmėjo prenumeratą po \$10 — už trejus metus — dr. J. Mališka, D.D., už vienerius metus — J. Bulionis, V. Alonderis, Br. Abromonis, K. Beniušis, Juoz. Dundzys, F. Daškis, Jonas Ažubalis, Liudas J. Simonėlis, Vinc. Paukštys, dr. A. T. Gailius, Juoz. Baltaduonis, Emil. Budvilaitis, Jurgis Kazieckas, Tadas Bartkus, Petras Bružas, Jonas Juozaitis, dr. Ged. P. Jočys, Ant. Laučius, D. Naginskas, Vyt. Akelaitis, Kl. Naudužas, K. Kliaugienė, Vac. Karauskas, Sof. Indriksonienė, ponis Alb. Budnik, Petr. Mazaitis, kun. J. Matutis, ponis Ona Urban, Aug. Jonkutė, J. Danilevičius, Kazys Ožalas, prof. Vyt. Marijosiū, Jonas Jakubonis, Alf. Kriaučiūnas, Ant. Rimša, Jonas Cepukas, Jonas Greičiūnas, Pr. Masilionis, K. Pakalniškis, B. Jan-kauskienė; \$3: V. Diršė; \$2: Alb. Vingevičienė, Juoz. Paulius; \$1: J. Andrielevičienė, R. Dirvelis, V. Garnelė, Br. Genčius, Petr. Mazaitis, dr. Alg. Nasvytis.

Vilniuje glūdi Lietuvos praeitis

KAZYS VEIKUTIS

Vilnius reiškia ne vien miestą — Lietuvos sostinę. Jame glūdi visa istorinės Lietuvos valstybės praeities didybė, karžygiškos laisvės kovos ir amžių eigoje kurtos tautos kultūrinės bei meno vertybės.

Vilniaus, kaip miesto ir net kaip sostinės, giliios senovės rašytinių duomenų neturime. Pirmas rašytinis šaltinis, kuriame minimas Vilnius, yra Gedimino laiškas. 1323 m. Gediminas rašė laiškus iš Vilniaus, jau kaip iš Lietuvos sostinės, popiežiui, dominikonų ir pranciškonų ordinams Saksonijoje, Hanzos sąjungos miestams — Liubekui, Kopenhui, Bremenui, Magdeburgui, Rostokui, Zundui, Greifsvaldui, Stetinui ir Gotlando salos pirkliams; sudarinėjo sutartis su Rygos arkivyskupu ir Livonijos ordinu. Dėlto Gediminas visuotinai pripažintas Lietuvos sostinės Vilniaus įkūrėju.

Legendos ir tikrovė

Vilnius dar ir šiandien tebevadinas legendiniu miestu. Lietuvos Metraštyje yra žinia apie Vilnių be datos, kuri bandoma priskirti XII — XIII šimtmečiui. Ji mini kunigaikštį Sventaragį. Sventaragis liepęs savo sūniui Gerimundui po mirties jį sudeginti ir palaidoti Nerio ir Vilnios santakoje. Sūnus tėvo paliepimą įvykdė. Po to ji vieta buvo vadinama Sventaragio slėniu. Joje buvę deginami — laidojami ir kiti Lietuvos kunigaikščiai bei šiaip kilmingieji. Tuo būdu Sventaragio slėnis tapo šventa vieta, tarsi pagoniškos Lietuvos priešistoriniu miestu. Be to, čia buvusi pastatyta Perkūno šventykla ir vaidiloms kriviams namai su bokštu, iš kurios jie skelbdavę žmonėms dievų valią. Įvedus krikščionybę, šventykla buvusi nugriauta ir jos vietoje pastatyta katedra. Tačiau paskutiniųjų dešimtmečių archeologiniai radiniai Vilniuje savo senumu pralenkia legendas ir apie Sventaragį, ir apie Gedimino sapną.

Krašto centras

Pačiam Vilniui nereikėjo vainikuotų karalių — jis turėjo savus nevainikuotus karališkom karūnomi lietuvius valdovus. Pirmieji senatoriai buvo Vilniaus vaivados, kastelionai ir vyskupai. Dažnas Vilniaus didikas ejo didžiojo maršalkos, etimono ir kanclerio pareigas. Vilnius buvo Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės administracinis, diplomatinis, bažnytinis, karinis ir teisminis centras. Lietuvių, gudų, totorių, rusinų ir ukrainiečių kilmės didikai Vilniuje pajuto Lietuvos galingumą ir tapo jos valstybininkais bei savarakiškumo gynėjais. Akivaizdžiai Vilniaus didybę rodė kunigaikščių rūmai, katedra, Sv. Onos bažnyčia, Sv. Petro ir Povilo bažnynyčia, vyskupo ir kapitulatos rūmai. Vėliau — arsenalas, rotušė, tribunolas ir kitų įstaigų pastatai. Vilnių puošė parkai, bibliotekos ir galerijos. Čia savo rūmus statė Lietuvos magnatai Radvilai, Katkevičiai, Tiškevičiai, Sapiegos, Pacai, Masalskiai, Bžostovskiai, Slučkos ir Kiškos.

Saugi vieta

Ištiprus ledynams ir atsiradus miškams bei kitai augmenijai, Vilniaus vietovėje atsirado stambūs gyvuliai. Iš rastų mamuto ir gauruotų raganosijų kaulų nustatyta, kad jų čia būta jau prieš 12—14 tūkstančių metų. Pagal rastuosius titnaginius ir kaulinius įrankius, akmeninius glūdintus darbo ir kovos kirvius bei keramikos fragmentus istorikai nustatė, kad jau 2000 metų prieš Kristų Vilniaus srityje formavosi baltų kultūra, kuri žvalvario bei geležies amžius gavo visiškai savitus aištiskus bruožus, skirtingus nuo kaimynų suomių ir rytų slavų. Vilniaus lietuviškumas yra nustatytas pagal jo vardą. Vietovardis "Vilnius" pramintas pagal Nerio intaką upę Vilnią. O "vilnia" yra sena forma žodžio "vilnis", t. y. banga, srava. Vilniaus įkūrimą nulėmė patogios vietos geografinė padėtis: Nerio ir Vilnios santakoje esąs natūralus piliakalnis, dabar Gedimino kalnu vadinamas, prašytė prašos, kad jo viršūnėje ir papėdėje būtų įkurtos pilys. Todėl yra daroma prielaida, kad ir karaliaus Mindaugo laikais Vilnius jau buvo laikomas Lietuvos sostine, tik saugumo sumetimais jo vardas nebuvo skelbiamas.

Valdovų miestas

Bet jau nuo Gedimino laiku turime rašytinius duomenis, kad Vilnius buvo Lietuvos valstybingumo židinys. Čia Kęstutis nuvertė Jaunutį ir drauge su Algirdu išplėtė Lietuvos sienas toli į pietus ir rytus. 1387 m. Jogaila suteikė miestui magdeburgines teises, nors nuo Gedimino laiku vilniečiai naudojo savi-

valdos teisėmis. 1399 m. Vytautas iš gaisro griuvusių atstatė didingą sostinę, padarydamas Vilnių pirmąjį Rytų Europos miestu. Nežiūrint lenkų karališkojo vainiko ir Krokuvos vilionų, Jogailaičius traukė, lyg magnetas, jų protėvių miestą. Kazimieras apmūrijė miestą. Jo sūnus, irgi Kazimieras, tapo šventuoju, šelpdamas vilniečius. Aleksandras visą laiką gyveno Vilniuje, nors ir buvo tapęs Lenkijos karaliumi. Senelis Zigmantas II statydino puikius rūmus, sales ir tvirtoves. Jo sūnus Zigmantas Augustas taip pat rodė daug rūpesčio ir meilės šiam miestui. Daugiausia ir gyveno Vilniuje, kur pamilo Barborą Radvilaitę. Šio pastarojo Jogailaičio pastangomis Vilnius tapo renesanso laikotarpio pažiba, lyg ir itališka metropolija.

Po Liublino unijos Zigmantas Augustas daugiau nebeapsirodė Vilniuje. Steponas Batoras buvo paskutinysis valdovas, kuris Vilniuje iškilmingai priėmė Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio titulą. Trys Vazos dinastai tik retkarčiais čia lankėsi. Kiti net nesirodė. Saksas Augustas II tik 1705 m. viešėjo Vilniuje, nes turėjo susitikti su Petru Didžiuoju. Paskutinis Lenkijos-Lietuvos valdovas Stanislovas Poniatovskis tik 1784 m. viešėjo Vilniuje.

Vilnius buvo Didžiosios Lietuvos Kunigaikštystės administracinis, diplomatinis, bažnytinis, karinis ir teisminis centras. Lietuvių, gudų, totorių, rusinų ir ukrainiečių kilmės didikai Vilniuje pajuto Lietuvos galingumą ir tapo jos valstybininkais bei savarakiškumo gynėjais. Akivaizdžiai Vilniaus didybę rodė kunigaikščių rūmai, katedra, Sv. Onos bažnyčia, Sv. Petro ir Povilo bažnynyčia, vyskupo ir kapitulatos rūmai. Vėliau — arsenalas, rotušė, tribunolas ir kitų įstaigų pastatai. Vilnių puošė parkai, bibliotekos ir galerijos. Čia savo rūmus statė Lietuvos magnatai Radvilai, Katkevičiai, Tiškevičiai, Sapiegos, Pacai, Masalskiai, Bžostovskiai, Slučkos ir Kiškos.

Vilniuje buvo įsteigta pirmoji Lietuvos parako įmonė, patrinkų liejykla, stiklo gamykla ir popieriaus dirbtuvė. Apie 1580 m. atsirado kursyvinės ir lotynų raidės, o 1588 m. buvo išspausdintas Lietuvos Statutas.

Vilnius taip pat patyrė daug nelaimių — gamtos ir žmogaus rykščių. Gaisrai miestą sulėgino su žeme daugelį sykių. Vilnių puolė ir plėšė kryžiuočiai, rusai, švedai ir prancūzai, o naujausiais laikais — vokiečiai ir lenkai.

Religija ir švietimas

Vilnius yra Lietuvos religinis centras. Nuo senų senovės Sventaragio slėnyje buvo kūrenama amžinoji ugnis. 1388 m. buvo įkurta Vilniaus Romos katalikų vyskupija, kuri apėmė net 8 vaivadijas, sudarydama milžinišką bažnytinį administracinį plotą. Vilnių puošė monumentalūs vienuolynai ir šventyklos pranciškonai, dominikonai, bernardinai, jėzuitai, pijorai ir kiti ordinai. Čia meldėsi ir pravoslavai, ir unitai, čia spindėjo totorių bei mahometonų mečetės, čia žydai sukūrė savo "ant-rają Jeruzalę".

Vilnius taip pat yra Lietuvos švietimo ir mokslo centras. 1579

m. karaliaus Stepono Batoro ir popiežiaus Gregoriaus XIII aktais jėzuitų įsteigta Vilniaus akademija buvo suteiktos visos universiteto teisės ir privilegijos. Tai buvo pirmoji ir kuri laiką vienintelė augštoji mokykla ne tik Lietuvoje, bet ir visoje Rytų Europoje. Vilniaus universitetas davė pasauliui Kondratavičių, Mitkevičių, Kraševskį ir daug kitų garsių vyrų.

Reikšmingieji aktai

Vilnius yra lietuvių tautinių aspiracijų formavimosi liudininkas. Vilniuje prasidėjo Kosciuskos, o vėliau lenkmečių sukilimai. 1905 m. gruodžio 4—6 dienomis Vilniuje įvyko Didysis lietuvių seimas, reikalavęs savarakiškumo lietuvių tautai. Lietuvos Taryba kaip tik Vilniuje pasirašė Lietuvos nepriklausomybės atstatymo aktą, pabrėždama, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė. Jau 1857 m. Vilniuje K. Akelaitis kėlė lietuvių kalbos laikraščio reikalingumą. Spaudą atgavus 1904 m., Vilnius tapo pagrindiniu lietuviškų laikraščių centru, nukonkuruodamas net Tilžę. 1904 m. Vilniuje pasirodė pirmasis lietuvių dienraštis "Vilniaus Žinios".

Dabartinė plėtra

Nei lenkų okupacija, nei nacių teroras, nei dabartinė sovietų okupacija negalėjo ir negali nuslopinti Vilniaus gyvastingumo, nors Vilnius tikrai pergyveno daug sukrėtimų ir pasikeitimų. Pokario metais prasidėjo nauja statyba: įvairiose miesto vietose iškilo dešimtys pramonės įmonių. Neuztęko erdvės senose ribose — miestas išsiplėtė į augštuosius Panerius ir dabar slenka į šiaurę bei rytus. Kur anksčiau buvo Vilniaus apylinkės priemiesčiai ir kaimeliai, išaugo miesto gyvenamųjų namų kvartalai. Mat, senasis centras jau negali patenkinti miesto, kuriame gyvena daugiau kaip 400.000 gyventojų ir vis dar gausėja. Teigiamas raiškinys yra masinis lietuvių kėlimasis Vilniun. 1971 m., t. y., po 300 metų, lietuvių vėl sudarė miestiečių daugumą. Pranašavimui, kad Vilnius gali nugrimzti rusų jūroje, nėra pagrindo, kai žinome Vilniaus istoriją. Vilnius visuomet priėmė, sušvelnino ir pagaliau padarė savojų ir gudų, ir žydų, ir išdidųjų lenkų. Visi nuolatiniai gyventojai pasidavė Sventaragio amžinosios gabijos mistikai.

Visus lietuviną

Vilniaus lietuviškumo liudijimas glūdi miesto mene. Jis užima pirmą vietą Rytų Vidurio Europoje savo paminklų gausumu, originalumu ir žavingumu. Menas, kaip autochtonų dvasios išraiška ir atspindys, veikia visus, kurie ilgesni laiką pabūna Vilniuje. Vilniaus menas savo esmine dalimi yra religinis, jo paminklai — religinio meno šventoves. Jo pradai yra pirmųjų gyventojų gamtinė tikyba. Vilniaus miestas ir jo menas yra tarytum gamtos vaisius. Jo architektūrinio meno suliejimas su gamta liudija giliai lietuvišką Vilniaus charakterį. Apšigvėnęs Vilniuje, krašto gyventojas nustoja buvęs džiukų, sūduvių, žemaičių ar zanavyku — jis tampa lietuviu. Gudas, lenkas ir žydas nejučiomis lietuviu.

Todėl ir darytina išvada: kol Neris tekės pro Vilniaus kalnelius, kol miestas gyvens sandaroje su savo aplinka, tol Vilnius iš esmės bus lietuviškas ir nepraras Lietuvos sostinės vardo.

PER SPAUDĄ I LIETUVOS LAISVĘ, O LAISVĘJE TIKROJI SPAUDA!

Lietuvos sostinės Vilniaus 650 metų sukaktį paminėjo ir okupacinė valdžia. Ta proga Gedimino aikštėje buvo pastatytas paminklinis akmuo su iškalta sukakties data 1323-1973, o Vilniaus vardas pažymėtas lietuviškai ir rusiškai ("KB" 8 nr.). Nuotraukoje matyti Gedimino kalnas ir visa eilė iškilmių dalyvių — vietos pareigūnų

Čikagos oro skautai kalbasi su pirmūnu v. s. P. Jurgėla jubilėjinėje skautų stovykloje Beaumont, Ohio, 1973. VIII. 24

Nuotr. V. Kizlaičio

Nedaug džiaugsmo pralaimėjime

AL. GIMANTAS

Nemaloniai ir nejaukiai nutėkė mūsų krepšinio rinktinės europinės išvykos bendrasis rungtynių balansas. Įvyko tai, ko mažiausiai buvo tikėtasi. Tai, žinoma, bus gera pamoka ateičiai. Brangi pamoka.

Nenorint daryti iš tų nelaimingai pasibaigusių gastrolių tragiško įvykio, vidseito kyla ir eilė minčių. Kaip ten bebūtų, nemaža dalis bendrųjų išlaidų buvo apmokėta mūsų plačiųjų visuomenės sluoksnių, tad, bent jau aukotojai, turi teisę laukti ir kaikiurių paaiškinimų. Jie, reikia manyti, sportinių autoritetų ir bus padaryti. Tai padės išsklaidyti susidariusias miglas ir neaiškumus, gausius visą tą sportinį įvykį, kuris šiuo atveju neatnešė nei džiaugsmo, nei pergalės laurų, nei lauktos propagandos lietuviškajam krepšiniui. Žinoma, kai šaukštai po pietų, bėpigu kiekvienam skubėti su sava kritika patarimais, tuščiuoju "ar aš nesakiau..." Toks reikalo pristatymas niekad neišspręs pačios problemos esmės. Iš šalies sprendžiant, tik du dalykai, atrodo, buvo tikri — priešininkų augšta žaidimo klasė ir mūsų rinktinės trūkės tarpusavio susižaidimas.

Galime būti skeptikais, bet nederėtų abejoti mūsų sportininkų drausmingumu, savigarbą ir bendruoju elgesiu. Sporto aikštėje jie atliko visa, ką tik galėjo, kiek iš viso tam tikslui buvo pasiruošę ar paruošti. Tačiau iš mūsų spaudos aprašymų atrodytų, kad rinktinė trūko ne disciplinos, ne tiek tos vadina buvusios nesėkmės pasikartojimo, kuris ateities krepšiniui gali būti lemtingas.

SVEČIO IŠ AUSTRALIJOS ĮSPŪDŽAI

"Mūsų Pastogės" redaktorius apie PLB seimą, Jungtines Amerikos Valstybes, Kanadą ir Australiją

Grijdamas iš Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo, įvykusio pirmąją rugsėjo savaitę Vašingtone, p.p. Blumų aplankyti Londonan, Ont., buvo užsukęs Australijos lietuvių savaitraščio "Mūsų Pastogė" redaktorius A. Mauragis. Buvo įdomu su svečiu iš tolimo krašto pasikalbėti. P. p. Blumų pakviesti pokalbyje dalyvavo keletas Londono lietuvių. Svečias aplankė nemažą vietų J. A. Valstybėje ir jas matė pirmą kartą. Buvo numatęs vykti ir į Torontą bei aplankyti "T. Žiburių" redakciją bei susitikti su stipriausios Kanados apylinkės veikėjais. Deja, teko pasitenkinti tik Londonu ir Niagara, nes susisiekti priemonės neveikė taip, kaip buvo planuota.

Svečio įspūdžiai gausūs ir įvairūs: kalkas jam patiko, bet kaipuo jis ir nusivylė. Pvz. Niagaros krioklį jis vaizdavo kaip kažką nepaprasto, kažką impozantiško, išskirtinai gražaus, tuo tarpu jis pasirodė esąs tikrai paprastas didelis krioklys. Aplamai, jam Kanada geriau patiko, negu JAV. Čia daugiau žalumų ir erdvės, prie kurios gyventojai yra taip pripratę Australijoje. PLB seimas, jo nuomone, buvo pasisekęs. Jis mano, kad nieko ten būtų sušaudyti. Tikrumoje — Australijos vyriausybė pati pirmiausia turėjo patikrinti jų kaltumą ir tokiu atveju į Jugoslavijos teismą pasiųsti savo atstovus, nes tie kroatų buvo Australijos piliečiai.

Manau, skaitytojams bus įdomu sužinoti svečio iš tolimos Australijos nuomone apie "Tėviškės Žiburius". Ji yra labai gera. Jo nuomone, "T2" be abejonės stipriausias mūsų laikraštis laisvajame pasaulyje.

Londoniečiai palinkėjo svečiui laimingos kelionės. Jis išskubėjo Čikagon, o po to — į Igon kelionėn ner platuji vandenyną tęsti savo darbą Australijos lietuvių veikloje. D. E.

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

BOKSO PENKIASDEŠIMTETIS
Lietuvos Bokso Federacija, vadovaujama pirm. K. Urbaičio, paminėjo šios sporto šakos penkiasdešimtmetį Lietuvoje. Pirmosios bokso varžybos buvo surengtos Kaune 1923 m. gruodžio 27-30 d.d. Jų pradininkas ir teisėjas buvo būsimasis Atlanto žaidėtojas Stepas Darius. Olimpines žaidynes 1928 m. Amsterdame nesėkmingai dalyvavo lietuviai boksininkai J. Vinča ir K. Markevičius. Nors kasmet buvo rengiamos Lietuvos bokso pirmenybės, boksininkų pasirošimas buvo labai menkas. Keturiuose Pabaltijo turnyruose tik vienas jų išsikovojo čempiono vardą, o Lietuvos rinkinei tekdavo III vieta. Tenka konstatuoti pokaryje padarytą didelę pažangą. Pirmuosius lėdus pralaužė sunkiasvoris Algirdas Šocikas, šešis kartus tapdamas Sovietų Sąjungos čempionu ir 1953-55 m. — Europos čempionu. Iš Tokijo olimpiados sidabro medalį parsivežė Ričardas Tamulis, o iš Meksikos olimpiados Danas Pozniakas grįžo su aukso medaliu, Jonas Čepulis — su sidabro. Lietuvos boksininkai Sovietų Sąjungos čempionais yra buvę 21 karta, Europos — 7, olimpinį žaidinių — 1. Bokso penkiasdešimtmetis buvo paminėtas iškilmingu posėdžiu Vilniaus sporto rūmuose ir 48-tosios Lietuvos bokso pirmenybėmis, kurios susitiko 63 boksininkai, jų tarpe ir Rusijos respublikos, Azerbaidžano, Estijos, Kirgizijos, Leningrado ir Br. Berlyno atstovai. Visų svarbių kategorijose pirmąsias vietas laimėjo Lietuvos atstovai iš Šiaulių, Kauno ir Vilniaus — O. Vainauskas, M. Morozovas, A. Baltrimavičius, A. ir V. Baranai, V. Kisielius, R. Mišūnas, J. Juocevičius, R. Salkauskas ir V. Bingelis. Iš jų, atrodo, tik vienas A. Morozovas galbūt yra nelietuvius. Garbės raštai sukaiktės proga buvo išteikti A. Šocikui, D. Pozniakui, J. Čepuliui, R. Tamuliui, L. Mišūnui, A. Levickui, C. Balčiūnui ir A. Jankauskui. Šio sporto atstovai ir organizatoriai taipgi gavo specialiai išleistas atminimo medalius.

NAUJA DRAUGIJA
Gausėjantis privačių automobilių skaičius jų savininkus paskatino įsteigti Savanorišką Automoto Mėgėjų Draugiją, kurios organizacinio komiteto pirmininku paskirtas respublikinės prafasungų tarybos sekret. B. Lopata. Draugijos įstatus turės patvirtinti Vilniuje lapkričio mėnesį rengiamas steigiamasis suvažiavimas, kuriame dalyvaus organizacinių komitetų atstovai iš Lietuvos miestų. Draugijai numato kelti vairuotojų kvalifikaciją, talkinti autoinspekcijai, steigti techninio aptarnavimo stotis privačių automobilių savininkams, statyti motelių, įrengti stovyklavietes ir autoturistų bazes.

AUTOMOBILIŲ NELAIMĖS
Donecke įvykusioj visasajunginėj žurnalistų konferencijoj automobilių saugos klausimais dalyvavo vilniškės "Tiesos" atstovas Mindaugas Barysas. Šia proga rugsėjo 7 d. laidoje jis pateikė pluoštą liūdnojų duomenų apie automobilių nelaimes Lietuvoje: "Mūsų respublikos keliuose ir gatvėse pernai įvyko 4747 nelaimingi atsitikimai. Zuvo 723 žmonės ir 4342 buvo sužeisti. Visi šie skaičiai nedaug, bet visdėlto mažesni, negu 1971 metais (atitinkamai: 4799 — 761 — 4428). Bet šiemet per sausio-liepos mėnesius tiek avarijų, tiek jose žuvusių ir sužeistų vėl kiek daugiau, negu per praėjusių metų tokį pat laikotarpį. O tokia nelaimė juk tragedija ne tik nukentėjusiam, bet ir jo šeimai, artimiesiems. Skaudu vien šį statistiką. Nerimą kelia ir tai, kad per dešimtmetį autokatastrofos mūsų respublikoje žuvusių skaičius išaugo 2,2 karto. Tai smarkiai pralenkia bendrą šalies vidurkį..." Remdamasis statistiniais duomenimis, M. Barysas įrodė, kad kalti ne

tik automobilių vairuotojai, bet ir kiti eismo dalyviai. 1972 m. 60% automobilių nelaimių įvyko dėl vairuotojų kaltės, 40% — dėl kitų eismo dalyvių. Pastarąją grupę daugiausia sudaro taisyklių nesilaikantys pėsčiai.

MEDŽIOKLĖS SEZONAS
Gamtos apsaugos komiteto medžioklės skyriaus viršininko Gedimino Tursos pranešimu "Valstiečių Laikraščio" 106 nr., Lietuvos giriose dabar yra apie 9.900 briedžių, 15.000 šernų ir 51.000 stirnų. Šį sezoną leidžiama sumedžioti 3.300 briedžių, 6.000 stirnų ir 7.000 šernų. G. Tursa pataria sukrusti Biržų, Panevėžio, Rokiškio, Kupiškio ir Šilutės rajonų medžiotojams, nes jie turi daugiausia medžiotojų žvėrių. Kai kur ūkiai gerokai kenčia dėl perdidelių šernų bandų. G. Tursa prašo medžiotojus daryti atranką ir pirmiausia šaudyti defektus turinčius žvėris. Jis taipgi atkreipia jų dėmesį į daugelio užmirštą faktą, kad šakočiausius ragus turi 8-10 metų amžiaus briedžiai ir 6-7 metų stirninai, ir pataria jaunesniū nemedžioti. Tada medžiotojai ateityje susilauks vertingesniū trofėjų. "Valstiečių Laikraščio" 113 nr. bebrų problema svarsto biologijos mokslų kandidatas P. Sleikus. Prieš karą bebrai Lietuvoje jau buvo visiškai išnykę. Pokaryje jų gauta 40 iš Voronežo ir Gudijos draustinii. Ši naujoji bebrų karta buvo paleista Rūdininkų girioje, Žuvintė, Verkančių-Sešulių draustinyje ir šiuo metu jau yra išaugusi iki 4.000. Bebrų entuziastai svajoja apie dešimteriopai didesnį jų skaičių, bet susilaukia priekaištų iš kaimiškųjų vietovių. Pvz. A. P. savo laiszką skundžiasi: "Gražuolė džiūk ūla tiesiog nusiaubta, iš kranto medžių strampai palikę. Šlaitai iššiaurėli urvais, vyksta erozija... Tie nenaudėliai patys negali gyventi. Kelias į naujas vietas..." Panašus vaizdas esąs ir prie Merkio Šalčininkų rajone. P. Sleikus bebrų išsikėlimą į kitas vietas teisingai maisto stoka ir siūlo į bebravietes ruošti atvežti prastesnių drebuliėlių, jų viršinių ir karklų. Dabar pasitaiko tokių atvejų, kad žmonės net pasivagia bebrų "nukirstais" drebulės malkoms.

UTENOS TILTAI
Kelių remonto statybos valdybos darbininkai iš gelžbetonio konstrukcijų pastatė naują tiltą Utenoje. Dabar Utena jau turi šešis tiltus per Utenaitės upelį.

STACHANOVISKA STATYBA
Save "tėvynės žaro įvaldinu" vadinantis B. Lazarevas rugsėjo 10 d. laidoje "Komjaunimo Tiesos" redakcijai pasakoja: "Generalinis rangovas Vilniaus statybos trestas Nr. 1 ir subrangovas VST-1 SV-6 pastatė namą Šaltkalvių gatvėje 54. 80 šeimų atšventė įkurtuves. Nežinau, kaip kiti, bet mes turime didelių pretenzijų statybininkams, ypač apdailininkams — SV-6. Langų kiaurynės neužkamštos, tarp saramos ir langų palikti plyšiai, matyt, "ventiliacijai". Dažant grindis, ko gero, į dažus buvo pripilta smėlio, kad neslidintume. Atrodo, projekte numatyti pagerintas tinkavimas, bet tinkuotojai, tur būt, nežinojo, kas tai per dalykas. Tarp langų blokų ir užkarpų turi būti guminiai tarpikliai, bet jų nėra, viskas užtepta skiediniu, kuris sutrūkinėja ir dabar byra. Iš šių durų rankenų tik viena įstatyta ne įstrižai ir veikia. Laukujos durys — su dideliais plyšiais. Tokių ydų galima išvardyti dar nemažai. Išskėlus mus paprasė surašyti visus trūkumus ir pateikti namų valdybai. Mes taip ir padarėme (tiesa, kai ką praleidome). Atėjo dalidė, pasikrapštė, padūsavo, šį bei tą patalsė ir išnyko. Žiemą, jei nieko nedarysim, turėsime butą šaldytuvą."

V. Kst.

PORTAGE LA PRAIRIE, MANITOBA

P. P. VASKEVICIAI, gyvenę mūsų apylinkėse, persikėlė gyventi į Saskačevano provinciją. Jų sūnus Kęstutis, gyvenęs Kalgary, žuvo motociklo nelaimėje — susidūrė su sunkvežimiu važiuodamas į darbą. Buvo 23 m. amžiaus. Paliko žmoną ir du vaikus. Seimai ir jos artimiesiems reiškia meilę nuoširdžią užuojautą.

A. A. KAZIMIERAS MATIJOSAITIS, 72 m. amžiaus, staigiai mirė nuo širdies smūgio. Gyveno Macgregor miestelyje. Kanadon atvyko 1926 m. iš Vilkaviškio apskr. Paliko žmoną ir suaugusią dukrą. Palaidotas iš anglikonų šventovės. Apeigas atliko anglikonų kunigas, dalyvaujant ir kun. J. Bertašiui. Ant kapo buvo užpilta žemės iš Lietuvos. Po laidotuvių vietinės moterys vaishno kava Matijosaičių sodyboje. Visi reikė užuojautą velionies artimiesiems. P. ir M. Satkūnai, turį ūkį prie Macgregor miestelio, laidotuvių dalyvius pasikvietė pas save ir suruošė puikias vaišes. Čia buvo gera proga surinkti metinį solidarumo įnašą Bendruomenėi. Šių eilučių autoriui paaiškinus reikalą, dauguma užsimokėjo, bet atsirado ir tokių naujųjų ateivių, kurie pakėlė kačių koncertą. Tai nemalonus dalykas. Juk lietuviškajai veiklai taip pat reikia lėšų. Kitur tautiečiai aukoja šimtinėmis, o čia kaimukuriem sunku surasti ir porą dolerių.

LIETUVIŲ FONDO REIKALU.

Kiekvienais metais primenu Manitobos tautiečiams šį svarbų reikalą. Kanados Lietuvių Fondas jau yra tapęs svarbiu veiksmu mūsų krašto gyvenime. Iš gaunamų nuosimčių LF kasmet išmoka apie \$4000 įvairiems kultūriniais lietuvių reikalams — mokykloms, spaudai, ansambliams, chorams, jaunimo stovykloms ir t.t. Be to, auką L. Fondui valdžia nurošo nuo pajamų mokesčių. KLF užmojis — surinkti \$100.000 kapitalą artėjęs prie pabaigos. Mes, Manitobos lietuviai, neišpildėm net pusės skirtos normos. O yra kolonijų, kurios surinko net daugiau nei buvo skirta. Ateinančiais metais Winnipege įvyks Kanados Lietuvių Diena. Reikės belstis į Lietuvių Fondo duris. Tad neatsilikime!

Povilas Liaukevičius, Kanados Lietuvių Fondo įgaliotinis Manitoboje

Advokatas
EUGENIJUS KRONAS,
B. Sc., B. C. L.
32 James St. So.,
Royal Bank Building,
suite 614,
tel. 522-8781
Hamilton, Ontario

JANINA GLANERTAITE, 18 m. amžiaus, XI skyriaus mokinė, garsėja vandens sporto srityje. Iki šiol ji yra laimėjusi visą eilę taurių bei pirmųjų vietų kanadiečių vandens sporto varžybose. Šiais metais ji laimėjo bronzos medalį Burnaby vietovėje, Br. Kolumbijoj. Ontario provincijoje ji laimėta viena geriausių šios rūšies sportininkė. Ji yra dalyvavusi ir Toronto lietuvių sporto klubuose

NUO PAT JAUNYSTĖS KANADOJE

[spūdinga vedybinė Andersonų 50 metų sukaktis

CALGARY, ALTA. Š.m. rugpjūčio 25 d. Juzė Andersonienė-Stankutė ir Tomas Andersonas paminėjo aukštinę savo vedybų sukaktį. Minėjimas pradėtas Sv. Vardo katalikų šventovėje šv. Mišiom, kurias atnaušavo Corpeus Christi vikaras kun. Jonas Petračiūlis lietuvių kalba. Šiose gražiose iškilmėse dalyvavo pilna šventovės tautiečių ir jų bičiulių. Vakare įvyko vaišės YWCA rūmų banketo salėje, kur ir KLB Kalgario apylinkės valdyba ruošia savo parengimus. Dalyvių buvo per 125. Banketo vedėjas ir pagrindinis kalbėtojas apylinkės pirm. A. P. Nevada pakvietė vietas kleboną kun. Mclellan sukaltbei maldą. Prie garbės stalo sėdėjo E. ir N. Nordby, prieš 50 m. dalyvavę Andersonų vestuvėse, V. ir E. Baltrušaičiai iš Edmontono — buvę pamerę ir pabrolės, E. Repkevičienė iš Vasingtono, Conn., A. ir D. Stankai iš Brooks, J. Stankus.

Bendruomenės pirm. A. P. Nevada savo kalboje lietuviškai ir angliškai nušvietė p. Andersonų praeitį. Tomas Andersonas, sulaukęs 18 m. amžiaus, paliko savo gimtąjį Simoną ir atvyko Kanadon 1910 m. Du kartų buvo grąžintas atgal dėl ne-

tinkamų dokumentų. Tik trečią kartą atvykęs Kanadon iš jos nebesitraukė. Iki 1923 m. dirbo įvairius darbus Saskačevano provincijoje. 1923 m. vedė ką tik iš Kudirkos Naujesio atvykusią Juziukę Stankutę. Jungtuvės įvyko Maple Creek, Sask., katalikų šventovėje. Sekančiais metais gimė vienintelis sūnus Justinas. Iki 1928 m. dirbo įvairius darbus prie CPR geležinkelio remonto. 1929 m. nusipirko ūkį. Čia juos užklupo depresija, atnešusi sunkius vargo metus. Nuo 1939 m. Andersonai pradėjo atsigauti, kai užaugo pirmas geras kiekvėjų derlius. 1943 m. jų sūnus Justinas pradėjo studijuoti Saskačevano universitete, bet sekančiais metais įstojo savanoriu kariuomenės ir išvyko karan. 1946 m. laimėngai sugrįžo iš karo veiksmų ir tęsė studijas. Tais pat metais tėvai pardavė ūkį ir persikėlė gyventi į Kalgari. 1948 m. Andersonai paminėjo savo 25 metų vedybinę sukaktį specialiu pobūviu, surengtu Kalgario lietuvių. Sūnus Justinas baigė universitetą kaip inžinierius 1950 m., o 1951 m. vedė kalgarietę Albina Sparauskaitę. Jiedų susilaukė gražios šeimos — trijų anūkių seneliams An-

dersonams. Baigdamas savo kalbą, A. P. Nevada papabrėžė, kad p.p. Andersonai pasižymi nuosirdžiu tikėjimu, sąžiningumu, pavyzdingu šeimos gyvenimu, svetingumu, paslaugumu ir stipria tėvynės Lietuvos meile. Esą Kalgarije niekas negalėtų prilygti p.p. Andersonams savo aukomis tikybiniais ir Lietuvos laisvinimo bei šalpos reikalams. Banketo vedėjui pasiūlius, visi sugiedojo "Ilgiausių metų".

Gauta visa eilė sveikinimo telegramų iš Lietuvos, iš Alberto premjero, gubernatoriaus, pranciškono Petrausko, gyv. šv. Žemė, ir daugelio kitų.

Žodžių sveikino: klebonas kun. Mclellan; KLB Kalgario apylinkės vardu sekret. P. Devenis, kartu įteikdamas specialų raštą su valdybos narių parašais; Kalgario Lietuvių Draugijos pirm. p. Mackevičius. Sveikinimo bei padėkos žodį tarė sūnus Justinas ir marti Albina.

Atsakydamas į visų kalbas, T. Andersonas pareiškė: "Ačiū visagaliam Dievui, kad aš ir mano mylima žmona sulaukėme šios garbingos dienos." Jis padėkojo visiem atsilankiusiems, ypač savo sūniui ir marčiai, kurių dėka šis pobūvis įvyko. Atskirą žodį tarė ir p. Andersonienė. Ilgiausių metų Jums, Juziuke ir Tomai! Kor.

HAMILTON, ONT.

MERGAICIŲ CHORAS "AIDAS"
vis auga. Naujos mergaitės įsijungė į choro eiles: R. Juraitytė, K. Kazėmkaitė, L. Morkūnaitė ir D. Sakalauskaitė. "Aidas" dainuos Kanados Lietuvių Dienos jaunimo šokiuose š. m. spalio 5, penktadienį, Toronto Lietuvių Namuose. Autobusas iš Hamiltono išvyksta 6 v. v. nuo Jaunimo Centro ir grįš apie 1 v.

VAKARAS SALPAI KLB Šalpos Fondo Hamiltono skyrius spalio mėnesį skiria šalpai. Ta proga visi hamiltoniečiai ir apylinkių lietuviai bus aplinkyti šalpos aukų rinkėjų. Neatsakykime paaudoti vieną kitą dolerį šalpos reikalams. Esame gana pajėgūs padėti savo tautiečiams patekusiems į vargą. Komitetas gauna daugybę padėkos ir prašymo laišku iš Lenkijos lietuvių. Vargas ir sunkus gyvenimas verčia juos prašyti paramos iš užjūrio lietuvių. Kai į jų duris pasibels aukų rinkėjai, neatsisakykite paaudoti šiam kilniam tikslui. Vajaus užbaigimo proga Šalpos Fondo Hamiltono skyrius ruošia didžiulį balių Jaunimo Centre spalio 27 d. Šio baliaus meninę programą mielai sutiko atlikti tautinių šokių grupė "Gyvataras", vad. energingos vadovės G. Breichmanienės, ir Aušros Vartų parapijos choras, vad. muziko A. Paulionio. Taip pat baliaus metu įvyks lietuvių abiturientų pristatymas visuomenei. Visi abiturientai, baigę XII gimnazijos klasę, kviečiami registruotis pas komiteto vicepirm. K. Norkų telefoną 383-6597. Komitetas kviečia visa lietuviškąją visuomenę dalyvauti šiame baliauje. Neruoškime tą vakarą jokių uždary "baliku", visi dalyvausime metiniame S. Fondo parengime. J. P.

P A D E K A

Nuosirdžiai dėkoju už man surengtą pobūvį-staigmeną naujagimio laukiant ir už dovanas. Ypatingą padėką rengėjoms — J. Kamaitienei ir A. Stungurienėi. Taipgi nuosirdus ačiū visoms prisidėjusioms bei dalyvavusioms: O. Ažubalienei, A. Apaičiūnėi, Aleksienei, B. Anžadavienėi, A. Cirušienei, N. Grigutytei, J. Liutkienėi, E. Lukavičienei, J. Kamaitienei, B. Kriaučiūnėi, P. Krievickienei, A. Kuncaičienei, D. Mačiūnėi, E. Mačiūnėi, J. Pečiūnėi, I. Pečiūnėi, A. Pajaujienėi, B. Prakiapienėi, V. Raguckienei, B. Rukšienėi, B. Venclovienei, P. Vitienėi, L. Vitienėi, A. Zakevičienei.

Lieku visuomet Jums dėkinga —

Ona Dziemionienė

Port Colborne, Ont.

J. Z. RADVILŲ PADEKOJE perrašinėjant rankraščių pačioje pradžioje buvo praleista kun. J. Liaubos, OFM, pavardė. Atsiprašome. Red.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

AMERIKOS JUNGTINIO BALTIEČIŲ KOMITETO posėdyje Vasingtone dalyvavo pirm. Gunars Meierovičius, Bruno Albat, H. Leesment, G. Buschman ir dr. Jonas Genys. Buvo nutarta surengti baltiečių veiksmų konferenciją Čikagoje ir šiuo reikalu kreiptis į komiteto narį dr. K. Bobelį. Oficialiu komiteto stebėtoju Europos saugumo konferencijoje paskirtas ir Zenevon išvyko G. Buschman, pirm. G. Meierovičius painformavo, kad iš radijo stočių "Liberty" ir "Free Europe" gautas klausimas, ar lietuviai, latviai ir estai galėtų paruošti keletą programų bei jomis įrodyti sugebėjimą tokioms programoms organizuoti.

MICHIGAN CITY INTERNATIONAL FRIENDSHIP GARDEN parke Indianoje rugsėjo 9 d. buvo iškilmingai atidengti paminklėliai Lietuvos prezidentams A. Stulginskiui ir dr. K. Griniui. Prie jų yra pasodintos eglės. Prez. A. Smetona čia jau anksčiau buvo susilaukęs paminklo, o jų paties rankomis pasodinta eglutė yra išaugusi ir didelė eglė. Mišias už kenčiančią Lietuvą atnaušino ir pragai pritaikytą pamokslą pasakė kun. J. Borevičius, SJ. Iškilmėi vadovavo A. Juškevičius. Abu paminklėlius atidengė Z. Juškevičienė ir L. Smulkstys, o trispalvį kaspiną perkirpo Lietuvos garbės konsuls J. Dauvardienė, tarusi ir atitinkamą žodį. Po jos kalbėjo gausūs organizacijų atstovai. Gėlėmis buvo papuošti atidengti paminklai ir prez. A. Smetonos paminklas. Lietuvių Šaulių Sąjungos ir Vytauto D. šaulių kuopos vardu A. Budreckas susirinkusiems priminė, kad paminklai ir eglės Lietuvos prezidentams išaugo Čikagos karių-ramovėnų dėka. Iškilmė baigta Lietuvos himnu.

"THE WASHINGTON POST" dienraštis rugsėjo 19 paskelbė visą puslapį užimantį sovietų fiziko dr. A. Sacharovo atsisaukimą į JAV kongresą, raginantį remti Jacksono pasiūlymą, kurio tikslas yra priversti Sovietų Sąjungą atidaryti savo sienas žydų ir kitų tautybių emigrantams, darant ekonominį spaudimą Kremliui vadams. Atsisaukimas įdėtas skelbimo teisėmis pirm. Harold B. Light vadovaujamos organizacijos Union of Councils for Soviet Jews. Šiame atsisaukime dr. A. Sacharovas neužmiršo ir lietuvių: "Kaip jūs žinote, yra dešimtys tūkstančių Sovietų Sąjungos piliečių — žydų, vokiečių, rusų, ukrainiečių, lietuvių, armenų, estų, latvių, turkų bei kitų etninių grupių narių, norinčių išvykti iš šio krašto. Šia teise jie bandė pasinaudoti per eilę metų ir net dešimtmėčių, susilaukdamai nepasibaigiančių sunkumų ir pažeminimo. Jūs žinote, kad kalėjimai, darbo stovyklos ir psichiatrinės ligoninės yra pilnos šia legalia teise bandžiusių pasinaudoti žmoniu. Jums tikriausiai yra žinomas lietuvis Simas A. Ku dirka, sovietų pareigūnams atiduotas iš Amerikos laivo, o taipgi ir tragiškos 1970 m. teismo Leningrade dalyviai, apkaltinti lėktuvo grobimu. Žinomos jums ir Berlyno sienos aukos. Yra daug mažiau žinomų aukų. Prisiminkite ir jas!..."

VILNAUS 650 METŲ SUKAKTIES minėjimą Čikagoje spalio 21 d. organizuoja rengėjų komitetas: pirm. Valerijonas Šimkus, nariai — Vilhelmina Genienė, Vladas Išganaitis, Aličija Rugytė ir Juozas Tamulis. Komitetas pakviesti ir jo posėdžiuose dalyvauja Čikagos lietuvių organizacijų atstovai. Programa dar nėra galutinai paruošta. Numatomos vilniečio kun. dr. Igno Urbono atnaušijamos Mišios, prof. Jono Puzino paskaita Jaunimo Centre, koncertas, kuriame dalyvaus op. Algirdas Brazis ir sol. J. Salniekė. Minėjimo išlaidoms padengti laukiamas visuomenės aukų, kurias prašoma siųsti komiteto pirm. V. Šimkui, 2618 West 71st St., Chicago, Ill. 60629. Tel. 476-3371.

Argentina
SUSIVIJENIMO LIETUVIŲ ARGENTINOJE (SLA) VI skyrius Kordoboje paminėjo 29-tą veiklos metų sukaktį. Skyriui vadovauja pirm. Antanas Sadukas. Įvadinį žodį tarė SLA vietinis veikėjas J. K. Jankūnas ir iš Buenos Aires atvykęs SLA centro valdybos pirm. R. Staliaraitis. Koncertinę programą atliko svečiai ir viešnios iš Buenos Aires — SLA tautinių šokių ansamblis, vadovaujamas Olgos Zabarauskaitės-de Casas ir Monikos Balčiūnienės. Minėjimas baigtas jauklomis vaišėmis SLA VI skyriaus patalpose. Kordobos miestas tuo laiku kaip tik šventė savo 400 metų sukaktį, kurios proga buvo surengtas dvi dienas trukęs tautybų festivalis. Jame lietuviams atstovavo minėtasis SLA tautinių šokių ansamblis, programoje dalyvavęs tris kartus ir pašokęs Rugučius, Jonkeli, Subačė, Kubila, Malina. Šokėjai su žaunatne ir gražiais tautiniais drabužiais taip sužavėjo kordobiečius, kad buvo pakviesti dalyvauti spalio mėnesį įvyksiančioje Alaus šventėje. Jiems bus apmokėta tolina kelionė iš Buenos Aires į Kordobą.

KLADINGA ŽINIA paskelbė "A. L. Balsas" rugsėjo 13 d. nr. Ten jis rašo, kad R. E. Maziliauskas, buvęs "Europos Lietuvio" ir "Nepriklausomo Lietuvos" redaktorius, su savo žmona dirba "T. Žiburių" redakcijoje. Pirmiausia jis nėra buvęs "E. Lietuvio" redaktorium, o tik jo bendra-

darbiu. Niekad nedirbo ir nedirba "TŽ" redakcijoje. Jis su žmona gyvena Montrealyje ir bendradarbiauja įvairiuose laikraščiuose: "Drauge", "Keleivijje", "T. Žiburiuose" ir kt.

Australija

KRAUJO ISSILIEJIMU SMEGENYSE rugpjūčio 31 d. Sydnejuje mirė ramovėnas Aleksandras Gervinas. Velionis buvo gimęs Liepojuje, augęs Lietuvoje, dirbęs Kaune elektrotechniku. Kun. P. Butkui atliktus gedulingas pamaldas Sv. Joakimo bažnyčioje, velionies palaikai buvo palaidoti į Rookwood kapinių lietuvišką skyrių ir palaidoti šalia jo žmonos Agnės, mirusios prieš šešerius metus. Laidotuvių apeigas atliko kun. P. Butkus, o atsisveikinimo žodį tarė "Ramovės" skyriaus pirm. V. Saudargas. Velionis paliko sūnų Eduardą ir tris anūkus.

Japonija

KOBI MIESTE PRIE OSAKOS gyvena buvusio Lietuvos premjero J. Tūbelio duklė Marija Tūbelytė-Kulnanienė, kurios vyras yra chemijos inžinierius, vadovaujantis erdvių eksperimentuose, pramonėje ir ligoninėse vartojamo skystojo oro gamybai. M. Tūbelytė-Kulnanienė yra dailininkė, turėjusi dvi individualias savo darbų parodas Osakoje ir Vakamonoje. Praėjusią vasarą ji buvo atvykusi į JAV aplankyti Floridoje gyvenančios savo motinos Jadvygos Tūbelienės. Šia proga ilgoką pasikalbėjimą su viešnia iš Japonijos "Draugo" skyriuje "Moterys gyvenimas" paskelbė kun. J. Prunskis. Pasak jos, didelės įtakos japonams dabar turi kiniečiai, su kuriais norima plėsti prekybinius ryšius. Daugelis japonų jau mokosi kiniečių kalbos, o Sovietų Sąjungą nepasitiki ir laikosi šaltai. Nors krastis turi labai daug gyventojų, darbas būna užtikrintas, tačiau pensijon japonai paleidžiami jau 55 metų amžiaus, o tos pensijos esančios mažos. Oficialus japonų šeimos galva yra vyras, bet iš tikrųjų šeimas valdo žmonos, kurios savo vaikus stengiasi išmokyti universitetuose. Kadangi universitetai nevisiems priemami, kartais ir juos nepatekusieji taip nusivilia, kad net nusizdo. Apie 90% jaunuolių norėtų gyventi užsienyje, ypač Australijoje. Pagrindinių dėmesį skirdami ūkinei sritčiai, japonai taip pat domisi literatūra ir menu. Kai buvo surengtos Gojos ir Renoir kūrinių parodos, prie muziejų susidarė kelis kvartalus užimančios eilės. Vėresnis vis dar organizuoja tėvai, pasirinkdami marčias bei žentus, ir jaunimas dažniausiai sutinka su tokiu sprendimu. Jiems atrodo, kad tėvai tokiuose reikaluose daugiau išmano. Dėl šios tradicijos jaunimui tebėra nelabai žinomas posakis: "As tave myliu". Japonai vyrai yra labai pamėgę savo "sakų" vyną, greit pasigeria. Girtų gausu gatvėse. Tačiau tvarką užtikrina labai gera policija, išsiskaitanti apie 90% visų nusikaltimų ir ypač "griebianti" girtus vairuotojus. Japonijos miestų gatvės ir naktimis galima vaikščioti visiškai saugiai.

Britanija

ANTIKOMUNISTINIO TAUTŲ BLOKO ir Europos Laisvės Tarybos konferencijoje Londone lietuviams atstovavo dr. J. Kaškelis, kun. A. Gėryba ir prie konferencijos rengimo daug prisidėjęs A. Pranskūnas. Konferencijos dalyviai surengė spaudos konferenciją, atidarė antikomunistinę parodą, su atitinkamomis rezoliucijomis apkanė laikraščių redakcijas. Trafalgar aikštėje įvykęs masinis mitingas buvo pradėtas kunigų maldą. Jų tarpe buvo ir Londono šv. Kazimiero parapijos klebonas kun. J. Sakėvičius. Šiame mitingė lietuviams atstovavo A. Pranskūnas, lydimas tautiniais drabužiais pasiopusios M. Gelvinauskienės. Konferencijoje buvo priminta ir lietuvių duoklė koval prieš sovietinę okupaciją, pabrėžiant lietuvių vadovaujančių valdmenį. Konferencija užbaigė Westminsterio centrinėje salėje surengtas tarptautinis šokių festivalis. Keturis lietuvių tautinius šokius atliko Londono šeštadieninės mokyklos grupė, vadovaujama P. Jurienės ir J. Senkuvienės. A. Pranskūnas dalį žymesnių konferencijos dalyvių buvo nusivėžęs į Lietuvį Sodyba, kur jie turėjo proga susipažinti su šia lietuvių vasarviete, lietuvių veikla ir testti politinius pasikalbėjimus.

Lenkija

IS DANCIGO GAUTOSE lenkų laikraščių iškarpose yra keletas lietuviams palankių atsiliepimų. Lenkai skaitytųjų supažindinami su 16.000 roduinių turinčiu Palangos gintaro muziejumi, prie Vilniaus įsteigtu 1.200 kv. metrų dydžio akvariumu, kuriame atliekami moksliniai žuvisvaisios bandymai. Kitoje iškarpoje minimas lietuvių mokslininkų dalyvavimas tarptautinėse konferencijose: Kauno medicinos instituto rektorius prof. Z. Januškevičius — Zenevoje, kauniečio prof. J. Brėdikio — Olandijos Grentingeno mieste, medicinos instituto docento S. Pranckevičiaus — Barcelonoje, lektoriaus V. Vaskelio — Tokijo mieste, prof. B. Padegimo ir docento E. Tarasevičiaus — Stockholme. Mokslininkų pavardės neįskraipytos, bet pateiktamos lenkiška rašyba — Z. Januszewiczus, S. Pranckewiczus, W. Waszkels, Gaila, iškarpos trūksta laikraščių pavadinimų ir paskelbimo datos.

Štai ką nutarė ketvirtasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas

5 psl. • Tėviškės Žilburių • 1973. X. 4 — Nr. 40 (1235)

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės IV seimas, susirinkęs 1973 m. rugpjūčio 30 — rugsėjo 2 dienomis JAV sostinėje Vašingtone, DC, kuriame dalyvavo laisvojo pasaulio lietuvių atstovai iš Argentinos, Australijos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, J. A.V., Kanados, Kolumbijos, Prancūzijos, Venecuelos, Vokietijos ir N. Zelandijos, pareiškia savo nusistatymą šiais klausimais.

Žodis pavergtai tautai
Broliai ir sesės pavergtoje Lietuvoje, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ketvirtasis seimas siunčia jums savo ir visų laisvojo pasaulio lietuvių broliškumą sveikinimus.

Sovietinio okupanto atkaklios pastangos sunaikinti Lietuvos politinį, kultūrinį ir religinį savarankiškumą ir jį paskandinti Rusijos sovietinėje imperijoje mums yra gerai žinomos, ir mes atidengiamė laisvajam pasauliui tuos klastingus sovietinės Rusijos kėsulus. Mes žinome ir atjauciamė jūsų politinės, tautinės, kultūrinės bei religinės laisvės prievarčius. Mes žinome sovietinės Rusijos grobuoniškumą ir jūsų medžiaginius nepreteklius. Mes didžiuojamės jūsų atspara okupantui, jūsų meile savajai žemei, jūsų ištikimybę tautinėms religinėms tradicijoms, jūsų drąsą bei ryžtą tautinės kultūros kūrybai ir mokslo pažangai, jūsų tikėjimą ir Lietuvos laisvę. Romo Kalantos, Simo Kudirkos, kun. Antano Šeškevičiaus, kun. Juozo Zdebskio, kun. P. Bubnio ir kiti panašūs pavyzdžiai yra tarsi ugniniai stulpai okupacinės priespaudos tamsėje, kad nuoliestų tautai kelią į viltingą ateitį.

Laisvojo pasaulio lietuvių nuolat jaučia gyvą tautinės vienybės ryšį su jumis ir savo tautinį solidarumą jums stengiasi pareikšti visais šiuo metu įmanomais būdais ir keliais.

Kad lietuvis liktų lietuviu visur ir visada, tam turime Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, išlaikome lietuvišką mokyklą, chorą, tautinių šokių ansamblius, meno kolektyvus, jaunimo stovyklavietes, leidžiamė žurnalus, laikraščius, knygas. Jaunimo organizacijos kasmet ruošia vasaros stovyklas, žiemos kursus, tautinių šokių bei dainų masines šventes. Organizuojame kultūrinės, profesinės, švietimo bei šalpos draugijas, dailės parodas, koncertus.

Nors šio meto tarptautinė raida ir laisvojo pasaulio nevieningumas bei nuolaidžiavimas Maskvai lyg ir nežada greito Lietuvos padėties pasikeitimo, yra daug duomenų tikėtis, kaip istorija liudija, kad ir kiekvienas švėtimųjų viešpatavimas, nors ir į galingą jėgą būtų atremtas, visada yra laikinis ir praeinamas. Likvidavus vakarietiškojo imperializmo liekanas Afrikoje ir Azijoje, ateis eilė likviduoti ir sovietinį kolonializmą. Laisvieji lietuviai, siekdami priartinti ir pagreitinti Lietuvos išsivadimą iš sovietinio kolonializmo, atidžiai stebi tarptautinę raidą, plačiai informuoja laisvąjį pasaulį apie padėtį okupuotoje Lietuvoje, kiekviena tinkama proga šaukiasi į Lietuvai draugingas vyriausybes, kad jos reikalautų sovietinio kolonializmo likvidavimo.

Broliai ir sesės pavergtoje tėvynėje, mes žinome, kad jūmyse laisvės idėja yra gyva ir jokios okupanto pastangos jos nesunaikins. Mes norime jus užtikrinti, kad nepriklausoma Lietuva yra ir bus gyva taip pat laisvojo pasaulio lietuviuose.

Vardan tos Lietuvos vienybės teži!

Žodis laisvojo pasaulio lietuviams
Kai mūsų sesės ir broliai pavergtoje tėvynėje yra rusų komunistų žiauriai niokojami, kai jų tautinė ir religinė laisvė be atodairos varžoma, kai savitos kultūros vystymasis stabdomas, kai ten vis daugiau ir daugiau brukama rusų kalba, kai ekonominis krašto gyvenimas alinamas, kai apie krašto laisvę jie kalbėti negali, nerizikuodami būti sukišti į kalėjimus ar ištremti iš gimtojo krašto į Sibirą ar kitus švėtimus kraštus, — mūsų laisvajame pasaulyje gyvenančių lietuvių teisė ir pareiga yra būti jų akimis, jų ausimis ir jų balsu, skelbiančiu visam pasauliui apie pavergtą Lietuvai rusų komunistų daromą skriaudą. Suglaudinkime gretas ir visas savo jėgas nukreipkime prieš mūsų visų bendrą prieštą — pavergtos Lietuvos okupantą.

Mylėkime savo kalbą, leiskime savo vaikams ir lietuvišką mokyklą, į Vasario 16 gimnaziją, palaikykime savo kultūrininkus, rašytojus, muzikus, menininkus, mokslininkus. Skaitykime jų grožinės literatūros bei mokslo veikalus, dalyvausime lietuviškuose koncertuose bei parodose, lietuviškuose pamaldose, skaitykime ir remkime lietuvišką spaudą. Raginkime lietuvius jaunuolius ir jaunuoles kurti lietuvišką šeimą. O svarbiausia, ir toliau aktyviai ir viešingai dalyvausime Lietuvos laisvinimo veikloje.

Visi mūsų darbai ir žygiai, atliekami ar tiesiogiai Lietuvių Bendruomenės padalinii, ar lietuvių organizacijų, kurie padeda išlaikyti lietuvių bei priartina Lietuvos laisvę, yra tartum gėlių puokštė ant tėvynės aukuro, ir visi yra lygiai brangintini.

Lietuvybės išlaikymas
Seimas, apsvaustęs dabartinį pasaulinių jėgų susiskirstymą ir jų ryšį su mažom tautom, priėjo išvadą, kad lietuvių tautos didžiąją aspiraciją pasiekti — Nepriklausomybei atstatyti reikia tiek tautai, tiek ir iše-

vijai pasirošyti nenuilstamai ilgalai-kei kovai, kuriai būtinas yra lietuvių bės ir tautinio sąmoningumo išlaikymas. Šiam tikslui įgyvendinti reikalinga ne tik skatinti visuomenę išlaikyti lietuviškus centrus, bet prie jų taip pat pastoviai apsigyventi.

Lietuvybei išlaikyti naudinga puoselėti giminytės ir draugystės ryšius su tėvynėje gyvenančiais broliais ir sesėmis, ypač jaunimo tarpe.

Lietuvos laisvinimo veikla
Seimas, įvertindamas visų laisvojo pasaulio kraštų lietuvių pastangas, siekiant Lietuvai nepriklausomybės atstatymo, kreipiasi į visas lietuviškas organizacijas bei institucijas ir prašo:

1. Koordinuoti Lietuvos laisvinimo veiklą su PLB valdyba, su Diplomatine Tarnyba ir su Vyriausioju Lietuvos Išlaisvinimo Komitetu.
2. Prašo visas lietuviškas organizacijas ir institucijas peržiūrėti atskiros savo veiklos būdus ir, suderintų tikslų siekiant, jungtis į giminingas grupes.
3. Tol, kol lietuvių tauta bus okupuota ir bus vykdoma rusifikacija Lietuvoje ir jos kultūriniai bei ekonominiai pasiekimai bus siejami su integraline Sovietų Sąjungos dalimi, lietuvių išveivijos uždavinys turi būti okupanto daromų skriaudų bei lietuvių tautos naikinimo atskleidimas pasauliui, todėl seimas prašo rūpintis, kad laisvojo pasaulio kultūra ir išveivijos lietuvių kultūriniai laimėjimai pasiektų gyvąją lietuvių tautą.
4. Prašo ir skatina visas kraštų Lietuvių Bendruomenes išnaudoti kiekvieną progą kelti Lietuvos laisvės reikalą ir protestuoti prieš žmogaus teisių paneigimą Lietuvoje.

Lietuvių kultūros ugdymas
1. Seimas, būdamas nuomonės, kad kultūrinė kūryba yra viena iš ryškiausių tautinės sąmonės išraiškų, konstatuoja, kad Lietuvoje dėl svetimų okupacinės prievartos laisvas mokslinis tyrimas ir kultūrinė kūryba nėra galimi, o kairkuros tautinės vertybės slopinamos bei naikinamos.
2. Seimas didžiuojasi Lietuvos kūrėjų bei mokslininkų kūrybiniu gajumu, kuris įstengia prasiveržti ir pro svetimus varžtus, todėl siūlo puoselėti ryšius tarp lietuvių, gyvenančių išeivijoje ir tėvynėje, remiantis kūrybines pastangas ir keičiantis kūrybiniais pasiekimais.

Santykiuose su gimtojo krašto lietuviams reikia pasitikėti savo sąmoningumu, sąžinės jautrumu ir tautinės garbės suvokimu.
3. Seimas kviečia visus tautiečius stengtis, kad laisvajame pasaulyje esančios mokslo akademijos, institutai ir kitos kultūrinės institucijos, su kuriomis jie turi ryšių, remtų, skatintų ir organizuotų mokslinį tyrimą ypač tu sričių, kurių objektyvus tyrimas yra varžomas Lietuvoje.

4. Seimas taip pat ragina lietuvių šeimą diskutuoti su savo priaugančiais karta lietuvių kultūrinės kūrybos laimėjimus, supažindinti ją su lietuvių mokslo ir kultūros darbais ir savo namuose nuosekliai didinti kultūrinės kūrybos veiklą knygyną.

5. Seimas labai vertina asmenis ir organizacijas savo kūryba, švietimu bei materialine parama keliančius laisvajame pasaulyje lietuvių kultūrinį lygį.

6. Seimas siūlo, kad pajėgesnės kraštų Bendruomenės skatintų ir materialiai remtų meninių bei literatūrinių vienetų išvyką į tuos kraštus, kur lietuviškos jėgos yra silpnesnės, taip pat pagal galimybes skirtų stipendijas jaunuoliams, norintiems studijuoti liuanistiką S. Amerikoje.

7. Seimas kviečia atskirų kraštų Bendruomenių vadovybes apsvaustyti, kokius konkrečius uždavinius ryšium su šio seimo nutarimais jos ryžtasi atlikti.

Lietuviškasis švietimas
1. Seimas, turėdamas galvoj pagrindinį šeimos vaidmenį lietuvių bei jaunojo kartoj įdiegti ir išlaikyti, skatina tėvus:

a. vartoti namuose lietuvių kalbą;
b. mokyti namuose vaikus lietuviškai skaityti bei rašyti prieš leidžiant juos į viešąsias gyvenamojo krašto mokyklas;
c. organizuoti ir leisti vaikus į liet. vaikų darželius, mokyklas, jaunimo ansamblius, organizacijas, vasaros stovyklas;
d. prenumeruoti vaikams "Eglutę", jaunimui "Ateitį", "Skautų Aidą", "Pasaulio Lietuvių Jaunimą" bei lietuviškus laikraščius;
e. pirkti vaikų ir jaunimo skaitybai lietuviškas knygas.

2. Turėdamas galvoj pačios Lietuvių Bendruomenės vaidmenį bei pareigas lietuviškojo švietimo reikalu, skatina LB krašto valdybas ir švietimo institucijas:

a. organizuoti ir visomis išgalėmis remti kraštų liet. mokyklas, organizacijas, sportą, stovyklas bei rūpintis mokslo priemonių (knygų, plokštelių, skaidrių) leidimu, tobulinimu ir paskleidimu;
b. plėsti bendravimą su kituose kraštuose vykdomo liet. švietimo darbu, siunčiant instruktorius padėti praveisti kursus (lietuvių kalbos, tautinių šokių ir kt.) bei atsikviečiant kitų kraštų jaunimo atstovus į savo rengiamus kursus, studijų savaites, vasaros stovyklas;
c. paskubintu tempu parūpinti namų skaitybai liet. knygų tiek jaunimui, tiek ypačiai vaikams, skelbiant ir vykdant knygos ruošti ir leisti

penkmetinius planus bei vajus;
d. skubiai ruošti leidinius, kurie būtina reikalingi mūsų jaunuomenės lietuviškam žodynui plėsti;
e. skatinti baigusius liuanistines mokyklas tęsti savo liuanistinį lavinimąsi pedagoginiuose kursuose, siekiant liuanistinių mokyklų mokytojų kvalifikaciją.

Dėmesys lietuvių jaunimui
Seimas ypatingą dėmesį skiria lietuvių jaunimui, jo organizacijoms, spaudai ir kitiems jo siekiams. Skatina jaunimą įsijungti į tautinių šokių, dainų ir meno ansamblius, sporto klubus, ideologines jaunimo organizacijas (atletininkus, skautus, vyčius, neolituanus, šviesiečius-santariečius ir kt.), dalyvauti stovyklose ir lankyti liuanistines mokyklas.

Taipgi seimas prašo jaunimą ugdyti tautinį solidarumą jaunimo organizacijų tarpe ir tikisi, kad jaunimas su nauja energija, naujais metodais ir naujai įsigyta patirtimi bei jaunatvišku ryžtu tęs vyresniųjų pradėtus darbus, gausiai stodamas į Lietuvių Bendruomenės gretas ir vieninai siekdamas mūsų visų bendrų tikslų įgyvendinimo.

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga
Seimas, apsvaustęs ir išstudijavęs Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos reikalus, pareiškia:

Mūsų visų viltys ir siekimai priklauso nuo mūsų vieningo organizuotumo, kurį mums teikia Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, jungianti laisvojo pasaulio lietuvius ir Lietuvių Chartos principais vykdanti bendrus tautinius tikslus.

Dėlo seimas sveikina Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos ryžtą įsijungti į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir, dar su didesniu pasiryžimu bei meile savajam kraštui, siekti mūsų visų lietuvių pagrindinio tikslo — Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.

Seimas nutaria, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos sudėty dalyvautų Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos valdybos atstovas, ir rekomenduoją Lietuvių Bendruomenės kraštų valdyboms, kad sudarytų galimybę krašto, apygardos ir apylinkės valdybose dalyvauti Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos jungtinių vadovybių atstovams pagal vietos sąlygas.

Seimas pageidauja, kad Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga ir lietuvių jaunimo organizacijos rastų glaudaus tarpusavio bendradarbiavimo pagrindą ir praktiką.

Seimas rekomenduoją, kad Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos pavadinimas būtų pakeistas į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Jaunimo Sąjungą ir kad jos statusas būtų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos patvirtintas.

Tautinė religinių institucijų reikšmė

Lietuvių parapija yra reikšmingas lietuviybės išlaikymo židinis. Po antrojo Vatikano suvažiavimo, įvedus tautines kalbas Mišiose ir kitose religinėse apeigose, seimas ragina, kad tiek dvasiškai, tiek ir parapijiečiai pasirūpintų, jog kiekvienoje lietuvių parapijoje bent vienerios Mi-

šios kiekvieną sekmadienį būtų atšaujamos lietuvių kalba. Pageidaujama, kad visų konfesijų lietuviškuose maldos namuose būtų meldžiama lietuviškai. Kur reikalinga, parapijoms į talką ateina savo kraštų Lietuvių Bendruomenės.

Kraštuose ar kontinentuose, kur yra daugiau lietuviškų parapijų, stengtis įkurti lietuviškas sielovadas, kurioms priklausytų visos tos vietovės lietuviškos parapijos.

Informacija
Seimas, įvertindamas lietuviškos spaudos ir komunikacijos svarbą, sveikina visas lietuvių išeivijos laikračių redakcijas, leidyklas, lietuviškos televizijos ir radijo valandėlių vedėjus bei pranešėjus ir informacijos biurus.

Seimas skatina kraštų Bendruomenių valdybas bendradarbiauti su spaudos darbuotojais, siekiant, kad visos lietuviškos šeimos skaitytų pagal pasirinkimą išeivijoje leidžiamus lietuviškus laikraščius ir periodinius leidinius.

Seimas ypatingai vertina PLB valdybos leidžiamą informacinį leidinį "Pasaulio Lietuvis", kuris yra įgavęs visuomenės pasitikėjimą, ir ragina visas kraštų valdybas finansiskai prisidėti prie jo išlaikymo, plečiant prenumeratorių skaičių ir telkiant finansinę paramą.

Seimas taip pat teigiamai vertina įvairių kraštų užsimojimus savo leidiniais informuoti apie lietuvių kultūrą gyvenamųjų kraštų kalbomis. Ypač kreipiamas dėmesys į JAV leidžiamą anglų kalba šešių tomų Lie-

tuvių Enciklopediją, kuriai reikalinga skubi visuomenės parama.

Seimas, konstatuodamas okupanto daromą tendencingos propagandos skriaudą lietuvių tautai, skatina visuomenę remti Eltos biuletenio leidimą ir įieškoti būdų bei priemonių, kad kultūrinės radijo valandėlės būtų pradėtos transliuoti per Radio Free Europe ir Radio Liberty siųstuvus į Lietuvą.

Čiurlionio 100 metų sukaktis
1975 m. lietuvių tauta minės pasaulinio masto menininko M. K. Čiurlionio 100 metų gimtadienį. Šią nepaprastą sukaktį seimas ragina visą lietuvių visuomenę tinkamai paminėti ir pristatyti menininko darbus plačiajai pasaulio visuomenei, keliant lietuvių tautos kultūrinius pasiekimus.

Lietuvių sportininkams

Įvertindamas galimybę per sportą palaikyti ryšius ne vien tik tarp įvairių kartų, bet ir tarp atskirų kraštų, seimas sveikina sportuojantį jaunimą ir skatina kuo gausiau dalyvauti organizuotame lietuvių sporto klubų veikime ir prašo PLB valdybą daugiau dėmesio skirti organizuotai sportininkų veiklai, padedant jiems koordinuoti ir ruošti tarptautines lietuvių sportines varžybas bei išvykas.

Padėkos

1. Seimas reiškia padėką visoms organizacijoms ir asmenims, sveikintiems Pasaulio Lietuvių Bendruomenės IV seimą. Taipgi dėkoja visiems laisvojo pasaulio lietuvių bendruomenės darbuotojams, spaudai ir radijo valandėlėms, lietuvių

mokslo ir kultūros kūrėjams, tautinių šokių šventės vadovams, organizatoriams ir šokėjams, chorams ir jų vedėjams, kultūrinių bei visuomeninių lietuvių švenčių bei antrojo jaunimo kongreso rengėjams ir visiems lietuviškų tautinių darbų rėmėjams.

2. Seimas teigiamai vertina VLI-Ko pirmininko dr. Juozo Vailūno ir jo vadovautos lietuvių delegacijos narių dr. Petro Vileišio, dr. Jono Genio ir Eglės Žilionytės pastangas iškelti Lietuvos laisvės reikalą Helsinkio konferencijoje, glaudų bendradarbiavimą su kitų Pabaltijo tautų delegacijomis ir visiems nuoširdžiai dėkoja už pasiaukojimą bei ryžtą.

3. Seimas reiškia nuoširdžią padėką Pasaulio Lietuvių Bendruomenės IV Seimui Ruošti Komitetui.

4. Seimas reiškia padėką Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybai už paskutinių penkerių metų darbą.

5. Ketvirtasis Lietuvių Bendruomenės seimas, įvertindamas PLB valdybos pirmininko Stasio Barzduko nepailstamą 22 metų bendruomeninį darbą, išrenka jį Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininku.

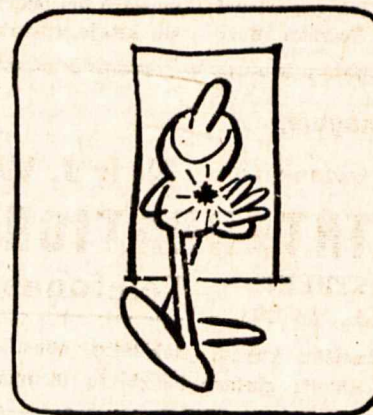
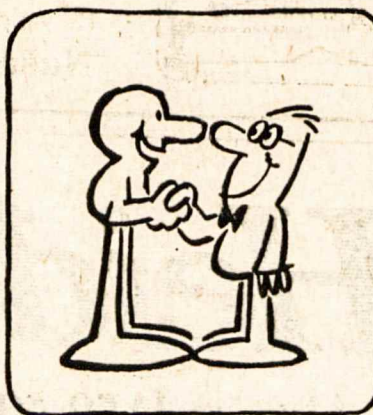
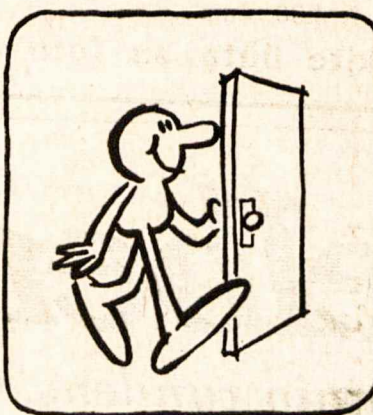
PLB IV seimo nutarimų komisija:
pirm. Vytautas Kutkus, JAV, sek. Jonas Urbonas, JAV, nariai — dr. Kazys Ambrozaitis, JAV, dr. Kazys Bobelis, JAV, dr. Adolfas Damušis, JAV, Juozas Danys, Kanada, Henrikas Gavronskas, Venecuela, Zefernas Juknevičius, Argentina, Zigmas Juras, Didžioji Britanija, Justinas Lukošius, Vokietija, dr. Aleksandras Mauragis, Australija, dr. Bronius Radzianas, JAV, Algis Ruglenius, JAV, Algis Zaprackas, JAV.

Jeigu norite, kad mūsų kraštas

TAPTŲ JŪSŲ KRAŠTU, MES PADĖSIME JUMS, PALIKDAMI KANADOS

IMIGRACIJOS CENTRUS ATDARUS VAKARAIŠ IR ŠEŠTADIENIAIS,

O 1973 METŲ SPALIO 15 DIENĄ – IKI VIDURNAKČIO

Sakysime, esate atvykęs į šį kraštą prieš 1972 m. lapkričio 30 d. ir čia pasilikęs kaip svečias ar kaip nelegalus asmuo.

Per šešiasdešimt malonės išimtį teikiančių dienų, kurios pasibaigia spalio 15 vidurnaktį, jūs galite prašyti leidimo nuolatiniam apsigyvenimui Kanadoje pagal labai sušvelnintas taisykles.

Jeigu esate sėkmingai įsikūręs Kanadoje, jums greičiausiai bus suteiktos pilnos imigranto teisės.

Jei kreipsitės iki spalio 15 d. vidurnakčio, nebūsate baudžiamas už nelegalų atvykimą ar pasilikimą Kanadoje. O jeigu jūsų prašymas būtų

atmestas, jums bus leista vėl kreiptis į nepriklausomą apeliacijos tarybą.

Po spalio 15 d. vidurnakčio jums negalės būti suteiktos imigranto teisės, kol esate Kanadoje, ir nebus leidžiama deportacijos apeliacija.

Iki to laiko mes norime jums padėti.

Kanados imigracijos centrai prašymams priimti bus atdaryti: šioadieniais — nuo 8 v.r. iki 8 v.v., šeštadieniais — nuo 9 v.r. iki 5 v. p.p. Spalio 15, pirmadienį, jie dirbs iki vidurnakčio, t.y. galutinės datos paskutinės minutės.

Galite ateiti betkuriuo laiku ir pasiimti pilnas detales atskleidžian-

čios literatūros. Niekas nestatys jums klausimų.

Mes norime, kad mūsų kraštas taptų jūsų kraštu.

Platesnių informacijų teiraukitės telefonu, laišku ar apsilankydami artimiausiame Kanados Imigracijos Centre. Jeigu jo nebūtų netoli jūsų gyvenvietės, kreipkitės į artimiausią Kanados Darbo Jėgos Centrą. (Kanados imigracijos pareigūnų paslaugos — nemokamos).

Kanados Imigracijos Centrai yra atdaryti ir prašymus priima: šioadieniais — nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro, šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. po pietų; spalio 15, pirmadienį, — nuo 8 val. ryto iki vidurnakčio.

Manpower and Immigration
Robert Andras, Minister

Main-d'œuvre et Immigration
Robert Andras, ministre

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

"GRANDIES" DESIMTMETIS

Rugsėjo 15 d. po ramios vasaros vėl prasidėjo judėjimas Jaunimo Centre ir kituose lietuviškos gyvybės židiniuose. Užmojų bei kūrybinių planų ateitį begalės. Šalia to, reikia prisiminti ir praeitį, nes ir lietuvių išeivijos kultūros istoriją jau spėjome ir žinoti daug ilgai išlikusių brūkšnių. Rugsėjo 15 d. vakarą Jaunimo Centro didžiojoje salėje vyko 10 metų sukaktį atšventę didžiausia gal ne tik Čikagoje, bet ir visoje išeivijoje taut. šokių šokėjų grupė "Grandis", vadovaujama mokyto. Irenos Smielauskienės ir globojama globos komiteto, kurio pirm. yra Irena Kraučeliūnienė, o pats stambiausias mecenatas dr. L. Kraučeliūnas. "Grandis" su savaisiais pasirodymais yra aplankiusi nemažai liet. kolonijų JAV bei Kanadoje, taip pat reprezentacinę misiją vykdydama buvo nuvykusios P. Ameriką, o ateinančiais metais ruošiasi kilti tokiai pat misijai V. Europą. Vienas didžiausių "Grandies" kūrybinių laimėjimų buvo lietuviškų vestuvių pastatymas praėjusį pavasarį Čikagoje.

"Grandies" dešimtmečio minėjimo akademinėje dalyje sveikinimo žodžius tarė LB, Tautinių Šokių Instituto, tėvų bei kitų taut. šokių grupių atstovai. Įdomias kalbas pasakė globos k-to pirm. I. Kraučeliūnienė ir grupės mokytoja I. Smielauskienė, grandiečių choras, vadovaujamas P. Miceliūlo, padalinavo fragmentus iš lietuviškos vestuvės dainuotų dainų, o vikrus šokėjas gėrą pusvalandį taut. šokių šoko be pertraukos, vietomis parodydamas tikras estetiškes viršūnes. Todėl grandiečių šventė visiems svečiams paliko tikrai malonų įspūdį. Įdomus vakaras skambėjo jaunoms bei veržlios lietuviškos gyvybės aidais.

ZINIA NEPASITVIRTINO

Savo laiku šioje skiltyje rašiau, kad buv. IV tautinių šokių šventės, kurioje šalia kitų svečių dalyvavo ir JAV prezidento žmona, rengėjų komitetas, vadovaujamas pirm. dr. L. Kraučeliūno, ruošiasi išleisti tos gražiai pavykusios šventės vaizdų bei teksto albumą, kurio labai pagėdavo buv. tos šventės meno vadovė G. Breichmanienė bei eilė kitų. Deja, po ilgesnių svarstymų šis planas buvo atmetas. Pagrindinė priežastis buvo: kas albumą bešplatinas, kai žmonės išsiskirstė ir įvykis rieda į praeitį? Kažin, ar toks sprendimas buvo vykęs. Ir ypač dėlto, kad piniginiai reikalai nekėlė jokios problemos.

LIETUVYBĖS SVYTURYS

Sekmadienis, rugsėjo 23, buvo viena gražiausių ankstyvojo rudens dienų Čikagoje ir apylinkėse. Tą dieną įvyko tradicinė skautų sporto bei žaidimų šventė. Bilijoną dolerių kapitalo pasiekusi svetimtaučiams padovaujama Talman taupymo bendrovė tą dieną surengė lietuviams šventę savo rūmose su tautodailės paroda, šokių pasirodymais, liet. dainomis bei knygomis. O pats svarbiausias įvykis buvo naujojo Jaunimo Centro dedikacijos iškilmės ir naujojo Alg. Kezio, SJ, filmo "Statyba" premjera. Tą dieną Lietuvos trispalvė buvo iškelta prie Balzeko muzė-

jaus. Žodžiu, rugsėjo 23 Čikaga nušvito labai lietuviškomis spalvomis ir nuotaika, o pati ryškiausia šviesa sklido iš lietuviybės švyturio — Jaunimo Centro.

PAMALDOS PRIE PAMINKLO

3 v. p. p. prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę žaliame Jaunimo Centro sodelyje vysk. V. Brizgys su palda atlaikė koncelebracines Mišias, o Jaunimo Centro direktorius kun. G. Kijauskas pasakė turiningą pamokslą. Žmonių suplaukė 700-800, o minioje išsiriakėjo Čikagos Lietuvių Operos ir "Dainavos" ansamblio nariai Mišias palydėjo gražiai giedotomis giesmėmis. Ispūdis buvo didingas: jaunimo organizacijų vėliavos, geriausi chorai ir minia žmonių. Po Mišių procesijoje visi nuėjo į didžiąją salę, kur žodžius tarė Lietuvos garbės konsulė Čikagoje J. Daužvardienė ir vysk. V. Brizgys. Jaunoji D. Kvikiytė, savo laiku atnešusi pirmąją auką tik ką užimotam statyti naujam Jaunimo Centrai, perskaitė rūmų statytojo kun. J. Kubiliaus, iš Montrealio negalėjusio į iškilmės atvykti, nuosūdį sveikinimą. Lietuvių jėzuitų vyresnysis kun. J. Borevičius tada atidengė didžiųjų JC rėmėjų lentą, kurioje yra per 100 pavardžių. Speciali lenta atidengta ir Pasaulio Lietuvių Archyvo patalpų mecenatui prel. J. Karaliui, iš Shenandoah, Pa., paukojusiam \$25.000. Viešai iškabintos didžiųjų rėmėjų pavardės ilgus metus minės mums ir jaunoms kartoms, kad jų ir mažesnių aukotojų dėka išaugo tie gražūs lietuviybės rūmai Čikagoje, daugelio vadinami lietuviybės švyturiu. Iškilmų pabaigai buvo parodytas modernus kun. Alg. Kezio filmas "Statyba", lydimas komp. D. Lapinsko muzikos. Apie filmą teks plačiau pakalbėti kita proga. Jaunimo Centro dedikacijos iškilmėms pasibaigus, įvyko loterijos laimikių traukimas, kur spalvotą televiziją laimėjo Montrealyje gyvenantis J. Lukoševičius. Vaisės kavinėje bei apatinėje salėje užtruko iki vakaro vėloms, nes kiekvienam buvo malonu savuosiuose rūmose ilgai pabuvoti.

ATVIRAS VYSKUPO ŽODIS

Mums visiems, skaitantiems spaudą ar apamai besidomintiems lietuvišku gyvenimu, gerai žinoma, kad vysk. V. Brizgys su talkininkais yra pastatęs dvį koplyčias — meno šedevrus. Viena jų yra Marijos šventovėje Vašingtone, DC, o kita — Šv. Petro bazilikoje Romoje. Dabar, kalbėdamas naujojo Jaunimo Centro dedikacijos iškilmėse, vysk. V. Brizgys teisingai pastebėjo, kad lietuviams Jaunimo Centro rūmai yra daug svarbesni už anas koplyčias. Koplyčios pastatytos daugiau svetimtaučiams priminti Lietuvą, gi Jaunimo Centras — lietuviškai gyvybei bręsti bei klestėti.

LANKESL V. MARIJOŠIUS

Rugsėjo 21—23 d. d. Čikagoje lankėsi maestro Vyt. Marijošius, kur turėjo ilgesnį pasitarimą su Čikagos Lietuvių Operos vadovybe. Ateinančiam sezonui ruošiamasi pastatyti G. Verdi "Kaukių balį", kurį diriguos Vyt. Marijošius. Ilgesnį pokalbį su maestro bei operos vadovybe perdūsiu kitoje apžvalgoje.

Ciurlionio Ansamblis — choristai, kanklininkai ir šokėjai. Jis atliks meninę programą Kanados Lietuvių Dienoje — spalio 7, sekmadienį, 4 v. p. p., Ryersono Politechnikos Instituto teatro salėje. Ansamblio vadovas — muz. A. Mikulskis

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

V. SLOGERIS

Tautos šventės minėjimus surengė visos mūsų bendruomenės. Atrodo, kad iškilmingiausias suruošė Adelaide. Rugsėjo 8 d. iš ryto motorkada su plakatais važiuojo miesto gatvėmis. Vakare LK Centre jaunimo koncertas. IX. 9. vėliavų pakėlimas Liet. Namų ir K. Centro kiemuose, vėliavų — pamaldos. Po pietų — viešas aktas Adelaidės miesto rotušėj su kvietimas australiečiams svečiams. Užbaigta vakare minėjimu Lietuvių Namuose. Sydnėjus buvo daug kuklesnis. Čia pradėta pamaldomis ir užbaigta minėjimu parapijos salėj. Programoje buvo E. Jonaitienės paskaita ir jaunimo pasirodymas. Sydnėje įspūdį sugadino labai jau vargingai atro-danti salė. Jei geresnis balius ruošiamės geroje salėje, tai tautinės šventės juo labiau reikia rengti geroje salėje. Turime atsiminti, kad jaunimas mato, kiek mes gerbiame savo tautinės šventės ir, žinoma, padaro savo išvadas.

"Tėviškės Aidams" paremti balius surengė Melbourne, Sydnėjaus ir Adelaidės tautiečiai. Turbūt iškilmingiausias buvo Melbourne Brunswick Town Hall. Sydnėje balius įvyko L. Klubo naujame pastate. Čia buvo neįprastai daug svečių — vos sutilpo. Teko nugirsti, S. L. Klubo valdyba šiam baliui ir salę, ir orkestrą davė nemokamai ir dar pridėjo \$100. Adelaidėj balius buvo LK Centro gražioje salėje. Turint galvoje mūsų spaudos nedidelį prenumeratorių skaičių, balių pelnas yra nemaža finansinė parama spaudai.

Adelaidės L. K. Moterų d-jos visuotinis metinis susirinkimas L. Kat. Centre buvo gausus dalyvėmis. Iš apyskaitos darbų paminėtina, kad kas šeštadienį par. mokyklos mokiniamis ir mokytojams paruošiami užkandžiai. Kas sekmadienį po pietų duodami pietūs. Kasmet suruošiamos bendros Kūčios, taip pat eilė parengimų. Lankomi liginiai, prižiūri-

mi K. Centro gėlynai, švarinama ir puošiama bažnyčia. Dr. ja finansiskai remia par. mokyklą, jaunimo organizacijas, spaudą, bet už vis duosniausio adelaideiškes pasirodė savo parapijos rėmimo: bažnyčiai, kunigų išlaikymui, vitražų bažnyčioj įtaisymui ir panašiai. Dr. jos pajamos susidaro iš sekmadienio pietų, pavasario balius, vestuvių parengimų, mugių, loterijos, įješminės ir kt. Per metus turėta apie \$2000 pajamų ir išlaidų. Susirinkimui pirm. M. Gavėnienė, sekr. A. Stepanienė.

Adelaidės Pavergtų Tautų Komitetas State Library patalpose suruošė parodą "Užmiršta Europa" nuo VIII. 28 iki IX. 12. Išstatyta literatūros, rankdarbių, žemėlapių ir fotografijų iš Lietuvos praeities. Lietuviams atstovavo ir įrengti parodą padėjo dail. I. Pocienė.

Mišias už a. a. Kazimierą Kavaliauską jo mirties metinių progą VIII. 12 aukojo kun. P. Martūzas. Velionis buvo bene žymiausias kultūrininkas Sydnėje, ilgametis "Dainos" choro dirigentas, krašto v-bos

narys, ALB kultūros tarybos p-kas, "Plunksnos" klubo narys, uolus visuomenininkas, dirbęs tą darbą iki paskutinės savo gyvenimo dienos. Apgailėtina, kad apie ruošiamas pamaldas iš anksto spaudoj nepamėnėta. Jis buvo ypač daugelio gerbiamas ir į šias pamaldas būtų atėję net ir ateistai.

Teisininkas Vytenis Vasaris, pirmasis iš lietuvių Sydnėje, atidarė savo įstaigą. Džiaugiamės, kad galėsime teisės patarimų ir patarimų gauti pas savo tautiečių.

Melburno dailininkų parodos. S. Gabriele-Gabrelavičiaus meno paroda įvyko universiteto salėje Union Hall. J. Banks-Baukas savo kūrinių parodą atidarė Melbourne Liet. Namuose rugsėjo 8 d. Newcastle diskusijų klube dail. L. Urbonas skaitė paskaitą apie meno vaidmenį žmogaus evoliucijoje. Be to, jis surengė VIII. 14. savo 29-tą kūrinių parodą Sydnėje Woollahra galerijoje. Tenka stebėtis šio dailininko energija ir idėjų gausumu.

Inžinierių ir architektų suvažiavimą Kanbergo IX. 29-30 d. surengė vietos skyrius L. Klube. Skaityti referatą: "Kanberos kanalizacijos ir vandentiekio projektavimo taisyklės bei standartai" — N. Volkas; "Black Mountain PMG telekomunikacijos ir televizijos boksas" — A. Genys; "Miestų gyvenviečių planavimo problemos" — I. Jonaitis.

Sydnėjaus "Dainos" choras pakviestas į spalio pabaigą rengiamą operos atidarymo iškilmingas dienas. Mūsų šokių grupė irgi pakviesta pasirodyti su vienu šoku.

"Mūsų Pastogė" paremti balius įvyko Sydnėje IX. 15. ukrainiečių salėje. Nors šiemet svečių buvo kiek mažiau, tačiau balius pavyko. Eilė mūsų dailininkų paukojo savo kūrinių loterijai.

Sydnėje išleistas "Prozos ir Poezijos" lakštų numeris, kurio turinį sudaro Ksenijos Dauguvietės - Šniukštonės atsiminimai apie nepriklausomą Lietuvoje Kauno Valst. Teatro dramos studiją. Paįvairinta fotografijomis. Gaila, kad "P. ir P." lakštai leidžiami didokais lapais. Patogiau būtų leisti mažais brošiūros krypties pavidalo. Leidėjai ir redaktoriai — J. Janavičius ir J. A. Jūra-gis.

Užsakykite dabar per
INTERTRADE
EXPRESS CORP.

GERIAUSIĄ DOVANĄ

LIETUVĄ

(dabar geriau nei buvo
anksčiau)

SPECIALIUS RUBLIŲ
PAŽYMĖJIMUS

INTERTRADE EXPRESS
CORP. jums pirmiau patarė ir
jūsų gimines su tuo sutiko

Su specialiais rublių pažymėjimais jūsų giminės galės nusipirkti ką tik nori už dalį reguliarios kainos. Tai lyg kad neuitum į krautuvę su \$100 ir gautum \$200 ar \$300 vertės prekių ar net daugiau. Specialūs rublių pažymėjimai gali būti iškeičiami į pinigų, t. y. į reguliarius rublius augščiausia verte.

PILNAI GARANTUOTA
GREICIAUSIAS
PRISTATYMAS

Pristatoma per 3 savaites
Mokama už specialų rublį \$2.70

SI KAINA APIMA VISKĄ—
JOKIŲ KITŲ MOKEJIMŲ
Galite siųsti, kiek norite
PRASYKITE MŪSŲ NEMOKAMŲ ILLUSTRUOTŲ
KATALOGŲ

Užsakykite dabar tik per
INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd. St., Fifth floor
New York, N.Y. 10010, USA.

Telefonas 982-1530

Labai svarbu!

Automobiliai

Garantuotas skubiausias
pristatymas.

Prašome rinktis ir šių
naujų modelių

"ZIGULIS" VAZ 2101 \$3,627.00

Naujausias pagerintas
Eksportinis modelis
"ZIGULIS" VAZ 2103 \$4,156.00

Station Wagon
"ZIGULIS" VAZ 2102 \$3,997.00

Eksportinis modelis
"MOSKVICIUS" 412IE \$3,677.00

"MOSKVICIUS"
408 IE \$3,381.00

"ZAPOROZEC"
ZAZ 968 \$2,318.00

Visos kainos JAV doleriais

Prašykite mūsų specialių
biuletenių su automobilių ir
apartamentų iliustracijomis
VARTOTI DRABUŽIAI
PRASYKITE MŪSŲ SPECIALIŲ
BIULETENIŲ

Mes turime 24 metų patyrimą
ir daug tūkstančių patenkintų klientų.

Sydnėjaus lietuviai, katalikai nuo 1959 m. turi savo skyrį Rockwood-Metropolis kapinėse. Juo rūpinasi pradėjo vietos kūr. savanoriai, tačiau galutinai išrūpino kun. P. Butkus. Iki šiol čia palaidota 140 tautiečių: 42 moterys ir 98 vyrai. Anksčiau mirę tautiečiai palaidoti įvairiose kapinėse. Lietuvų skyriuje 1971 m. patatystas dail. V. K. Jonyno suprojektuotas paminklas, pašventintas kardinolo N. Gilroy.

SKAITYTOJAI PASISAKO

DEL ISEIVIŲ SANTYKIŲ
SU LIETUVA

Tuo klausimu prirašyta jau gana daug ir vis dar teberašoma, ir susirinkimuose tebekalbama. Kas tuos rašymus sekė, galėjo pastebėti, kad jie darosi vis kaskart blaivesni, protingesni. Tačiau ir dar kaikiuriems, jei ne ko kito, tai bent logikos kartais trūksta. Pastaruoju metu dr. Jonas Grinius paskelbė straipsnį "Santykiai su tėvyne Lietuva" ("T2", 1973, nr. 36), kuris redakcijos pavadinimas diskusiniu. Straipsnis apamai teisingas, bet visdėto diskusijos tvarka norėtume porą pastabėlių pridurti. Dr. Grinius pritaria individualioms jaunimo keliuoms į Lietuvą ir studijoms Vilniaus universitete, bet apie senimą jis rašo šitaip: "Bet kuo pateisinti tuos, kurie, kadaise protestuodami prieš okupaciją, paliko Lietuvą, o dabar, užmiršę savo pabėgimo motyvus, vėrsiasi į Vilnių žinodami, kad Maskvai terūpi du motyvai: išlupti iš nekritiškų turistų kuo daugiausia vertingos valiutos bei parodyti pasauliui, kad buvę pabėgėliai atsisako savo protestų, pripažindami Lietuvos okupacinį režimą normaliu reiškiniumi?"

Čia kaip tik ir pasigendame logikos. Jeigu pabėgimą iš Lietuvos ir laikytume "protestu prieš okupaciją", tai grįžimą ir vėl išvykimą turėtume laikyti antru protestu ir net dar ryškesniu. Pirmas išvykimas buvo prieš neimatomas ir galėjo būti palaikytas paprastu pasitraukimu nuo karo pavojų ar prievartinu viekiečių išvarejimu (buvo juk ir tokių atvejų). Tuo tarpu nuvažiavimas į Lietuvą ir nepasilikimas joje yra jau daug aiškesnis ir tiesiog demonstratyvus protestas. Tad kurgi čia tas "parodymas pasauliui", kad atsisakoma protestu, kad pripažįstamas okupacinis režimas normaliu reiškiniumi? Daug daugiau pagrindo būtų teigti, kad savanoriškas atsisakymas net aplankyti savo tėvynę jau yra jos atsižadėjimas ir susitaikymas su esama padėtimi. Tačiau kalbant ne tik logiškai, bet ir tikroviškai, reikia pripažinti, kad pasaulis nei nuvažiavimo, nei ne-

važiavimo niekad nelaikė ir nelaiko nei protestu, nei to protesto atsižadėjimu. Kad pasaulis kokį veiksmą laikytų protestu, reikia, kad jo intencija būtų aiški, pvz. viešas susideginimas, ko iš išeivių niekas nieko panašaus nė nebando.

Nelogiškas ir dr. Grinius išvediojimas dailininkų atžvilgiu. Esą jie savo paveikslų gali dovantoti Vilniaus ar Klaipėdos galerijai, bet patys į Lietuvą neturėtų važiuoti, kad kas nepriklauso "bendradarbiavimo su okupantu". Bet juk paveikslų dovanojimas valstybinei galerijai yra ryškesnis bendradarbiavimas nei pats nuvažiavimas. Dailininkas nuvažiuoja ir išvažiuoja, o paveikslai lieka viam laikui. Be to, čia dr. Grinius nesiskiria nuo tų tautiečių, kurie iš-eivių bendravimą ar bendradarbiavimą su Lietuvos kultūrininkais išeivijoje ar tėvynėje laiko bendradarbiavimu su okupantu. Iš tikrųjų čia to bendradarbiavimo tėra tiek, kiek ir gaunant iš Lietuvos kokią knygą ar pasiunčiant ten siuntinį.

Tenka betgi pilnai pritarti straipsnio autoriaus patarimui mūsų jaunimui važiuoti studijuoti Vilnių. Tokių, kurie ten nuvažiutų studijuoti metams ar ilgiau, bus labai nedaug. Daugiau gali nuvažiuoti ir lietuvių kalbos vasarinius kursus, kurie trunka šešias savaites. Praeitą vasarą vien iš Jungtinių Valstybių buvo, be-rods, keliolika studentų. Visi kursantai buvo patenkinti. Per šešias savaites jau galima ne tik pasimokyti, bet ir geriau pažinti kraštą bei žmones. Nei ten studijavę kitataučiai, nei lietuviai jokios ideologinės indoktrinacijos nepatyrė. Tad jei mes iš tikrųjų norime, kad mūsų jaunimas geriau pažintų ir pamiltų savo tėvų žemę, tai geresnių būdų, kaip pagyvenimas ten ilgesnį laiką, nėra. L. D.

Lietuviška baldų

dirbtuvė Toronto

Daromi nauji minkšti baldai ir ap-tinkami seni PIGIA KAINA.
P. Lubyas. Tel. WA 2-7981, 261-0537

I TYRUS!

Aplankykite su šeima žvėryną — safari

paslaptlingiausioje, tamsiausioje...

Ontario dalyje

NORIME JUS IŠBANDYTI!

Pamatykite laisvai vaikščiojančią

mūsų naująją žirafą, išdidžius liūtus,

čytą, dramblių, retą raganosį,

beždžionių skyrių ir daug kitų.

Važiukite per safari patogiai

ir saugiai sėdėdami savo

automobilyje.

African Lion Safari

Rockton, Ontario, (519) 623-2620

Stovyklavietė, žaidimų aikštelė, kavinė,

gyvuliukų skyrius.

(Pozėzoninės lankymo valandos:

12 v.p.p. — 4.30 v.p.p.)

"Nušaukite liūtą su foto aparatu!"

Heidelberg

Alus iš tyro šaltinio vandens

Ir tai yra tiesa!

Viesėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629.

Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gntaro išdirbinių pasirinkimas.

ONTARIO

MOKESČIŲ MINISTERIJA

**PRANEŠIMAS visiems savininkams
bei nuomininkams**

METROPOLINIAME TORONTE IR JO SAVIVALDYBIŲ
APYLINKĖSE

Remdamiesi 1970 m. RSO įkainojimo įstatymo (Assessment Act) 40-ta nuostatų sekcija, 5-ta subsekcija, —
pranešame:

Paskutinė diena paduoti apeliacijai dėl 1974 m. mokestinio įkainojimo yra 1973 m. spalio 31.

Įkainojimo srašas gali būti patikrintas vietinės savivaldybės raštinėje.

Įkainojimo srašas gali būti diskutuojamas su įkainojimo viršininku arba įkainotojų regioninėje įkainojimo raštinėje nuo pirmadienio iki penktadienio 8.30 v. r. — 4.45 v. p. p.

SAVIVALDYBĖS:

EAST YORK
ETOBICOKE
NORTH YORK
SCARBOROUGH
TORONTO MIESTO
YORKO

Regioninės įkainojimo įstaigos:

7 Overlea Boulevard
4 Eva Road
55 Doncaster Ave.
7 Overlea Boulevard
2221 Yonge Street
4 Eva Road

NAUJI FILMAI

"KRIKŠČIONYS, JUMS LIKO TIK
PENKIOS MINUTĖS GYVENTI!"

ALGIRDAS GUSTAITIS

Taip pasakė lietuvių kilmės Charles Bronson filme "The Stone Killer", pagamintame italo Dino de Laurentiis. JAV-se ji platina "Columbia" filmų studija.

Policijos apsuptas jaunas plėšikas atsisauko. Niekas nedrįsta

RASA RENKAUSKAITE-SKUDRIENE, baigusi Toronto universitetą gamtos mokslų bakalauro laipsniu. Jos specialybė — pritaikomasis medicinos menas (Art as Applied to Medicine). Be to, ji yra baigusi meno kolegiją (College of Arts A. D. C. A.) ir gavusi tos srities bakalauro laipsnį Guelph universitete. Taipgi ji yra baigusi Toronto Maironio šeštadieninę mokyklą. Dabar dirba Toronto universiteto medicinos fakulteto tyrimų skyriuje

ARUNAS AKELAITIS, baigęs Waterloo universitetą gamtos mokslų bakalauro laipsniu. Tesia studijas York universitete ir ruošiasi diplomato buhalterio (chartered accountant) specialybei

MEDŽIO SKULPTŪRŲ PARODA

Medžio šaknų skulptorius Pranas Baltuonis, gyvenęs Mont-realėje, jau ne kartą minėtas spaudoje, šią vasarą, lydimas žmonos Jadvygos, keliavo su savo kūrinių paroda per JAV ir Kanadą, vienur kitur rengdamas jų parodas.

Los Angeles mieste surengė savo kūrinių parodas net dviejose vietose — valstijos National Exhibition salėje ir antrą — estų bažnyčios salėje, kur parodė nemažai savo kūrinių. Be to, surengė parodą Phoenix, Arizonoje, ir Vankuverį.

Sių metų rugsėjo 6 d. įdėjo atvyko į Winnepęgą. Kun. J. Bertašui tarpininkaujant, nemokamai gavo naujam "Man and Nature" muzėjuje didelę salę, kurioje įrengė savo kūrinių parodą. Salė buvo užpildyta skulptūromis iš specialaus medžio ir medžio šaknų. Pranas Baltuonis nustebo winipegiečių savo skulptūromis ir jų gausumu.

Vieni jo kūrinių realistiški, lengvai suprantami, kiti — pu-

siiveržti į didelį namą. Atvykęs slapto policijos tarnautojas Torrey (Charles Bronson) įsoka į pastatą, susiranda nusikaltėlių besipriešinantį — nušauta, stebint amerikiečių televizijos, spaudos atstovams. Spauda pakelia triukšmą, nes policija nušovė nusikaltėlių, ir dar nepilnametį!

Seklių policijos leitenantas Lou Torrey (Charles Bronson) iškeliamas į kitą vietą, kur pakliūva į didžiulį nusikaltėlių atliekamų žudymus. Vieną liudininką nušauts po paties rankose, vedama iš aerodromo į automobilį.

Diena iš dienos nušautami galintieji išduoti galinguosius plėšikus. Vyresniesiems nepriartant, jis imasi rizikos ir pagaliau išaiškina, sugaudo daug gerai apmokytų žudikų. Dar neviskas: prieš 42 metus viena gangsterių gauja išžudė kitos gaujos vadus. Dabar išžudytųjų sūnus už anuos sušaudymus. Pats vyriausias eina išpažinties, prašydamas atleisti, nes per paskutines dešimt dienų buvo nesusi-valdes, net per veidą rėžė. Ir kitokių smulkių nusikaltimų padaręs. Jo niekas negaudo, niekas neįsako — jis virš nusikaltimų.

Filmo pradžioje ltn. Torrey sakė, kad tai gali būti narkotikų, komunistų ar kitų didžiųjų gauja. Filmą pabaigoje, nusto-ju žvimbti kulkoms, tarė: "Krikščionys, jums liko penkios minutės gyventi".

Filmas pagamintas nemažai amerikiečių publikos daliai, mėgstanciai gangsterinius filmus. Neseniai Charles Bronson daug pinigų uždirbo su gangsterišku filmu "Valachi popieriai". Ten jis buvo gangsteris, dabar — detektyvų policijos leitenantas, gaudantis gangsterius.

Charles Bronson ištiesa vieno- das — šaltas, ramus, niekad nesijaudinant. Tai gerio seklio savybės. Dėlto atrodo patikimas, tvirtas, taiklus, staigus, greitas, drąsus, sumanus.

Kiti artistai: Martin Balsam, David Sheiner, Norman Fell, Ralph Waite ir kt. Režisiorius ir direktorius — Michael Winner. Scenarijus — Gerald Wilsono, paruoštas pagal John Gardnerio knygą "A Complete State of Death". Muzika — Roy Budd. Filmavimo direktorius — Richard Moore, A.S.C.

Atsiųsta paminėti

Pasaulio Lietuvių Jaunimas nr. 2. Lietuvių jaunimo informacinis žurnalas, leidžiamas Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos ryšių centru, 2422 West Marquette Rd., Chicago, Ill. 60629, USA.

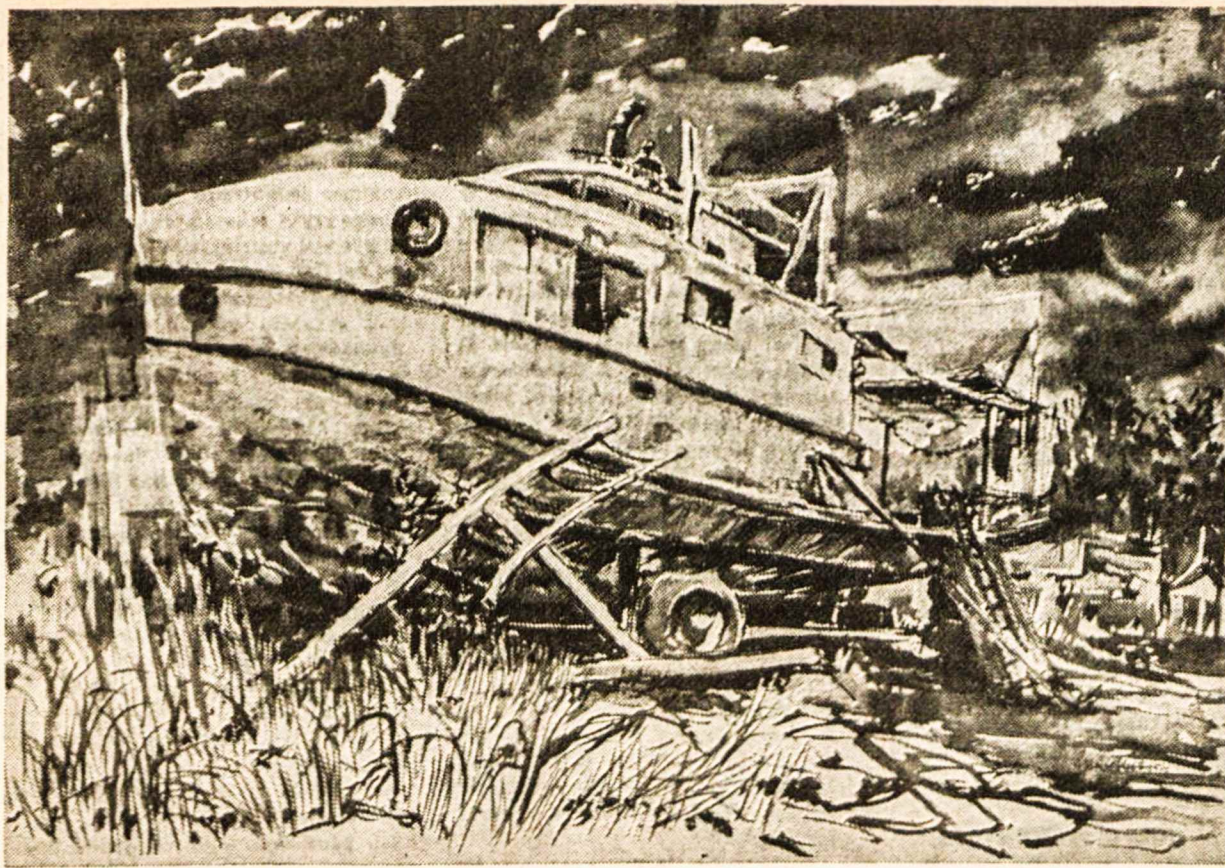
Informacinis leidinys, išleistas Toronto Lietuvių Namų, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont.

siauo abstraktūs, o treči visiškai abstraktūs. Beveik visą savaitę kiekvieną dieną paroda buvo gausiai lankoma žmonių. Kelio-ka kūrinių lankytojai, jų tarpe ir keli lietuviai, nusipirko.

J. Baltuonienė daug padeda savo vyriui parodas rengiant ir aiškinant publikai bei parduodant kūrinius. Pvz. Winnepęg tik atidarius parodą, skulptorius Pr. Baltuonis, lydimas Mykolo Januškos, išvyko į Gladstone (apie 100 mylių nuo Winnepęgos) parsivežti specialaus medžio, labai tinkamo skulptūrai. Mat, Otavoje, miškų departamente, jis sužinojo, kad tokie medžiai auga tik Manitoboje prie Gladstone ir Manitobos šiaurėje prie Driftoing upės. Gi tuo metu parodoje maloniai sutikdavo lankytojus ir su jais juokaudama aiškindavo kūrinių temas p. Baltuonienė.

Iš Winnepęgos p.p. Baltuonis, susipakavęs kūrinius, dideliu savo automobiliu išvyko į Mont-realį, kur pastoviai gyvena.

B. Bujokienė

Iš pomirtinės dail. Viktoro Brickaus parodos Toronte. Vienas iš velionies paveikslų "Pajūryje"

Nuslavinta rusų istorija

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Neslaviškos rusų tautos pradžia
Volgos augstūpio baseine

Savo vedamąją tezę — rusų tautos neslavišką kilmę H. Paszkiewicz įrodinėja pagal istorijoje dėstomą Kievo valstybės evoliuciją po jos krikšto. Žinoma, kad su iš Kievo centro sklindančia krikščionyste vyko ir pačios valstybės nuostabi ekspansija, Kievo valstybė plėtėsi dviem kryptim: į pietvakarius ir į šiaurės rytus. Iš Kievo valstybės pietvakariuose gavo pradžią Halicho-Volynės valstybė, artimiausia slaviskoji kunigaikštija besikurianti Lietuva. Kievo kunigaikštijos ekspansija palietė ir lietuvių. Vienoje slaviskoje kronikoje paminėtas Kievo kunigaikščio Jaroslavo 1040 m. žygis į Lietuvą. Kronikos žinia yra ankstyviausias Lietuvos vardas paminėjimas rusiškame šaltinyje. Istoriško Pašutos nuomone, apie XII a. pradžią Kieviui priklausė kurį laiką net ir Gardinas.

Kur kas didesnė, tiesiog milžiniška Kievo kunigaikštijos ekspansija į šiaurės rytus. Ekspansiją vykdė Kievo kunigaikščiai riurikačiai vadinama dalybų periode, kai Kievo kunigaikštija ėmė skaldytis, dalijantis kunigaikščiams jos srities. Dalybų laikotarpiu, XII a., kaikurie riurikačiai pasistūmė jo toli į šiaurės rytus ir kūrė sau miestus bei valdas plačiose, miškingose lygumose. Rusų istorijos veikaluose kartais tiesiog epiškai pavaizduojami tie Kievo kilimo kunigaikščiai, steigę sau valdas. Žymesniu tu kunigaikščiu avantiūristų pradininku, pasiekius Volgos augstūpius, laikomas Vladimiras Monomachas (m. 1125). Jo sūnus įsteigė sau sostinę Suzdalio mieste, kuris buvo pirmoji rusų sostinė Pavolgyje. Po kurio laiko garsusis kunigaikštis Andriejus Bogolubskis įsteigė Vladimirą prie Kiazmos upės ir jį perkėlė sostinę. Suzdalio-Vladimiro kunigaikštijoje gavo pradžią ir Maskva XII a. paveldėjusi sostinę iš Vladimirio. Ji su apylinkėmis tapo ru-

Vincas Mykolaitis-Putinas

Pažvelgus atgal

Savo gyvenimo margus lapus
Stai vieną po kito verčiau.
Atgal verčiau.

Jaunystės dieny atminimus
Aš noriu dabūt vakari suveči.
Taip, rodos, ir gimtųjų slėnį vėlai
Einu, kur boluoja raių gumulai —
Vieni paplūkię.

Kiti paauksuoti žaros,
Priguldę užvėjęjo tėvo trobos.

Sujunda pavidalai —
Seniai nematyti.
Cia lūpos, ten akys
Sąpsnui meliai švyti,
Ir daug nemamirštamy,

brangių vardų
Sešėlių minioj neučiuom atrandū.
Ir keičia šešėliai mane,
Ir rodo tarpusavy vietą,
Manuovo vardu pažymėta,
Ir nori, kad liktū su jais —
Naktis jau tuojau nusileis.

Bet aš jiems tariau: —
Palaukit truputį.
Bus miela pas jus man pabūti
Vėliau, tik vėliau.
O šiandien reik grįžt atgalios
Prie savo lemtingos dalios.
Manęs laukia plunksna
Ir nebaigtas lapas rašyti,
Palaukim truputį.

Aš grįšiu ir vėl su jumis kartu būti.
Tada amžinai —
Amžinai — — —

"Poėzia II" — ("Nespausdinti rin-
kinių eilėraščių"), Vilnius
1973. Eilėraščių data — 1965.
XII. 23.

J. JAKSTAS

sų tautos ir kunigaikštijos židin-
niu (kaip mūsų sostinė Vilnius).

Riurikačiai steigė sau valdas ne slavų gyvenamose žemėse, bet vadinamų ugro-finu kilčių, kurios galbūt buvo pirmieji gyventojai plotuose nuo šiaurinės dalies Baltijos jūros iki Uralo ir dar toliau. Jų palikuonys yra šių dienų estų ir suomių tautos. Tad riurikačiai, jau surusėję H. Paszkiewicz minima prasme, t. y. tapę stačiatikiais, steigė sau kunigaikštijas neslaviškose žemėse. Tradicinė rusų istoriografija ir neginčija, kad Pavolgio kunigaikštijos prasidėjo ugro-finu žemėse, tik kartu sutartinai kalba apie iš pietu slinkusių slavų kolonizaciją. Kolonizacija, pripažinta neginčijama tiesa, vaizduota bendrais bruožais tokiu dideliu istoriku, kaip Solovjov, Kliučevskio. Jiems slavų valstybės persikėlimas iš Kievo į Pavolgi buvo slavų kolonizacijos išdava. Kievo kunigaikščiai vaizduojami ne vien kaip valstybėlių įsteigėjai, bet ir kaip kolonizatoriai. Kolonizaciją pagreitino totorių antplūdis XIII a. pirmoje pusėje (1240 m. jie paėmė ir apgriovė Kieva).

Apie kolonizaciją kalbėta bendrybėmis. Šaltinių, kuriuose būtų pavaizduoti paskiri kolonizacijos faktai, nesurasta. Apie ją nekalba kronikos. Istoriškai Kliučevskis, įsiekdamas įrodymų, atsidėjęs nagrinėti šventųjų gyvenimų aprašymus, susijusius su Pavolgio kraštais, tikėdamasis užtikti juose kolonizacijos užuominų. Nieko nerado. Bet tai neatbaidė istoriko nuo kolonizacijos vyksmo pripažinimo. Istoriškai tarė jį buvus lėtu, todėl kronikininkų nepastebėtu, dokumentuose neužrašytu.

H. Paszkiewicz driso pasirodyti dideliu novatorium, nes be atodarių paneigė slavų kolonizacijos tezę. Pasak jo, riurikačiai, patys suslavėję ir sukrikščionėję, skleidė krikščionybę ir kartu slaviską kalbą ugro-finu merių (rusiškai "mer") kiltėje, gyvenusioje Suzdalio - Vladimirio - Maskvos srityje, kur prasi-dėjo vėliau rusišką kunigaikštiją ir tauta. Su krikštu ir jiems įdiegta slavų bažnytine bei valstybine kalba ugro-finai buvo surusinti, o jų žemėse įsteigtos valstybės tapo rusiškomis. Iš jų tarpo išaugo Maskvos kunigaikštija, susidarė rusų tauta. Tad riurikačiai, kariaudami, organizuodami, statydami bažnyčias ir telkdami dvasiškių rusus, rusi- no merius neslavus ir nuo XIII a. jiems prigijo rusų vardas.

"Per šią (kunigaikščių) akciją — kalba autorius — merija tapo pakrikštyta ir XIII a. naujas rusų vardas įsitvirtino amžinai." Galutinis merių nutautinimas ilgai truko. H. Paszkiewicz linkęs manyti, kad net iki XVI a. meriuose vartotos dar dvi kalbos. Savo pagrindiniam teiginiui įrodyti, kad Pavolgio rusai, priėmę stačiatikystę ir ėmę kalbėti slavų kalba, buvo ugro-finai meriai, bet ne slavai, — remiasi svarbiu vakariečio austro ke-liauninko Herbersteino liudijimu. Jis 1517 m. lankėsi Maskvoje ir paliko kelionės aprašymą. H. Paszkiewicz savo tezę reikalauja ypač kreipia dėmesį ir Herbersteino pasakojimo vieta, kur iš visų rusų pasiekė vakarietiškoji krikščionybė. Tad vėl kyla klausimas, ar tie slavams visai svetimi ugro-finai meriai būtų taip lengvai priėmę slaviską krikščionybę ir kalbą, jei nebūtų buvę praskieiti slavų kolonistai.

Prof. H. Paszkiewicziaus milžiniškos, skaitytosios pritenkančios erudicijos darbai, originalios išvados, padarytos iš gilaus ir vispusio šaltinių tyrinėjimo, turi žadinti jam istoriko pagarbą. Būdingai bolševikiškai ir arogantiškai nušėkėję mums lietuviams žinomas V. T. Pašuta, kai jis apie vieną H. Paszkiewicziaus darbą drebelėjo nevai-lyvą posakį: "Veikalas turi reakcionieriškos, emigrantiškos propagandos stigma". Iš tikrųjų prof. Paszkiewicziaus darbai, kaip ir čia aptarta studija, yra vaisiai jo nuodirdžių pastangų tarnauti istorinei tiesai ir dalykiškai vaizduoti istorinę tikrovę.

chovitą.

Sukauptais iš įvairių šaltinių argumentais autorius atsaiko į studijos antraštės klausimą: Maskvos kunigaikštijos rusai (di-džiariusiai) nebuvo slavai. Maskvos kunigaikštija, pasak jo, pirmiausia susidūrė su slavais pradėjusi plėstis į vakarus XV a. Tada jie ėmė jungti gudus, ukrainiečius, kurie buvo slavai. Studija baigiama mesta labai būdinga autoriaus vedamajai minčiai problema: "Etniniai skirtumai tarp rusų ir slavų sudaro pagrindinę problemą (a key problem) visos Rytų Europos istorijos".

Išvadinės pastabos

H. Paszkiewicziaus du minėti veikalai, kaip ir minimoji studija, nėra lengvi skaitiniai. Visi trys jo darbai yra gili, sudėtingi, labai įvairių gausių problemų sprendimai. Gali sakyti, kad kiekvienas puslapis, net kiekvienas pastraipa yra nagrinėjimas. Nagrinėjimams panaudota nuostabi gausa šaltinių ir veikalų. (Vienos jo knygos bibliografija siekia dviejų tūkstančių vienetų). Reikia stebėtis autoriaus parodytu benediktinisku kruopštumu, kur jis surinko ir mokamai panaudojo tokią medžiagą gausybę.

Grįžtant prie studijos "Ar slavai buvo rusai?", visdėlto leisti na pareikšti kaikiurių rezervų. Pirmiausia, autorius griežtas neigimas slavų migracijos į Volgos augstūpio ir Okos baseinus kelia kaikiurių abejonių. Juk dabar mokslo priimta, kad pirmųjų slavų sodybos tęsėsi maždaug nuo Karpatų ir Vyslos iki vidurio Dniepro. Iš čia jie kažkada ir kažkaip sklido po būsimos Rusijos lygumas. Čia jie rado ne absoliučius dykras, bet pasklidusias įvairias kiltis ir jas nusmėlkė. Istoriais laikais pietuose randami slavai, vėliau gavę ukrainiečių vardą, kiek šiauriau nuo jų kiti slavai, vėlesniais amžiais pavadinoti gudai (baltarusiai). Turint galvoje slavų plėtimąsi ir sutiktų kilčių slopinimą, kyla klausimas, kaip jie būtų galėję susilaikyti nėje į ugro-finu žemes. Rodos, jiems net lengviau ten buvo smelktis, nes kunigaikščiai nuo Kievo ten jiems keliu skynė.

Abejonių kelia ir krikščionybės su slaviską kalbą sklindimas be kolonizacijos. Kam tos bažnyčios iš pat pradžių būtų statomos ir iš kur būtų atsiradę dvasininkai ir misijonieriai, jei ten nebūtų buvę slavų krikščionų?

Iš istorijos žinoma, kad stačiatikystė iš Kievo centro ir ap-lamai iš pietų greitai sklido po būsimos Rusijos lygumas. (XI a. ji pasiekė D. Naugardą). Bet ji plito vis slavų žemėse. Ji neišsiskverbė į betarpiškus kaimynus — lietuvius, latvius, estus, suomių. Jie paliko pagonimus, kol juos pasiekė vakarietiškoji krikščionybė. Tad vėl kyla klausimas, ar tie slavams visai svetimi ugro-finai meriai būtų taip lengvai priėmę slaviską krikščionybę ir kalbą, jei nebūtų buvę praskieiti slavų kolonistai.

Prof. H. Paszkiewicziaus milžiniškos, skaitytosios pritenkančios erudicijos darbai, originalios išvados, padarytos iš gilaus ir vispusio šaltinių tyrinėjimo, turi žadinti jam istoriko pagarbą. Būdingai bolševikiškai ir arogantiškai nušėkėję mums lietuviams žinomas V. T. Pašuta, kai jis apie vieną H. Paszkiewicziaus darbą drebelėjo nevai-lyvą posakį: "Veikalas turi reakcionieriškos, emigrantiškos propagandos stigma". Iš tikrųjų prof. Paszkiewicziaus darbai, kaip ir čia aptarta studija, yra vaisiai jo nuodirdžių pastangų tarnauti istorinei tiesai ir dalykiškai vaizduoti istorinę tikrovę.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

OKUPUOTOJ LIETUVŲ

"MUZIKOS ŽINIŲ" paskelbtą lietuviškų Mišių konkursą ir mecenato muz. Klemenso Bagdonavičiaus \$400 premiją laimėjo Akmenėlio slapyvardžiu pasirašytas "Mišios Kristaus Rūpintojėlio garbei". Atplėšus voką paaiškėjo, kad jų autorius yra šiam kontinente viešėjęs kun. Gediminas Sukys iš Zarasų. Vertintojų komisija sudarė pirm. Algirdas Kačanauskas, sekr. ir mecenatas Klemensas Bagdonavičius, Aleksandras Alekšis, Jonas Čižauskas ir Antanas Giedraitis. Pas K. Bagdonavičių Newarke, N.J., įvykusiame posėdyje dalyvavo A. Kačanauskas ir J. Čižauskas. Kiti vertintojų komisijos nariai savo balsus buvo atsiuntę paštu. Konkursui buvo gautos penkerios Mišios.

ALIAS-PLIAS INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ centro valdyba skiria \$200 lietuviams studentams, kurie magistro ar daktaro tezes pasirinkę temas apie Lietuvą. Pinigai skiriami padengti išlaidoms, susijusioms su medžiagos rinkimu. Rašantieji darbus apie dabartinę Lietuvą galės pasinaudoti per septynerius metus sutelkta gausia medžiaga Vašingtono ekonominių studijų centre. Jiems taipgi bus sudarytos sąlygos nemokamai apsigyventi kurioje nors lietuvių šeimoje. Suinteresuotieji prašomi rašyti šiuo adresu: Economy Studies Center, P.O. Box 5770, Bethesda, Md. 20014, USA.

ALAN MIKAL, lietuvių kilmės 20 metų amžiaus jaunuolis, parašė istorinę knygą "Exploring Boston Harbor" apie Bostono uosto ribose esančias saleles. Šiai studijai jaunasis rašytojas ir tyrinėtojas pasyrė pusantros metų, rinkdamas istorines žinias ir fotografuodamas tas saleles. Pasak "The South Boston Tribune", jis yra jauniausias rašytojas, kilęs iš pietinės Bostono dalies. Iš tikrųjų jis yra sūnus žinomo Bostono chirografo dr. Stanley Mikal, kuris dar tebekalba lietuviškai ir kurio medicininė pagalba yra pasinaudoję daug lietuvių.

KALIFORNIJOS LIETUVIŲ DIE-NA, surengta Los Angeles mieste Lietuvių Bendruomenės, šiemet su-tapo su Tautos švente ir buvo pradėta rugsėjo 9 d. kun. Bruno Markaičio, SJ, atnaušintomis Mišiomis bei pamokslu Sv. Kazimiero parapijos bažnyčioje. Pamaldų metu giedojo kompoz. Br. Budriūno vadovaujamą parapijos chorą ir vietiniai solistai. Parapijos salėje surengtoje jaunųjų dailininkų parodoje dalyvavo vietinės jėgos — Rasa Arbalitė, Stasys Pinkus, Saulius Stančikas, Rimantas Zukas ir viešnia iš Malejijos Dalia Petraitytė-Connell, atvykusi į JAV su vario plokštelių iškaltais paveikslais. Akademine dalį Marshall gimnazijos auditorijoje pradėjo LB Vakarų apygardos pirm. J. Činga kalba apie tėvynės meilės liepsnas, prisaveržusias Kražių skerdynėse, pokario partizanų kovose, R. Kalantos bei kitų jaunuolių gyvybių aukoję. Sveikinimo žodį tarė Lietuvos garbės konsulas dr. J. Bielskis ir Latvijos Sąjungos pirmininkė dr. M. Blakis.

Demosio centre buvo pirmą kartą Los Angeles mieste surengtas Wind-soro lietuvių "Aušros" kvarteto koncertas. Šiam viešniui iš Kanados kvartetui vadovauja Valė Tautkevičienė, o ji sudaro Nijolė Giedriūnaitė, Aldona Tautkevičiūtė, Rūta Čerškutė, Dana Kozulytė ir akordeonistė Kristina Puidaitė. Koncerto dalyvių žavėjo jų atliekamos lengvo žanro dainos, daugiausia lietuvių kompozitorų bei poetų kūriniai iš okupuotos Lietuvos. Plojimų banga po kiekvieno koncerto dalies dainininkės paver-tė programą papildyti jon neįtrauktomis dainomis. Prie koncerto pasisekimo daug prisidėjo ir talentingų akordeonistė K. Puidaitė, atlikusi R. Addinsell "Varšuvos koncertą". Pranešėja Karilė Baltušaitytė koncerto dalyvių nustebo gražiai padeklamuota V. Mykolaičio-Putino "Mocarto" ciklu. Baigiminį padėkos žodį tarė LB Los Angeles apylinkės pirm. K. Prišmantas.

PROF. DR. A. MACEINIS veika-la "Krikščionis pasaulyje" šį rudenį išleis "Krikščionis gyvenime" serijos leidykla. Įvadę jis atskleidžia jo gimimo istoriją. Pasirodo, Toronto Šv. Jono Kr. parapijos klebonas kun. Petras Ažubalis, minėdamas šios parapijos keturiasdešimtmetį, panūdavo išleisti kurio nors lietuviu autorius veikalą. Šį sumanymą jis 1968 m. pranešė prof. dr. A. Maceinai kartu su savo pasiūlymu tapti tokio veikalo autorium. Prof. dr. A. Maceina sutiko, tačiau minties įgyvendinimą ilgokai sukludė persikėlimas iš Freiburgo į Münsterio universitetą ir liga. Naujoji knyga "Krikščionis pasaulyje" dabar primins ne tik Šv. Jono Kr. parapijos sukaityti, bet ir jos persikėlimą į Toronto Mississaugos priemiestį. Leidinio mecenatas yra kun. P. Ažubalis.

TEVŲ PRANCISKONŲ SODYBO-je Kennebunkport, Maine, atostogų sezonas buvo užbaigtas religinės muzikos koncertu. Vytenis M. Vasyliūnas vargonais atliko J. S. Bacho "Preliudiją ir fugą C.moll". S. K. Elerto "Tenebrae", C. Franco "Herolijška pjesė", smuikininkas Izidorius Vasyliūnas — Ch. Gounod "Ave Maria". Jis taipgi talkino montrealiečiams baritonui Antanui Kebliui, atlikusiam C. Franco "Panis angelicus" ir Vytauto Kerberio kompoziciją "Neapleisk mūsų". Mišrus varšaroto chorą koncertą papildė Č. Sasnauskio giesmė "Apsaugok Augš-čiausias".

OKUPUOTOJ LIETUVŲ

MAISIAGALOS PILIAKALNĖ jau trečią vasarą tyrinėjo archeologai, vadovaujami istorijos mokslų dr. R. Kulikauskienės. Buvo atkasti trys kultūriniai sluogsniai, kurių ankstyviausias, aptiktas net 5 metrų gylyje, liudija, kad didžioji piliakalnio dalis buvo supilta. Vadovė dr. R. Kulikauskienė pasakoja: "Ištyrinėjus iškaseną, paaiškėjo, kad pirmojo m. e. tūkstantmečio viduryje ant šios kalvos buvo įsikūrusi gyvenvietė. Rodos, nieko nuostabaus? Taip. Bet... pirmą kartą istoriniuose šaltiniuose Maišiagalą paminėta XIII a. Trijų metrų gylyje aptikome kultūrinį sluoksnį, priklausantį XIV a. Jį sudaro degesių juosta, pasakojanti apie čia stovėjusios pilies tragediją. Ruosdamiesi gynybai, gyventojai sunėdavo į pilį maisto atsargas, suvardavo naminius gyvulius. Mes kaip tik ir atkasėme užtrokusių gyvulių (karvių, avių, ožkų, kiaulių) liekanas. Radome didelį kiekį suanglėjusių grūdų, biologijos mokslų dr. E. Šimkūnaitė nustatė, kad tai būta net 15 rūšių kultūrų: rugių, kviečių, miežių, sojų, avių, grikių ir kt. Manoma, kad pilis buvo sudeginta 1365 m. Hermano de Vartbergio kronikoje minimu kryžiuočių žygio į Maišiagalą, kuriam vadovavo Kęstutis sūnus, kunigaikštis Butautas, metu. Sunaikinus senąją pilį, buvo atlikti dideli darbai: pagilintas griovys, išaugo nauja, dar labiau įtvirtinta pilis. 1387 m. kronikoje minimas antrasis kryžiuočių žygis į Maišiagalą — pilis vėl paskendo liepsnose. Šiame sluoksnyje, be žvalvarinės apyrankės, apskritimėnės sagės, puodų su apdegusiais grūdais, atkasėme tikrą geležinių darbo įrankių lobį: 4 dalgius bei piaučius, 1 kaplį ir 3 no-ragus. Šios iškasenos paneigla nuomone, kad žemdirbiystė ir gyvulininkystė Rytų Lietuvoje tuo laikotarpiu buvo menkai išvystyta. Dar vienas reikšmingas radinys — Kijevo meist-rų darbo kryželis-enkapelonas, liudijantis apie prekybinius ryšius tarp Lietuvos ir senosios Rusios..." Šį pasakalį baigė jį su dr. R. Kulikauskie-ne paskelbė "Komjaunimo Tiesos" bendradarbis G. Savickas rugsėjo 1 d.

VILNIAUS VINGIO PARKO est-radoje buvo surengta Lietuvos moksleivių pirmoji techninės ir meninės kūrybos paroda, kuriai beveik 2.000 rodinį parūpino 130 bendrojo lavini-mo ir 60 profesinių technikos mokyklų. Moksleivių techninius bei me-ninius sugebėjimus liudijo parodoje išstatyti dailės kūrinių, metalo apdirbimo įrankių, žemės ūkio mašinų maketai, elektrotechnikos ir elektronikos prietaisai, drabužių modeliai.

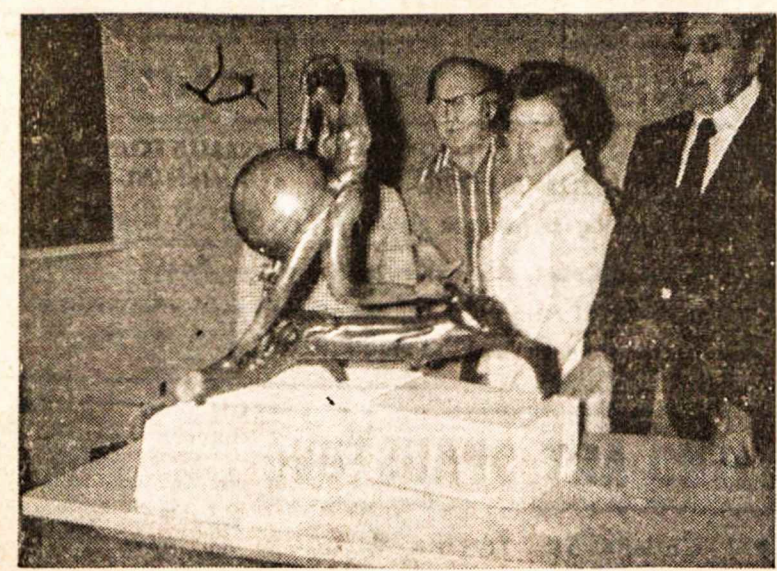
LIAUDIES MENO DRAUGIJOS salone Vilniuje atidaryta gintaro ir metalo dirbinių paroda, kurioje dalyvauja apie 90 skirtingo amžiaus ir profesijų liaudies meistrų su maždaug 200 kūrinių. Parodoje ypač gausu karolių, medalių, vėriniai, apyrankės, sagės, sąsagoms, žiedais ir auskarais gintaro skyrius. Metaloplastikos dirbinių mažoka. Iš jų išsiskiria Vilniaus 650 m. sukakčiai skirti M. Skučo ir J. Motizos kūriniai.

LENKU MOKSLINĖS KNYGOS PARODA Vilniuje, Lietuvos Moks-lų Akademijos centrinėje bibliote-koje, surengė Lenkijos Mokslių Akademijos mokslinių leidinių platini-mo centras, parūpinęs 800 knygų mokslo, technikos, literatūros, meno, teisės, sociologijos klausimais. Penkių šimtų metų gimimo sukaitytes proga specialus parodos skyrius buvo skirtas N. Kopernikui.

TELSIŲ KRASTOTYROS MUZE-JUS suorganizavo archeologų ekspedici-ja į tas Mažeikių apylinkes, ku-rias gali užlieti naftos perdėrimo įmonei skirtas užtvėntos Varduvas vanduo. Muzejaus vyr. mokslinio bendradarbio V. Valatkos vadovau-jami archeologai šią vasarą tyrinėjo Juodeikių apylinkės Kukių kaimo senąjį kapinyną. Jie surinko apie 400 radinių, kurių vertingiausia yra ža-lvarinė segė, priskiriama I-II š. Kiti vasarą bus kasinėjamos aptiktos gyvenvietės liekanos ir naftos perdė-rimo įmonės statybos pagrindinė aikštelė.

PRANO BUDRIAUS vadovaujamo "Lietuvos" ansamblio šokėjų, muzi-kantų ir dainininkų grupė surengė 12 koncertų Briuselyje ir kituose Bel-gijos miestuose. Dienraštis "Soir" sve-čius iš okupuotos Lietuvos pavidino nuostabi ansambliu ir žavėjosi jų atlikta programa, ypač dainų, šokių bei muzikinių numerių kaita be jokios pauzės. Kiekvienas koncertas bu-vo pradėtas tradicine "Kepurine", tačiau daugiausia plojimų susilaukė "Pakeltkojis" ir "Klumpakojis" dėl šokėjų apavų — klumpių, kurios te-bėra populiarios šiaurinėje Belgijoje. Koncertų dalyviams tapo patiko ansamblio liaudies instrumentai, ypač skrabalai, kuriais A. Jazbutis atliko B. Dvariono pjesę "Medinis žirgelis". Ansambliu teko dalyvauti ir tradicinėje apynių šventėje Urliks Skapeles kaime. Savo repertuarą "Lietuva" buvo papildžiusi ir kelio-mis belgų liaudies dainomis. Ansamblio išvyka buvo susieta su So-vietų Sąjungos savaite ir paroda, ku-riore nemaža vietos buvo skirta oku-puotos Lietuvos menui. Ansamblio koncertą parodos atidaryme trans-liaivo Belgijos televizija.

V. Kst.

Iš Prano Baltuonio medžio šaknų skulptūros parodos Winnepęg. Kūrinio autoriaus (pirmas iš kairės) aiškina parodos lankytojas

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

RUNNYMEDE — DUNDAS, mūrinis, 6 kambarių kampinis namas ir maisto krautuvė. Idealus pirkiny vyresnio amžiaus šeimai. Alyva vandeniui šildomas. Garažas su privačiu įvažiavimu. Įmokėti prašo apie \$10,000, pilna kaina \$32,900.

SWANSEA — RUNNYMEDE, atskiras mūrinis 7 kambarių namas, 2 virtuvės, 2 prausyklos, alyva šildomas. Garažas ir šoninis įvažiavimas. Įmokėti apie \$15,000, namas be skolų.

ROYAL YORK RD. — MIMICO, dviejų aukštų verslo pastatas. Krautuvė, kirpykla ir 2 butai po 4 kambarius. Smulkmenų (variety store) verslo mėnesinė apyvarta \$7,000, be to \$320 į mėnesį už nuomą pašto įstaigai. Puikus verslas vedusį porai. Įmokėti \$20,000.

ANNETTE — RUNNYMEDE, gražus 5 butų namas. Penkis atskiros virtuvės, 5 prausyklos, atskiri įėjimai, 6 garažai, didelis sklypas. Idealus nuomojimui. Įmokėti apie \$20,000. Namai be skolų.

RONCESVALLES — GRENADIER RD., komercinis pastatas, 13 butų po 2 ir po 1 miegamuosius. Visą laiką išnuomotas, alyva — vandeniu šildomas, 5 garažai. Metinės nuomos pajamos \$22,000. Įmokėti apie \$25,000 — \$30,000. Zema kaina.

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

AKTYVAI — VIRS 6 MILIJONŲ DOLERIŲ

Kasos valandos:

Pirmad. 10-3

Antradi. 10-3

Trečiadi. uždaryta

Ketvirtadi. 10-7

Penktadi. 10-8

Šeštadi. 9-12

Sekmadi. 9.30-1

MOKA:

už termininius indėlius —

dvejų metų 8½%

vienerių metų 8%

už taupomąsias (savings) s-tas 6¼%

už depozitų-čekių sąskaitas 6%

DUODA PASKOLAS:

asmenines iki \$10,000 8%

asmenines — naujas 8½%

nekiln. turto iki \$50,000 8%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Parduodama American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Priimame mokėjimus už nekiln. turta, telefoną, elektrą, vandenį, dujas. Nemokamas pilnas čekių patarnavimas. *Visų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

W. VASIS REAL ESTATE

Didelis pasirinkimas namų, žemės ir kitos rūšies nuosavybių. Skambinti — J. GUDAS
863 BLOOR ST. W., Toronto 4, Ont. Tel. 534-7525

Lietuvio savininko mėsos KRAUTUVĖ

ARNOLD'S MEAT MARKET

259 Ellesmere Rd., Scarborough, Ont. Tel. 445-6031

(Warden & Ellesmere) Parduodama įvairiais kiekiais šviežia pirmos rūšies A1 jautiena, veršiena, kiauliena, taip pat — vištos, žąsys, antys. Supjaustoma, supakuojama, paruošiama dėti į šaldytuvą (freezer) pagal pirkejo norą. Užsakymai priimami telefonu. Atvažiavus galima išsirinkti. Nemokamas pristatymas.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

Trakose įvyko Sov. Sąjungos baidarių ir kanojų pirmenybės, kuriose iškluotojai V. Cesūnas, R. Vienožindis, A. Montvydas ir G. Švenčionis įvairiuose nuotoliuose laimėjo pirmas vietas.

Europos taurės lengvosios atletikos rungtynėse Edinburge dalyvavo dvi lietuvaitės — N. Razienė ir M. Treinytė. Jos laimėjo III ir IV v.

Pasaulio džudo imtynėse Teherane kaulietis Česlovas Jezerskas laimėjo I v. ir tapo pasaulio meistriu. Jis taip pat yra ir Europos meistras.

Darbo rezervų jaunių stalo teniso pirmenybės įvyko Kišiniuje. A. Sabutytė mergaičių klasėje laimėjo I v. Naujus Lietuvos rekordus pasiekė N. Kvietkauskaitė penkiakovėje su rinkiniais 4225 tšk. (senas — 4184 tšk.), N. Razienė 400 m. nubėgusi per 53.7 sek. (senas — 54.6 sek.).

GOLFO PIRMENYBĖS

Kanados Lietuvių Dienos proga Kanados sporto apygarda ruošia 1973 m. atvirą golfo turnyrą spalio 6 d. Boltono "Golf and Curling Club" aikštynė prie 50-to plento, pravažiavus Boltono miestelį, 2 mylios į šiaurę. Registracija prasidės aikštėje 9.30 v.r. Keturiųkių sudarymas įvyks tuo pačiu laiku. Pirmenybių pradžia nevilniau 10 v.r. Varžybos bus prarastos vyrų (be ir su išlyginamaisiais smūgiais), moterų bei mergaičių (viena klasė), jaunių (gimę 1953 m. ir vėliau) ir jaunučių (gimę 1956 m. ir vėliau) klasėse. Visi dalyviai turi būti atlikę 1973 m. SALFAS metinę nario registraciją. Aikštės starto mokesčiai — \$6.50, o kitų registracijos mokesčių vietoje nebus. Kanados sporto apygarda taip pat kviečia užsieniečius lietuvių ar lietuviškos kilmės miestuose prisidėti prie turnyro. Po varžybų 7 v.v. KLB Toronto valdyba visus kviečia į Lietuvių Dienos balių Etobicoke-Queensway Lions Club patalpose (3 Queensway Lions Court). Apygardos valdyba maloniai kviečia visus lietuvių golfinkus dalyvauti šiose pirmenybėse. Dovanos laimėtojų pasiekę sekančias pasekmes: 1. S. Podsideckis 74, 2. V. Ubeika 79, 3. A. Stauskas 81, 4. V. Siminkevičius 82, 5. V. Balsys (B) 84, 6. A. Simanavičius 86, 7. Al. Kuolas 86, 8. R. Burdulis 87, 9. M. Ignatavičius 88, 10. V. Petrakis 89, 11. A. Supronas 89. Vyrų klasių laimėtojai išsirikiavo sekančiai: 1. S. Podsideckis 74, 2. V. Ubeika 79, 3. V. Siminkevičius 82. Su išlyginamaisiais smūgiais geriausiai žaidė 1. R. Burdulis 63, 2. Tamulionis 63, 3. Al. Kuolas 65. Moterų klasių dviem žaidėjom

14 m. grupėje Paulius Grajauskas išliko 4 pirmas vietas: 100 m, 400 m, šokime į tolį ir rutulio stūmimo.

15 m. grupėje Jonis Rickus laimėjo I v. 800 m bėgime.

16 m. grupėje grupėje Eleonora Ludavičiūtė užėmė I v. jėties metime, II v. disko metime, 400 m, III v. 200 m.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

teko, persirungti. I v. laimėjo E. Kėkštienė 114. G. Kuchalskienė liko antra su 114 ir V. Baltienė trečia — su 115. Jaunių klasėje labai gerai sužaidė A. Stauskas 81. Arčiausiai vėliavėlis sviedinukas primetė A. Banelis — vienu ir dviem smūgiais. II. gausiausi smūgių paleido S. Podsideckis. Sąžiningiausių žaidėjų buvo pripažinti K. Strimaitis. Sezone užbaigus turnyrą surengė Vyčio golfo sekcija. A. S.

AUSROS ŽINIOS

Lengvosios atletikos sekcija užbaigė vasaros sezoną dalyvavimu baltiečių prieauglio pirmenybėse. Lietuviams atstovavo: Klevelando Žaibo, Hamiltono Kovo ir Toronto Ausros klubai. Ausros klubui atstovavo: R. Lukošius, Ed. Gataveckas, A. Slapšys, A. Briekutė, D. Gasiūnaitė, L. Gasiūnaitė, J. Lukošius ir Kr. Norkutė. Nors naujų rekordų nepasiekė, bet kiekvienas parsivežė po vieną laimėjimą.

Stalo teniso Harmony atvirame turnyre dalyvavo trys Ausros žaidėjai. Geriausiai pasirodė B. Plučaitė, moterų klasėje laimėjusi I v. Moterų II v. iškovojo sesutės Birutė ir Al. dona Plučaitės. Stalo teniso treniruotės pradedantiems vyksta paraprijos salėje pirmadieniais nuo 6 v.v.

Krepšinio treniruotės: pirmadieniais 5-7.30 v.v. — bern. D ir C (14 m. ir jaunesni); 7.30-9.30 v. — bern. A (16-19 mt.); antradi. 5.30-7.30 v. — jauniams B (14-16 mt.); 7.30-10.00 v. — vyrams; trečiadi. 7.30-9.30 v. — jauniams A; ketvirtadi. 5.30-7.30 v. — mergaitėms; 7.30-9.30 v. — moterims. Stalo teniso treniruotės pradedantiems numatytos pirmadieniais 6-8 v.v. Tėvelius kviečiame paskatinti savo jaunimą aktyviai ir gausiai įsijungti į Ausros sporto klubą.

HAMILTONO KOVAS

Kovo jaunieji atletai dalyvavo S. Amerikos baltiečių I. atletikos pirmenybėse, kuriose iškovojo 9 pirmas, 5 antras ir 5 trečias vietas.

Jauniųjų (ligi 12 m.) grupėje Robertas Kalvaitis, kaip geriausias atletas, gavo specialią taurę. Jis laimėjo 3 pirmas vietas: 600 m bėgime, rutulio stūmimo, beisbolo sviedinio metime ir II v. 200 m. bėgime. Arūnas Juodelė — II v. šokime į tolį, 100 m, III v. 200 m. ir 600 m. Arūnas Liškauskas — III v. beisbolo sviedinio metime.

13 m. grupėje Paulius Grajauskas išliko 4 pirmas vietas: 100 m, 400 m, šokime į tolį ir rutulio stūmimo.

14 m. grupėje Jonis Rickus laimėjo I v. 800 m bėgime.

15 m. grupėje grupėje Eleonora Ludavičiūtė užėmė I v. jėties metime, II v. disko metime, 400 m, III v. 200 m.

Krepšinio treniruotės Wedale mokykloje prasidėjo su šiuo šeštadieniu ir vyks ta pačia tvarka kaip ir praėjusiais metais. Kviečiami visi krepšinininkai gausiai lankyti treniruotes. A. G.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

vo atstovų. Tokios partijos kasmet gaus po \$120,000 iš provincijos iždo dviem savo įstaigom išlaikyti. Be to, kas trys mėnesiai joms bus mokamas atitinkamas priedas už kiekvieną parlamento narį. Pagal šį beveik patvirtintą projektą dabartiniame parlamente esančios partijos gautų: liberalai — \$224,800, tautinės vienybės partija — \$174,000, kresitistai — \$164,000 ir Kvebeko partija — \$148,000. Naujasis įstatymas betgi neleidžia šių pinigų naudoti rinkimų reikalmams.

Kanados ambasadorius Čilėje A. Ross atsuntė telegramą premjero P. E. Trudeau vyriausybei, rekomenduojančią suteikti diplomatinį pripažinimą kariniam režimui ir tuo būdu paspartinti Čilės grįžimą į demokratinę santvarką. Diplomato A. Ross nuomone, valdžios pasikeitimo būtų netikslu vadinti dešiniojo sparno samokslu. Karinių jėgų vadus priverstę įsikišti pilietinio karo grėsmė, neįmanomas tolimesnis bendradarbiavimas su marksistu prez. S. Allende, kuris kraštą buvo įstūmęs į ekonominį bei politinį chaosą. Krikščionys demokratai kariniam sukilimui nepritarė, jame nedalyvavo, bet reikalavo prez. S. Allendės atsistatydinimo su visu ministerijų kabinetu. Dabar jie žada paramą būklei sunorminti ir pasiruošti naujiems demokratiniams rinkimams. Kanadiečių A. Ross atrodė, kad pagrindinė kaltė dėl Čilės ištikusios tragedijos tenka jos netobulai konstitucijai, nenumačiusiai taikių priemonių susikompromitavusiai vyriausybei pašalinti. Užsienio reikalų ministro M. Sharp pranešimu, diplomatinis pripažinimas Čilės naujajai vyriausybei jau suteiktas, bet tai nereikia Kanados pritarimo sukilimui.

Kainu komisija, vadovaujama ekonomistės B. Plumpre, paskelbė savo pirmąjį pranešimą. Nors šiemet maisto gaminių pabrango 13,3%, B. Plumpre ne-

randa kaltininkų ir nemato jokios krizės, nes maisto kainos kyla visuose pasaulio kraštuose. Spaudos konferencijoje ji teigė, kad sekančiam pusmetyje kainų kilimas turėtų sumažėti, bet viskas priklausys nuo šiemetinio derliaus. Duonos kainų kilimą sustabdys federacinės vyriausybės padidinta finansinė parama kviečių perkančioms malūnams. Kainų komisijos vadovė B. Plumpre pranešimą spauda sutiko skeptiškai. Visiems yra gerai žinoma, kad premjero P. E. Trudeau vyriausybė jau yra paskyrusi \$40,000 metinę algą. Toronto dienraštis "The Globe and Mail" savo vedamajame pareikalavo jos pasitraukimo, nes paruoštas pranešimas esąs visiškai bereikšmis, neduodantis jokių konkrečių pasiūlymų, geriausių atvejų tik pataisinantis federacinės vyriausybės neveiksmingumą kovoją su kainų kilimu. Laikraštis taipgi primena, kad šią komisiją sudarė ir B. Plumpre pirmininke pasirinko pati vyriausybė. Šia proga reikėtų prisiminti ir "The Toronto Star" rugsėjo 18 d. vedamąjį, kuriame pabrėžiama, kad net 5 milijonai kanadiečių turi nepakankamas metines pajamas. Tokiem maisto pabrangimams praktiškai reiškia diržo susiveržimą. Dienraščio duomenimis, 1951 m. 20% neturtingiausių kanadiečių gavo tik 6,1% bendrųjų krašto pajamų, o 20% turtingiausių kanadiečių — 41,4%. 1971 m. neturtingųjų pajamos sumažėjo iki 5,6%, o turtingųjų vis dar siekė 40%. 1961 m. paskelbta studija liudija, kad \$2,000 metinių pajamų turinti šeima jų net 60% įvairių mokesčių pavidalu atiduodavo visoms vyriausybėms, kai tuo

Ateitininkų žinios

Naujų mokslo metų veikla jau prasidėjo sekmadienį bendromis Misiomis ir susirinkimais. Sekantys susirinkimai jaunūčiams ir vyr. moksleiviams įvyks sekmadienį, spalio 14. Ateityje visi susirinkimai bus kas dvi savaitės. Dar nevisi pirmame susirinkime dalyvavo, todėl prašomi nepamiršti sekančio susirinkimo.

Jaunesnieji berniukai ir mergaitės yra suskirstyti į būrelius pagal amžių. 1.4 sk. berniukams vadovauja Dainius Abromaitis, mergaitėms — Nijolė Čižikaitė ir Rasa Saulėnaitė, 5-6 sk. berniukams — Algis Stankus, mergaitėms — Sigita Dūdaitė ir Lina Vaitiekūnaitė, 7-8 sk. berniukams — Paulius ir Raimundas Sungailos, mergaitėms — Rūta Cepaitytė ir Ramunė Stravinskaitė. Jaunesniųjų mergaičių veiklą ir susirinkimus prižiūri ir koordinuoja ses. Loretta.

Vyr. moksleivių susirinkimo buvo pristatyta nauja valdyba ir įvyko susipažinimas su naujais nariais. Labai įdomiai kalbėjo kun. J. Staškevičius tema "Kokia buvo padėtis tais laikais, kai įsisteigė ateitininkai?" Tai buvo gana originalus dėstymas, nes paprastai mes kalbame apie Voronežo laikus ir Dovydaitytį. Kun. Jonas pradėjo nuo Mindaugo laikų ir privedė iki 1910 m. Visiems buvo labai įdomu, nes jis vaizdžiai apibūdino atskirus žmones, jų charakterį ir tuo pačiu visą istoriją padarė gyvą. Ačiū kun. Jonui. Lauksime daugiau panašių paskaitų.

Spalio 27 d., tuoj po šeštadieninės mokyklos, bus žygis "Ateičiai!" — tik 5 mylių. Visi kviečiami gauti daugiau globėjų.

Tėvus kviečiame įjungti savo vaikus į lietuviškas organizacijas, jeigu dar niekur nepriklausome. Paskutiniai 20 metų jau įrodė, kad organizacija yra viena iš svarbiausių priemonių, padedanti tėvams paruošti jaunus žmones gyvenimui.

Sveikiname Antaną Bušinską ir Jūrą Gimžauskaitę, žengiančius į vedybinį gyvenimą. Vestuvės įvyko Hamiltono rugsėjo 29 d.

Havajų vakaras, kurį ruošia tėvų komitetas, įvyks spalio 27 d. Bilietai jau platunami.

Dalyvausime Lietuvių Dienoje, kuri įvyks Toronto šį savaitgalį.

Skautų veikla

• "Satrijos" ir "Rambyn" tuntu žiemos veikla pradėta pamaldomis Sv. Jono Kr. šventovėje rugsėjo 30 d. Lietuvišką skautiją prisimindami, pamokslą pasakė kun. kleb. P. Azubalis. Po Mišių skautų būklė tuntu vadovai-žemės turėtoji, kuriame priimtas toks didesnis sueigų ar renginių tvarkaraštis: lapkričio 17 — tradicinis bazaras ir šokiai, gruodžio 23 — skautiškos Kičios, vasario 3 — Vasario 16 iškilminga sueiga, kovo 3 — Kazuko mugė ir balandžio 20 — Sv. Jurgio sueiga, skautorama ir žiemos veiklos uždarymas.

• Rugsėjo 26 d. "Satrijos" tuntu vadijos posėdyje svarstytas veiklos planas ir dr. vių pertvarkymai.

„T2“ redakcijoj gauta ištrauka iš Kanados parlamento debatų leidinio „House of Commons Debates“, kur minima ir Lietuva. S. m. rugsėjo 12 d. buvęs premjeras J. Diefenbakeris pasiūlė šią rezoliuciją:

Šie parlamento rūmai prašo ministrį pirmininką pareikšti asmeninį protestą Kanados gyventojų vardu Sovietų Sąjungai, išreiškiant apgailėstą dėl nežmoniškių veiksmų ir neteisės Sov. Sąjungoje, Baltijos valstybės ir Ukrainoje, nukreiptos prieš šimtus asmenų, kurie tesiekia kalbos laisvės, ypač prieš terorizavimą didžiojo mokslo vyro dr. Andriejaus Sacharovo ir Nobelio premijos laureato Aleksandro Solženicino.

Min. pirm. Trudeau su tokia rezoliucija nesutiko, nes ji nebuvusi iš anksto aptarta su vyriausybe. Kai J. Diefenbakeris pareiškė priekaištą, kad vienbalsi rezoliucijos priėmimą sukludė liberalai ir kad min. pirmininkas traktuoja kanadiečius iš Ukrainos ir Baltijos valstybių be jokio respekto, min. pirm. Trudeau pasiteisino, esą ši vyriausybė, palaikydama ryšius su sovietine vyriausybe, yra daugiau padariusi šeimų sujungimui ir teisybės atstatymui Sov. Sąjungos žmonėms, negu buvusi J. Diefenbakerio vyriausybė su griežtais priekaištais.

Lankėsi „T2“ redakcijoj: Henrikas Tamošauskas su žmona Gisele iš St. Louis, JAV domėjosi

Toronto lietuvių gyvenimu ir aplankė jų institucijas; Kristina ir Raimond Lamerand, nesenai atsikėlę iš Australijos, užsisakė „T2“; Kristina Stankūnavičiūtė yra lietuvaite, o jos vyras Raimondas — prancūzas, dėstęs pedagoginius mokslus pedagoginiame Ontario institute; jų vaikai eina į šeštadienį lietuvių mokyklą; kun. M. Tamošius, dalyvavęs PLB seime Vašingtone ir keletą dienų praleidęs Hamiltone. Medellino mieste jis vadovauja lietuvių veiklai, redaguoja „Kolumbijos Lietuvių“ ir klebonuoja vietinėje kolumbiečių parapijoje. Užsisakė „T2“ oro paštu. Aplankė Sv. Jono lietuvių kapines, lydimas p. Bajoraičio.

9 Ward Community News rugsėjo 18 d. laidos pirmajame psl. atspausdino ilgoką rašinį „Table tennis ace began as a looser“. Jame plačiai aprašyta Violetos Nesukaitytės sportinė karjera ir pridėta visos šeimos nuotrauka, išskyrus motiną, kuri stalo teniso nežaidžia. Pasak rašinio autorius C. Bruce Cushing, Violeta yra surinkusi apie 600 įvairių žaidynių laimėjimo ženklų. Pradėjusi žaisti 9 metų, tėvo treniruojama, pasiekė tarptautinį lygį. Ji tarnaujanti „Prudential Insurance Co.“, kur gauna nemažai laisvo laiko sportui. Jos seserys Flora ir Gloria eina panašiais keliais.

TORONTO

Sv. Jono Kr. parapijos žinios

— Geriausi sveikinimai ir linkėjimai 19-ajai Kanados Lietuvių Dienai. — Ryšiumi su Lietuvių Dienos pamaldomis Toronto katalikų katedroje 2 v.p.p. parapijos bažnyčioje šį sekmadienį 12 v. pamaldų nebus.

— Šis penktadienis yra pirmasis spalio mėnesio. Pamaldos rytą 7.30, 8 v. ir vakare 7.30 v.

— Praėjusį sekmadienį iškilmingai praėjo skautų 10 v. pamaldos, kuriose organizuotai su vėliavomis dalyvavo gausi Toronto skautija.

— Praėjusį sekmadienį baigtos pamaldos Springhurst. Pageidaujant vietos lietuviams, specialios pamaldos pagal susitarimą bus prieš Kaldės ir Velykas.

— Dėl vykdomų kanalizacijos darbų privažiavimas į kapines iš Dickson gatvės laikinai uždarytas. Į lietuvių kapines prašoma važiuoti Isabella gatve (pro Anapilio sodybą).

— Liet. kat. moterų draugijos skyrus pirmasis po atostogų susirinkimas praėjo darbingoje nuotaikoje. Susirinkime paaiškėjo, kad skyrus pirm. T. Sekonienė išsikėlė gyventi Wasagone. Narių prašoma, jei sutiko dar kurį laiką likti pirmininkės pareigose.

— Anapilio sodybos pirmojo pastato atidarymas įvyks kapinių lančių dieną — sekmadienį, lapkričio 4. Iškilnių proga meninė programa atlikti sutiko sol. G. Capkauskienė iš Montrealio. Iškilmingai vakarienei pakvietimui bus gaunami artimoje ateityje.

— Anapilio sodybai reikalingas sargas. Teirautis klebonijoje.

— Pamaldos: šį penktadienį 8 v. už Matą ir Katariną Uleckus, 7.30 v. vak. už Arštikių ir Raškauskų šeimų mirusius; sekmadienį 10 v. už a.a. Teresę Mačiulienę ir 11 v. Zenkevičių šeimos intencija.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Mišios: ketvirtadienį, 7.40 v. — už a.a. Pr. Zabulionį, užpr. E. Narbutaitę; 8.40 v. — už a.a. E. Janušaitienę, užpr. V. B. Biretų; penktadienį, 7.30 v. — už a.a. Pr. Dailidienę, užpr. V. Dailidės; 8.20 v. — už a.a. Edv. Stankeičių, užpr. J. B. Stankaičių; 7.30 v.v., už a.a. Pr. Mačiulaitį, užpr. M. Baltamonienę; šeštadienį, 9.20 v. — už a. a. Juozo ir Onos vėles, užpr. J. Smolskienę; ateinančią sekmadienį, 11.15 v. — už a.a. M. Dervinį, užpr. S. Dervinienę; 12.30 v. — už a.a. Vl. Braziulį, užpr. H. E. Stepaičių.

— Pirmasis mėnesio penktadienis — šią savaitę. Mišios, išpažintys ir Komunija — 7.30, 8, 8.20 v. ryto ir 7.30 v. vak. Ligoniai ir seneliai aptarnaujami ligoninėse ir namie.

— Nuosirdžiai užjaudami U. Petkūnienę ir E. Aukštakalniene, Hamiltono mirusį jų sūnui-broliai a.a. Aleksui Petkūnui; seserį S. Augaitienę ir brolį Antaną Augaitį, mirus a.a. Pranui Augaičiui; seserį S. Ceponienę, Lietuvoje mirus a. a. A. Mockutę.

— Tretininkų susirinkimas šaukiamas šį sekmadienį po paskutinių Mišių.

— Lankomos šeimos Port Credit rajone; po to bus lankomos Bramptone.

— Parapijos choro repetitija — ketvirtadienį, 7.30 v.v., muzikos studijoje.

— Mėnesinė rinkliava parapijos skoloms sumažinti — šį sekmadienį kaip antroji Mišių rinkliava.

— Parapijos biblioteka ir spaudos kioskas veikia reguliariai po 10 v. Mišių.

— T. Rafaelis palieka Torontą ir persikelia į Brooklyną po Kanados Lietuvių Dienos.

— Oficialus mūsų parapijos klebonų pasikeitimas numatomas spalio 14, sekmadienį per Sumą. Spalio 11 d., 7.30 v.v., atsisveikinimas — pristatymas.

parapijos tarybos posėdyje. T. Placidui prašant, nuo viešo atsisveikinimo iškilnių susilaikoma.

— Nuosirdžiai sveikiname: L. I. Baziliauskus atšventusius 15-tąjį valdybinio gyvenimo sukaktį; A. Bušiną ir J. Gimžauskaitę, susituokusius Hamiltone.

Lietuvių Namų žinios

— Valdybos nutarimu, Lietuvių Dienos proga, spalio 6, 7 ir 8 d.d. nuo 12 v. dienos tris valandas Lietuvių Namai bus laikomi atdaryti svečiams. Tuo metu LN bus galima gauti su užkandžiais ir gėrimu. Tame pat posėdyje nutarta vėl pradėti praėjusiais metais įvestas sekmadienį popietės. Pradedant spalio 6, sekmadieniu, kiekvieną sekmadienį nuo 12 v. iki 3 v.p.p. bus galima gauti lietuviškų patiekalų (cepelinų, koldūnų, dešrų su kopūstais ir pan.).

— Per neapsižiūrėjimą buvo nepaskelbta, kad š.m. sausio 12 d. nario įnašus įmokėjo Izidorius Gataveckas \$100 ir Anelė Gataveckienė \$50. Už pavėluotą paskelbimą valdyba atsiprašo.

— LN lėšų telkimo vajuos komitetas praneša, kad paskolos lėšų už \$300 nupirko Petras Gulbinas.

— LN nario įnašus įmokėjo: Pranas Barauskas \$500; dr. V. Kubilius, Eleonor Petrowski, Vytautas Gudaitis, Augustas ir Cecilija Venskai, Virginija Audronė Giedrikienė, Arlauskas Albinas, Kostas Kalendra, Ina Mazaliauskaitė, Paulius Skucas, Viktoras Kazanaukas, Herbertas Stepaitytis, Elena Stepaitytė, Izabelė Kandrotienė ir Vincas Pranekevičius po \$100; Sergejus Treigys \$75. Valdyba

Lietuvoje gimęs milijonierius Abraham Joseph Wolfson dingo be žinios Torontė 1972 m. gruodžio 16 d. Buvo atvykęs iš savo gyvenvietės Port Elizabeth P. Afrikoj ir čia kurį laiką gyveno 433 Jarvis St. Vedė derybas dėl daugiaauščio pastato pardavimo už \$1,100,000 prie Etobichono. Deryboms užbaigti turėjo atvykti advokato istaigon gruodžio 17 d. Iki šiol policija dingusiojo nėra suradusi. Apie tai rašė angliškąji spauda.

Jaunųjų „T2“ bendradarbių susirinkimas įvyko rugsėjo 27 d. salėje virš „T2“ redakcijos. Dalyvavo apie 10 studentų. Kadangi R. Sakalaitė išskrido testų studijai į Prancūziją, jai padėkotoja už dvejų metų redakcinį darbą. Jos vieton pakviestas stud. Antanas Šileika, o jam talkinti sutiko Ramutė Birgelytė. Susirinkime buvo aptartas „Jaunųjų žiburių“ puslapio paruošimas, medžiagos rinkimas, numatyti bendradarbiai iš Toronto ir kitų vietovių. Norima, kad jaunimo puslapis pasirodytų „T2“ karta į mėnesį. Tai priklausys nuo bendradarbių ir techniško galimybių.

KLK švietimo komisija paskyrė tris premijas — \$75, \$50 ir \$25 Kanados lietuvių jaunimui imtinai iki 24 m. amžiaus už straipsnius, kuriuos nuo šiol iki 1974 m. pabaigos parašys ir lietuviškus laikraščius bei žurnalus. Premijos bus skiriamos daugiausia rimtų straipsnių parašiusiems. Taip pat nutartė: šiais mokslo metais praversti visos Kanados mastu lituanistinės mokyklose iki 4 skyriaus imtinai Lietuvos geografinio žemėlapių piešinio konkursą, o augštesniems skyriams lietuviškos spaudos skaitymo konkursą, skiriant už juos po tris premijas; skatinėti mokyklas ir toliau leisti mokyklų laikraščius, už kiekvieną išleistą numerį pasižadant mokyklai sumokėti tam tikrą sumą pinigų.

KLK Kultūros Draugijos „Žiburiai“ metinis susirinkimas įvyko rugsėjo 19 d. salėje virš „T. Z.“ redakcijos. Pirmininkavo dr. S. Cepas, sekretoriavo kun. J. Stakšus. Pranešimus padarė: pirm. P. Bražukas, vicepirm. A. Bumbulis, išd. V. Aušrotas, revizijos komisijos pirm. V. Montvilas. Praėjusio susirinkimo protokola perskaitė J. Jasinevičius. Iš pranešimų paaiškėjo, kad atėjo laikas kelti „T2“ prenumeratą bent \$1, nes spausdinimo išlaidos gerokai pakilo. „Žiburių“ bendrovės ir KLK Kultūros Draugijos sujungimo procesas, užtrukęs keletą metų, pagaliau baigtas. Dabar tėra KLK Kultūros Dr. ja „Žiburiai“ — nepelno organizacija. „T2“ komplektai nuo 1949 m. iki 1972 m. jau perkelti į mikrofilmą, kurio vieno egzempliorių redakcija gavo nemokamai. Visas mikrofilmavimo darbas taip pat buvo atliktas vienos bendrovės nemokamai. Pageidauta daugiau dėmesio skirti jaunimui. Valdybą išrinkti vėl tie patys asmenys, išskyrus V. Aušrotą, kuris atsisakė. Jo vieton išrinktas dr. S. Cepas. Dabartinę valdybą sudaro: pirm. P. Bražukas, vicepirm. A. Bumbulis, kun. P. Azubalis, kun. P. Barius, OFM (arba jo įpėdinis), sekr. V. Sonda, išd. J. Andrusis, narys parengimams — dr. S. Cepas.

„The Toronto Sun“ IX. 27 paskelbė ilgoką rašinį apie apiplėšimą kredito unijos Bathurst-Nassau gt., kur trys vyrai, užsimovę kojines ant galvų, paėmė \$300. Tame pačiame rašinyje minima ir „Parama“, kuri panašiu būdu buvo apiplėšta du kartus. Tuos įvykius paminėjo ir „The Globe & Mail“.

„The Toronto Star“ rugsėjo 29 d. laidoje išspausdino ilgą reportażą apie H. J. Valevičiaus apeliacinę bylą, kurioje jis norėjo atgauti leidimą nekilnojamojo turto agento (broker) būdu. Tačiau buvo nebuvo išlaikyti. H. J. Valevičius gali ir toliau dirbti kaip nuosavybių pardavėjas (salesman). Be to, jis turės žymią dalį akcijų „Venture Properties Ltd.“ bendrovėje ir esąs vienas jos pareigūnų.

Prof. A. Ramūnas, lankesis su paskaitomis Japonijoje ir kituose kraštuose, atsiuntė iš savo kelioniu atviruką, sveikinantį „T2“ bičiulius.

Muzikos mokykla

(KONSERVATORIJA)

Turime visų instrumentų mokytojus. Pradedantiesiems 8 savaitių bandymo laikas. Pamokos su kiekvienu mokiniu atskirai. Nereikia sutarties.

VIENNA HOUSE OF MUSIC

2218 Dundas Street West (prie Roncesvalles)

Telefonas 536-1822

VIENINTELE KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATŪRALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLINIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymėlių judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

ATLIEKU NAMŲ DAŽYMO darbus — išorėje ir viduje. Lietuviams pigesnė kaina. Skambinti po 5 v. v. tel. 535-2581 (klausti Joe).

LIETUVIŲ SKAUTŲ SĄJUNGOS jubilėjaus proga yra išleisti du spalvoti atvirukai. Viename jų matyti Romuvos stovyklavietė su Lietuvos, Kanados ir JAV vėliavomis, kitame — jaunas skautas, nešas Lietuvos vėliavą. Kaina — 10 ct. Užsakant daugiau, duodama nuolaida. Rašyti: V. Bacevičius, 923 East 144th St., Cleveland, Ohio 44110, USA.

ISNUOMOJAMI II-me augstė be baldų du kambariai ir virtuvė su šaldytuvu ir virimo krosnimi. Taip pat išnuomojamas III-me augstė su baldais kambarys ir virtuvė. Yra šaldytuvai ir virimo krosnis. Skambinti telefonu 535-4128.

FOTOGRAFIAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 767-4737.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, išvalymus rūšių, klemų ir perkaustymo darbus. Skambinti po 5 v. p. p. tel. 535-4329.

ATLIEKU VISUS NAMŲ REMONTŲ darbus, statau naujus namus, parūpinu mokičius ir darau įrengimus. Tel. 579-0309. KAZYS CIBAS, Oshawa, Ont.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258 TORONTO, ONTARIO

- Įvairios mūsų gamybos rūkytos dešros ir salami
- Pirmos rūšies A. I šviežia mėsa • Lietuviški sūriai
- Silkės ir rūkyta žuvis • Šviežiai ir kepti paršukai
- Šviežia, šaldyta bei mūsų rūkyta įvairi paukštiena
- Importuoti maisto gaminiai

Taip pat priimame užsakymus („Catering“) vestuvėms ir mažesniems pobūviams nuo 5 iki 500 asmenų. Susitarus pristatome į namus bei salę šiltą arba šaltą maistą su aptarnavimu ar be jo.

- — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
- — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2227 DUNDAS STREET W., Visais kelionių reikalais TORONTO, ONTARIO betkur pasaulyje skambinti

M6R1X6 tel. 533-3531

ATLEISTI...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Mindszenty sekretorius kun. A. Tibor ir paklausė ar pažįsta Zilinską. Kadangi laikas buvo labai ribotas, nepavyko smulkiau išsiaiškinti kas buvo tas Zilinskas. Atrodo, kad tai kunigas, anot kardinolo sekretoriaus, „religijų profesorius“. Su juo šis vengras kunigas išbuvo Sibire aštuonerius metus. Sakėsi ten sutikęs daugybę lietuvių, kurie jam palikę labai gerą įspūdį. Vienoje pereinamojo stovykloje matęs 200 lietuvių, kuriuos rusų kareivių ir kitų pareigūnų buvusios fizinės ir moralinės suniekintos, ištvirkintos ir išsiuntinės po įvairias Sibiro priemonės darbo stovyklas. Apama, daug lietuvių buvę sunaikinti Sibiro puluose. Gaila, laikas neleido smulkiau pasiteirauti. Tikiuosi, tai bus įmanoma padaryti kita proga ir kitu būdu.

Kardinolo J. Mindszenty vizitas Torontė susilaukė gana plataus dėmesio spaudoje, radijuje, televizijoje. Rugsėjo 21 d. Torontė arkivyskupijos patalpose įvyko spaudos konferencija, kurioje kardinolas atsakinėjo į klausimus. Šeštadienį ir sekmadienį Torontė katedroje įvyko iškilmingos pamaldos, kurias laikė pats kardinolas su keletu kunigų. Jos buvo skirtos Vengrijos krikščionybės tūkstantmečiui paminėti. Sekmadienį Queen Elizabeth Building erdviose patalpose įvyko iškilmingas aktas žymiajam svečiui pagerbti. Prieš programos pradžią buvo surengtas priėmimas kardinolui, provincijos gubernatoriui, federacinės, provincinės, miesto valdžios atstovams ir kitiems žymūnams pagerbti. Lietuviams atstovavo gen. kons. dr. J. Zmuidzinaitis. 4.15 v.p.p. pradedo augsto lygio meninė programa, kurios tarpuose kalbėjo: užsienio reikalų min. M. Sharp, provincinės vyriausybės atstovas min. Bennett, miesto atstovas W. Boytchuk, arkiv. Ph. Pocock ir pagaliau pats kardinolas Mindszenty, kuriam 5000 vengrų nuolat kėlė ovacijas. Jis tvirtu balsu angliškai padėkojo už pagerbimą, o ilgesnėje kalboje vengriškai išskėlė Vengrijos misiją praeityje ir jos kultūra, kurios pagrinde glūdi krikščionybė. Savo kalbą baigė palaiminimu. Meninė dalis atliko simfoninis orkestras, mišrus choras, vaikų choras ir tautinių šokių grupė. Iš Torontė, kur, be kitko, padėjo vainiką prie vengrų laisvės paminklo, kardinolas išvyko į Winnipegą, Kalgarij ir Vankuverį. Numato aplankyti ir JAV.

Torontė ir apylinkės lietuvių gydytojų susirinkimas įvyko IX. 15 Hamiltone pas dantų gydytoją dr. V. Kvedarą ūkyje už miesto. Suvažiavo arti 30 gydytojų su šeimomis. Buvo susipažinta, pasivaikšta ir pasitarta savosios profesijos reikalais.

Vasarnamių savininkai Wasagos srityje kviečiami dalyvauti svarbiame mokesčių mokėtojų susirinkime, kuris įvyks spalio 6, šeštadienį, 2 v. p. p., Gerojo Ganytojo stovyklavietės salėje Springhurst. Ten bus padaryti pranešimai apie Springhurst vasarvietės likimą, Ontario vyriausybės planus, perskaitytas premjero atsakymas į peticiją. Kalbės naujieji Wasagos miesto pareigūnai, mokesčių mokėtojų dr. jos atstovas Stuart, peticijų komisijos sekr. J. Karka ir kt. Visų rūpestis — sustabdyti Ontario vyriausybės plano vykdymą, kuris yra žalingas vasarvietėi.

Pedagoginiame Lituanistikos Institute Čikagoje korespondenciniu būdu studijuoti šią vasarą pradėjo Dalia Barzdžiūtė iš Torontė, Ina Vainauskaitė ir Rūta Silytė iš Hamiltono. Tokių pasiryžusių iš Kanados yra 21: 13 iš Hamiltono, 5 iš Torontė ir po vieną iš Londono, Montrealio ir St. Catharines.

Seserys Janina ir Monika Gnartaitės garsėja vandens sporto srityje. Pirmoji gavo sidabro medalį Kalgario varžybose, antroji — bronzos medalį Barnaby, B.C., varžybose. Planuojama ateinančiais metais įsteigti vandens sporto mokyklą Honey Harbour vasarvietėje su vyriausybės ir privačių firmų pagalba.

ŠYPSENOS

Puccini apie savo kūrinį

Puccini „Tosca“ buvo stato ma Paryžiuje, kur pasiklausyti buvo nuvykęs ir pats autorius. Vaidinimo metu, visiems audringai plojant, Puccini ramiai stebėjo publiką. Šalia sėdinti elegantiška, jauna, graži moteris paklausė:

— Kodėl neplojate šiam genialiam kūriniiui, nepatinka?

— Ne, — atsakė kompozitorius, — tai mėgėjo kūryba!

— Jei neišmanote apie muziką, tai nekalkėkite! — pamokė ji nepažįstamoji.

— Aš neišmanau?! — atsakė įsižeidęs Puccini. Ir, įrodinėdamas jau muzikos gudrybes, pridūrė:

— Šios operos arijos pagal Verdi, chorai — vogti iš Bizet ir kt.

— Ar tai tikrai jūsų nuomėnė, nuširdus įsitikinimas?

— Absoliučiai! — atsakė kompozitorius.

— Gerai, — nusijuokė nepažįstamoji.

Ta moteris buvo muzikos kritikė ir gerai pažinojo Puccini. Su kokia nuostaba rytą Puccini skaitė laikraščio pirmame puslapyje: „Puccini apie Tosčą“.

Ar nuodėmė?

— Kunigėli, ar nuodėmė, kad aš žiūrėdama į veidrodį didžiausiu, jog esu graži? — klausia moteris.

— Ne, ne, apsirikimas nėra nuodėmė, — atsakė kunigas.

Parinko Pr. Alšėnas

ČESNAKAS-

geras vaistas

Česnakas (garlis) yra natūralus kraujvalantis vaistas — padeda įm leiviau tekėti, apsaugo nuo nuovirumų, nuo puvimo bakterijų bei jos sunaikina. „ADAMS GARLIC PEARLES“ turi savybę reikalingos česnakos alyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per litus šimtmečius milijonai žmonių vartojo česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydymo bei stiprinamojo galia. Stenkis būti stiprus ir sveikas. Dar šitandien nusipirk „ADAMS GARLIC PEARLES“ dėžutę vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau slogų turėsi. Šios česnakos kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

FRANK BARAUSKAS LTD.

REALTOR

3828 Bloor Street West,

Islington, Ontario

231-6226 — 231-2661

Mūsų specialybė — užmiesčio žemės ir ūkiai, nuo Lake Ontario iki Lake Simcoe ir Georgian Bay.

Jieškome namų ir pajamas duodančių nuosavybių vakarų Torontė.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, VALDZIOS PRIPAŽINTAS PLOMBERIS, ATLIEKA ĮVAIRIUS VAMZDŲ IR APSILYMO DARBUS.

Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136. Tel. LE 2-5191

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie

Howard Park Ave.) Kabineto

telefonas LE 1-4251. Darbo valan-

dos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val.

vak. Šeštadieniais nuo 10 val. ry-

to iki 4 val. po pietų.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus

telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTES

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O

Wiktorla BUKOWSKA, R.O

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v

ryto iki 9 val. vak.; šeštadi-

eniais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v

DEVYNIOLIKTOJI KANADOS Lietuvių Diena

Toronte š.m. spalio 5-7 dienomis (ilgąjį Padėkos savaitgalį)

PENKTADIENI, spalio 5 d.,

7 v.v., Lietuvių Namuose

(1573 Bloor Street West),

jaunimo vakaras

su ŠOKIAIS ir MENINE PROGRAMA.

Gros orkestras "Muzika", meninę programą

atliks Hamiltono mergaičių choras "Aidas",

vad. sol. V. Verikailio. Dalyvauti kviečiami

visi — jaunimas ir senimas

Įėjimas — \$2.50, moksleiviams ir pensininkams — \$1.50

Telefonai informacijai: 787-5047 arba 766-6037

Visi Kanados lietuviai ir JAV tautiečiai maloniai kviečiami dalyvauti.

KLB Toronto apylinkės valdyba

ŠEŠTADIENI, spalio 6 d., 7 v.v.

DIDYSIS SUSIPAŽINIMO VAKARAS

Etobicoke Lions' klubo salėje

(3 Queensway Lions Court) Gros A. DIMSKIO

orkestras. Meninę programą atliks mergaičių

kvartetas "RASA" iš Londono, Ont.

Įėjimas — \$3.00, moksleiviams ir pensininkams — \$1.50

Golfo turnyras — 10 v. ryto

Dalyvauti kviečiami visi suinteresuoti

SEKMADIENI, spalio 7 d.:

pamaldos (Mišios) katalikams

— 2 v.p.p. Šv. Mykolo katedroje (65 Bond St.)

pamaldos evangelikams —

2 v.p.p. Išganytojo ev. liuteronų bažnyčioje

(1691 Bloor Street West)

IŠKILMINGAS AKTAS IR KONCERTAS

650 metų Lietuvos sostinės Vilniaus sukaikčiai

paminėti — 4 v. p. p. Ryersono

Politechnikos Instituto salėje

(43 Gerrard Street, netoli Šv. Mykolo katedros)

Meninę programą atliks ČIURLIONIO

ANSAMBLIS ir poetas K. Bradūnas

Įėjimas — \$5, \$4, \$3, moksleiviams ir pensininkams — pusė kainos

TORONTONT

POETAS KAZYS BRADŪNAS, "Draugo" kultūrinio priedo redaktorius, kalbės Vilniaus tema Kanados Lietuvių Dienoje Toronte spalio 7 d.

Apylinkės valdyba savo pasakutiniame prieš Kanados Lietuvių Dieną posėdyje detalai peržiūrėjo iškilnių programą. Ji tikisi, kad į jos gana dideles pastangas iškilmes rengiant placioji lietuvių visuomenė atkreips dėmesį gausiu dalyvavimu. Prašoma pastebėti, kad: a. katedra ir Ryerson salė yra labai arti viena kitos, todėl patartina po pamaldų vykti į salę pėsčiomis; b. gerai išsižūrėti įvažiavimo gatvę į šeštadienio banketą Etobicoke Lions Club patalpose. — Šeštadienio baliuje loteriją praves Toronto liet. studentų klubas. Studentai yra surinkę iš liet. meninkų vertingų fantų. Čiurlioniečiai į Torontą atvyks tą patį sekmadienį ir po koncerto bei vakarienos grįš į Klevelandą. Pastebėtina, kad 19-sios Kanados Lietuvių Dienos pagrindiniai organizatoriai yra jauni žmonės. Linkėtina, kad jų pastangos būtų vainikuotos didele pasisekimo.

Nuolatiniam darbui

reikalingi darbininkai

(patirtis bei anglų kalbos mokėjimas būtinas)

• IVAIRIEMS DARBAMS (Handymen)

• PRIEŽIŪROS DARBAMS (Maintenance)

• MASINŲ OPERATORIAI (Machine ops)

(bus apmokyti prie paprastų mašinų)

JEI NORITE ĮSIGYTI IR SENIAI ĮSTEIGTA BENDROVĖ IR TURITE UŽTEKINTĄ ATEITĮ...

KREIPKITES I

Grover Cast Stone

rytiniame Sone Don Mills Road

1/4 mylios į pietus nuo 7 kelio

(prie Woodbine Truck Centre)

Teiraukitės Eric Tetley

PARDUODAME LIETUVISKUS

sūrius, estišką duoną. Didelis

mėsos gaminių pasirinkimas.

SUPERIOR SAUSAGE Co.

1004 Dundas St. West,

telefonas 531-8422

BARONESSA

Beauty Salon

Savininkė Alė Kerberienė

2265 BLOOR ST. W.,

kampos Bloor-Durle gatvė

Telefonas 762-4252

Ivairaus stiliaus sušukavimai,

pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Priėmamos kainos.

MEDŽIOTOJŲ IR ŽŪKLAUTOJŲ KLUBAS

"Tauras" maloniai kviečia jus į

20 METŲ SUKAKTUVINI

BALIŲ-ŠOKIUS

• Sveikinimai • Dimskio orkestras

• Vakariėnė • Kava ir skanumynai

• Puikūs gėrimai

spalio 20, šeštadienį, 7 v. v.,

LIETUVIŲ NAMUOSE, 1573 Bloor St. W.

(apatinėje salėje)

Įėjimas — \$10.00 vienam asmeniui. Šią kainą klubas nustatė neįskaitant maitinimo, bet siekdamas padengti tiksliai maisto, gėrimų, salės ir muzikos išlaidas. Vietas rezervuoti pas klubo narius — S. Mackevičių 767-4516, J. Juodikį 535-4438 ir J. Šimkų 231-9425.

Sukaktuvinis 25 metų "Vyčio" sporto klubo

BALIUS

spalio 27, šeštadienį, 6.30 val. vakaro,

SEAWAY TOWERS HOTEL,

CONFEDERATION HALL

(2000 Lakeshore Blvd. West)

• Vakariėnė

• Oficialioji

dalis

• Peter Dymont

orkestras

• Pilnas bufetas

• Šokiai

Stalus kviečiame rezervuoti pas Bronių Vitkų telefonu 741-6264 arba pas Pranę Bernecką telefonu 763-4429.

"Vyčio" valdyba

LIETUVIAI, DĖMESIO!

SVARBUS LIETUVIŲ SUSIRINKIMAS

S. m. spalio 14, sekmadienį, 3 v.p.p., TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE įvyks didelis ir svarbus susirinkimas. Susirinkimo dalyviai turės progos apžiūrėti LIETUVIŲ NAMUS ir visapusiškai išsiaiškinti Lietuvių Namų reikalus. Visi lietuviai tame susirinkime dalyvaus!

Lietuvių Namų statybos darbai eina į pabaigą. Kredito kooperatyvas PARAMA jau naujose patalpose — LIETUVIŲ NAMUOSE.

Liko sutvarkyti virtuvės ir baro įrengimai, užkloti grindis užbaigiamuoju paviršium, išdekoruoti ir užpildyti reikalingais baldais.

Tačiau vien pastato sutvarkymas neapima LIETUVIŲ NAMŲ idėjos. Yra svarbu, kad visi lietuviai juose jaustųsi kaip namie, kad visi jų tvarkyme turėtų balsą. SVARBU, KAD VISI LIETUVIAI BŪTŲ LIETUVIŲ NAMŲ NARIAI.

Labai svarbu, kad susirinkime dalyvautų lietuvių jaunimas. Dar svarbiau, kad jaunimas stotų į narius ir pamažu perimtų Lietuvių Namų vadovavimą.

LIETUVIŲ NAMAI REIKALINGI JAUNIMO, O JAUNIMUI REIKALINGI LIETUVIŲ NAMAI, TAD, LIETUVISKAS JAUNIMAS, NEATIDELIODAMAS UŽPILDYK LIETUVIŲ NAMUS!

TORONTO LIETUVIŲ NAMŲ VALDYBA

TORONTO LIETUVIŲ NAMAMS

reikalingas REIKALŲ VEDĖJAS (manager),

mokąs lietuvių ir anglų kalbas

Darbo apimtis: a. salių nuomojimas vestuvėms, baliams,

koncertams ir panašiai

b. parengimų, pokylių, baro ir valgyklos administravimas

c. namų ir atsiskaitymų priežiūra

Raštu ar asmeniškai kreiptis į Lietuvių Namų valdybą

1573 Bloor St. West, Toronto 9, Ont.

MONTREAL

Šv. Kazimiero par. žinios

— Siemet metinė loterija skirs nuo ankščiau buvusių, nes bus dvi loterijos. Pirmoji loterija — piniginė, kurioje dalyvaus parapijiečiai ir visi kiti, įsigiję iš anksto bilietus. Antroji — daiktinė. Tai bus kaip ir kiekvienos vakarienos metu daroma loterija. Tik ji bus žymiai didesnė ir dovanomis vertingesnė nei paprastai. Šioje antroje loterijoje dalyvaus tik vakarienoje esantieji, nes jos bilietai bus pardavinėjami tik vakarienos metu. Tad visas tas gražias ir vertingas dovanas — fantus

laimės tik vakarienos dalyviai. Tikimasi, jog šių dviejų loterijų ir vakarienos pajamos bus žymiai didesnės už ankščiau buvusias.

— Daugiau metinės piniginės loterijos knygelių įsigijo J. Dalmotas — 2, J. Asipavičius 3, K. Ambrasas — 4. Pastarasis iš viso jau išplatino 14 knygelių.

— J. ir St. Laimikiai savo 2 savaites atostogų praleido Europoje. Lankėsi Austrijoje ir Šveicarijoje. Sugrįžę spėjo į "prisigrybauti" galios grybų bei paukūti mūsų grybų vakarienei. K. A.

K. L. Katalikių Moterų Dr-jos Montrealio skryčiaus susirinkimas įvyks spalio 14, sekmadienį, tuoj po 11 v. Mišių N. P. seselių namuose. Paskaitą "Atlaidumas" skaitys sesuo Paulė. Narės ir viešnios prašomos dalyvauti.

"Gintaro" ansamblis yra pakviestas koncertui į Detroitą. Ansamblis įtemptai dirba, ruošdamasis naujai programai.

Kun. Jono Kubiliaus, Aušros Vartų parapijos iškūrėjo, pagerbimas įvyko rugsėjo 29 d. parapijos salėje. Jį suviesė Šv. Onos Draugija. Pobūvį pradėjo ir jam vadovavo dr. P. Lukoševičius. Trumpu, kondensuotu žodžiu paminėjo kun. J. Kubiliaus nuveiktus sunkius ir didelius darbus mūsų parapijai. Sveikino: Br. Staškevičius — AV par. komiteto vardu, Juozas Šiaučiulis — L. D. K. Mindaugo šaulių kuopos, Danutė Staškevičienė — kat. moterų dr-jos, Aug. Mylė — žvejotojų ir medžiotojų klubo "Nidos", L. Girinis — "Nepriklausomos Lietuvos", R. Osienė ir Grinskienė Šv. Onos Draugijos vardu. Jūros šaulių "Neringos" kuopa sveikinimą atsiuntė raštu. Parapijos choras, diriguojamas ponios Roch, kleboną pasveikino dainomis. Publika savo ilgais plojimais nepalaido choro nuo scenos. Už tai chorą pakartojė "Cigonius". Oficialiosios dalies pabaigoje kun. J. Kubilius tarė padėkos žodį rengėjoms, dalyviams, o ypač chorui, jo dirigentui n. Roch ir vadovui A. Kebliui. Vaisės užtruko iki vėlyvos nakties. Skambėjo lietuviškos dainos, šokėjų taip pat netrūko. Dalyvių skaičius buvo nemažas, nors tuo pačiu laiku Šv. Kazimiero parapijoje buvo grvhu vakariėnė. Ateityje bent parapijinės draugijos galėtų nedaryti parengimų tuo pačiu laiku. Būtų gaudesnis parapijiečių bendradarbiavimas ir gausesnis dalyvių skaičius. A.A.

Lituanistinio seminaro atgaviniavimo reikalu nevienas mūsų turime sugestijų ar planų. Nelaukiant nė būsimo susirinkimo seminaro reikalu, prašome pareikšti savo nuomonę, pageidavimus apylinkės švietimo atstovui Algirdui Kličiui tel. 331-5190 arba vienam iš iniciatorių — Petriui Adamoniui tel. 722-541.

P. Adamonis

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907-A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių,

atsakomybės, gyvybės draudimas